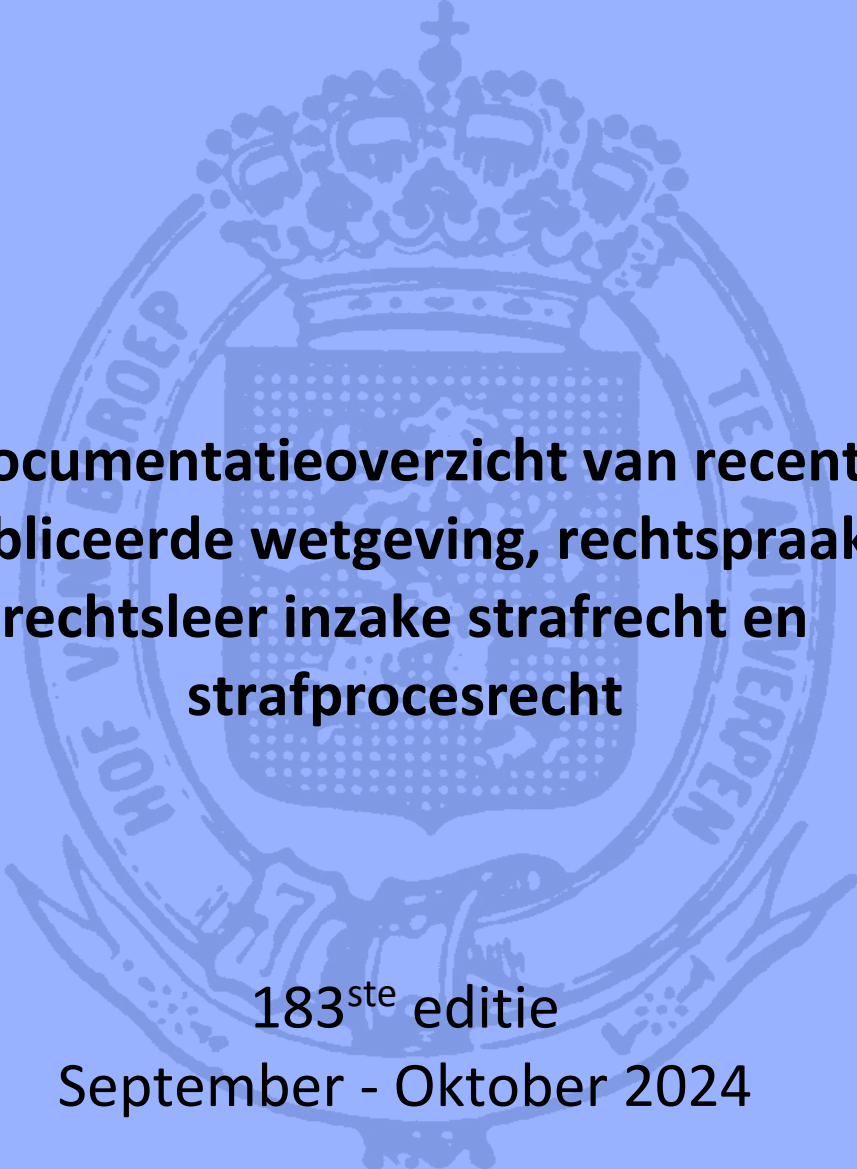

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

183ste editie
September - Oktober 2024

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2024 - 2025 – Editie 183

Editie afgesloten op: 31 oktober 2024

Publicatiedatum: 31 oktober 2024

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Britselei 55

2000 Antwerpen

Tel : +32 2 685 90 72

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	10
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	10
---	-----------

Wet van 25 april 2024 houdende organisatie van zittingen per videoconferentie in het kader van gerechtelijke procedures, <i>BS</i> 3 juni 2024.	10
--	----

1.2. EUROPESE REGELGEVING	10
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	10
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	10
---	-----------

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot invoering van een procedure tot oplegging van controlevoorwaarden na strafeinde, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024, 0165/001.	10
---	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van strafvordering ter facilitering van grootschalig DNA-onderzoek in België, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024, 0219/001.	11
---	----

Wetsvoorstel tot oprichting van een begrotingsfonds ten bate van de federale gerechtelijke politie, in het raam van de bestrijding van de georganiseerde misdaad, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024, 0242/001.	11
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie	11
--	----

van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, in verband met de toegang tot de voorwaardelijke invrijheidstelling voor een gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024, 0257/001.	11
---	----

Wetsvoorstel teneinde vrouwenmoord in het Strafwetboek op te nemen, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0355/001.	12
---	----

Wetsvoorstel teneinde de dierenbeschermingsverenigingen de bevoegdheid toe te kennen om in rechte op te treden, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0378/001.	12
---	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat het toekennen van kosteloze rechtsbijstand aan slachtoffers van mensenhandel of bepaalde zwaardere vormen van mensensmokkel betreft, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0420/001.	12
--	----

Wetsvoorstel tot strafbaarstelling van het behoren tot of het samenwerken met een groepering die discriminatie of segregatie voorstaat, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0422/001.	13
---	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0434/001.	13
---	----

Wetsvoorstel tot verbetering van de strafrechtspleging door bij het aantekenen van hoger beroep de verplichting van keuze van woonplaats in België in te voeren, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0440/001.	13
--	----

2. RECHTSPRAAK	14
-----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	14
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	14
EHRM 27 augustus 2024 (W.R. tegen Nederland), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Recht op advocaat tijdens politieverhoor – Geen schending	14
EHRM 27 augustus 2024 (B.D. tegen België), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Dader ontoerekeningsvatbaar – Psychiatrische vleugel in gevangenis – Detentieomstandigheden – Geen mogelijkheid hoger beroep – Schending artikel 5 EVRM – Artikel 5, lid 1 en lid 4	15
EHRM 12 september 2024 (Longo tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int	15
Trefwoorden: Strafzaken – Straf – Aard van maatregel - Artikel 7 EVRM – Niet-ontvankelijk – Sloopbevel niet bestraffend van aard	15
EHRM 17 september 2024 (C.O. tegen Duitsland), www.hudoc.echr.coe.int	16
Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Belastingfraude - Artikel 6 EVRM	16
EHRM (Grote Kamer) 24 september 2024 (Fabbri e.a. tegen San Marino), www.hudoc.echr.coe.int	16
Trefwoorden: Strafzaken – Burgerlijke rechtsvordering – Civiele vorderingen tot schadevergoeding in strafproces – Artikel 6 EVRM	16
EHRM 24 september 2024 (A.L. en E.J. tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	17
Trefwoorden: Strafzaken – Rechten van verdediging – Enchrochat – Uitputting nationale rechtsmiddelen – Verzoeker moest zich eerst richten tot Franse rechter	17
2.3. HOF VAN JUSTITIE	18
Hof van Justitie 4 juli 2024 (C-760/22), www.curia.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/343 – Recht om aanwezig te zijn bij de terechtzitting – Mogelijkheid voor een verdachte om via videoconferentie deel te nemen aan de zittingen van zijn proces	18
Hof van Justitie 11 juli 2024 (C-265/23), www.curia.europa.eu	19
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Bestrijding van georganiseerde criminaliteit – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Recht op doeltreffende voorziening in rechte en op onpartijdig gerecht – Artikelen 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Buitensporig lange duur van de voorfase van de strafprocedure – Wezenlijke maar te verhelpen schendingen van de procedureregels die de tenlastelegging aantasten – Recht van de verdachte om de tegen hem ingeleide strafprocedure te beëindigen	19
Hof van Justitie 5 september 2024 (C-603/22), www.curia.europa.eu	20
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/800 – Procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure – Toepassingsgebied – Artikel 2, lid 3 – Personen die kinderen waren op het moment dat de strafprocedure tegen hen in gang werd gezet, maar die in de loop van de procedure de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt – Artikel 4 – Recht op informatie – Artikel 6 – Recht op toegang tot een advocaat – Artikel 18 – Recht op rechtsbijstand – Artikel 19 – Voorzieningen in rechte – Toelaatbaarheid van in strijd met procedurele rechten verkregen bewijzen	20
Hof van Justitie (Grote Kamer) 4 oktober 2024 (C-548/21), www.curia.europa.eu	26
Trefwoorden: Renvoi préjudiciel – Protection des personnes physiques à l’égard du traitement des données à caractère personnel par les autorités compétentes à des fins de prévention et de détection des infractions pénales, d’enquêtes et de poursuites en la matière – Directive (UE) 2016/680 – Article 3, point 2 – Notion de “traitement” – Article 4 – Principes relatifs au traitement des données à caractère personnel – Article 4, paragraphe 1, sous c) – Principe de la “minimisation des données” – Articles 7, 8 et 47 ainsi que article 52, paragraphe 1, de la charte des droits fondamentaux de l’Union européenne – Exigence selon laquelle une limitation de l’exercice d’un droit fondamental doit être « prévue par la loi » – Proportionnalité – Appréciation de la proportionnalité au regard de l’ensemble des éléments pertinents – Contrôle préalable par une juridiction ou une autorité administrative indépendante – Article 13 – Informations à mettre à la disposition de la personne concernée ou à lui fournir – Limites – Article 54 – Droit à un recours juridictionnel effectif contre un responsable du traitement ou un sous-traitant – Enquête policière en matière de trafic de stupéfiants – Tentative de	

déverrouillage d'un téléphone portable par les autorités de police, en vue d'accéder, aux fins de cette enquête, aux données contenues dans ce téléphone. (vertaling (nog) niet beschikbaar)	26
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	29
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	29
Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0148.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Strafzaken - In het buitenland gepleegd wanbedrijf - Mededader is vreemdeling - Rechtsmacht van de Belgische strafrechter - Vervolging wegens samenhangende feiten gepleegd in België - Grens	29
Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0081.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling.....	29
2. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling	29
3. Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Concrete omstandigheden van de zaak - Ernstige redenen die de afwezigheid van een getuige à charge op de rechtszitting verantwoorden - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging – Grens	29
Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0041.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Recht van verdediging - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Omschrijving van de feiten in de akte van aanhangigmaking en in stukken van het strafdossier - Feiten die zich over een lange periode uitstrekken - Voorwaarden	31
2. Vermoeden van onschuld - Verweer over een onduidelijke omschrijving van de telastlegging - Uitoefening van het recht van verdediging – Gevolg.....	31
3. Recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Onderzoeken bevolen in het kader van een burgerlijke procedure over het verblijf van minderjarigen - Aanwending voor de vonnisrechter in strafzaken - Grens.....	31
4. Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Gezag over het minderjarig slachtoffer - Feitelijke omstandigheden	31
Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.20.1045.F), www.juportal.be	33
Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Toewijzing verbeurdverklaarde zaken aan de burgerlijke partij - Opdracht van de rechter – Verschil met teruggave	33
2. Gelijkheid tussen schuldeisers - Toepassing op het slachtoffer van het misdrijf wat betreft de in het vermogen van de veroordeelde bij equivalent verbeurdverklaarde geldsommen	33
Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.0899.F), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Strafzaken - Rechtsgevolgen die door de rechter uit een stuk worden afgeleid - Medisch stuk - (Geen) verplichting om het advies van een deskundige te vragen	34
Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.1153.F), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Persoonlijke bevoegdheid van het strafgerecht - Als misdrijf omschreven feit - Minderjarigheid op het tijdstip van de feiten - Vaststelling van de leeftijd van de vervolgte persoon - Onaantastbare beoordeling van de rechter - Toetsing door het Hof	34
2. Vonnissen en arresten – Motivering - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Draagwijdte	34
Hof van Cassatie 29 juni 2022 (P.22.0688.F), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Voorwaarden - Duur	34
2. Strafvordering - Voorstel van minnelijke schikking door de Procureur des Konings - Niet-betaling van de geldsom op de vastgestelde vervaldag - Invloed op de schorsing van de verjaring	35
Hof van Cassatie 14 september 2022 (P.22.0430.F), www.juportal.be	35
Trefwoorden: 1. EVRM - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Non bis in idem-beginsel - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter	35
2. Non bis in idem-beginsel - Toepasselijkheid op het misdrijf van het besturen van een voertuig ondanks een verval van het recht tot sturen	36
Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0813.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: Herhaling – Art. 56, tweede lid Sw. – Startpunt van termijn van 5 jaar	36
Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0711.N), www.juportal.be	36

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Onderzoek – Taal – Rechten van verdediging – Kosteloze bijstand tolk – Uitzondering	37
2. Strafzaken – Onderzoek – Taal – Rechten van verdediging – Kosteloze bijstand tolk – Beklaagde beheerst taal voldoende – Beoordeling rechter	37
3. Onderzoek – Wet Politieambt – Veiligheidsfouillering – Voorwaarden	37
4. Verbeurdverklaring – Zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf – Onredelijk zware straf – Beoordeling – Uitstel voor hoofdstraf	37
Hof van Cassatie 7 mei 2024 (P.24.0229.N), www.juportal.be	38
Hof van Cassatie 28 mei 2024 (P.24.0368.N), www.juportal.be	38
Hof van Cassatie 11 juni 2024 (P.24.0200.N), www.juportal.be	39
Hof van Cassatie 18 juni 2024 (P.24.0559.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Vereniging van misdadigers – Art. 324bis Sw. – Minstens drie personen – Niet vereist dat minstens drie personen voor dat misdrijf worden vervolgd	41
Hof van Cassatie 18 juni 2024 (P.24.0507.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: 1. Straf – Geldboete – Precaire financiële toestand – Geen bijzondere motiveringsplicht	41
2. Strafzaken – Conclusie – Aanspraken duidelijk en afzonderlijk formuleren – Art. 744, eerste lid Ger.W.	41
Hof van Cassatie 23 juli 2024 (P.24.0984.N),	42
Trefwoorden: Internering tijdens detentie – Kamer voor bescherming maatschappij – Hoger beroep – Hof van beroep	42
Hof van Cassatie 27 augustus 2024 (P.24.1257.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 3 EVRM – Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Concrete, nauwkeurige en verificerbare gegevens aanbrengen ter staving van de door hem voorgehouden schending – Drempel van minimale zwaarwichtigheid	43
2. Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling recidive-, vlucht- en collusiegevaar – Actualiteit – Motivering	43
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0811.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Verstek – Verzet – Termijn – Ontvankelijkheid – In kennis gesteld van de termijnen en de vormen	44
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1094.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning – Woonwagen – Omgevormd tot woning – Constructie	45
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0722.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces – Recht van verdediging – Inzage van alle gegevens à charge en à décharge – Geen absoluut recht – Beoordeling	46
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1274.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Voorlopig hechtenis – Verzoekschrift voorlopige invrijheidstelling – Termijn	46
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0749.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Strafzaken – Bewijs – Verkeersovertreding – Identiteitscontrole – Onderzoekshandelingen naar een ander misdrijf	47
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0338.N), onuitgeg.	47
Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – SKY ECC-netwerk – Gegevens – Richtlijn e-privacy – Toepasbaarheid	47
2. Bewijs – Bewijsuitsluitingsregeling – Hof van Justitie – Unierecht – Toepassing – Doeltreffendheids criterium – Begrip – Toepassing - Communicatiegegevens	48
3. Schuldigverklaring – Bewijs – Buitenlands onderzoeksdossier – Artikel 13 Wet Internationale Rechtshulp – Controle wettigheid buitenlands onderzoek – Voorlegging gegevens	48
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0641.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Strafzaken – Straftoemeting – Motivering – Verwijzing naar de veronderstelde verwachtingen van slachtoffers en hun familie	49
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.23.1413.N), www.juportal.be	50

Trefwoorden: Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Overmacht – Een omstandigheid buiten de wil van de appellatant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden - Beoordeling – Beroepsfout raadsman.....	50
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.23.1079.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Onroerend erfgoed – Dwangsom – Vordering tot opheffing van een dwangsom – Niet betekend aan OM – Gevolg	50
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0544.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: 1. Bewijs – Vermoeden van onschuld – Verklaringen van een slachtoffer of van bepaalde getuigen – Andere bewijselementen	51
2. Verzoek werkstraf – Motivering – Werkstraf niet mogelijk voor de bewezen verklaarde misdrijven	51
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0631.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Samenhang – Begrip – Motiveringsplicht van de rechter	52
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0470.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Valsheid in geschrifte – Begrip – Definitie - Bankinstelling.....	52
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.23.1093.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen – Douanemisdrijf – Vervolgingsbevoegdheid algemene administratie van douane en accijnzen – Kwalificatie misdrijf – Taak vonnisgerecht – Geven van juiste omschrijving aan de feiten, voorwerp van de telastlegging – Meerder misdrijf kwalificaties zijn van toepassing, maar worden slechts onder één misdrijf kwalificatie vervolgd – Vonnisrechter gehouden de feiten te kwalificeren volgens de misdrijfomschrijving waarop de zwaarste straf wordt gesteld – Heromschrijving van douanemisdrijf naar gemeenrechtelijk misdrijf – Afwezigheid van vervolging door OM – Gevolg	53
2. Eendaadse samenloop – Art. 65, eerste lid Sw. – Zwaarste straf – Bepalen van misdrijf waarop de zwaarste straf is gesteld – Rechtspersoon – Conversiemechanisme.....	53
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.23.0114.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: Straf – Motivering – Verzoek tot uitstel	55
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0745.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: Hoger beroep - Grievenformulier - Taal - ‘Killers’ – Taalwet Gerechtszaken	55
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0713.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Conclusie – Antwoordplicht rechter.....	56
2. Straf – Verbeurdverklaring – Onredelijk zware straf – Inkomen van de veroordeelde volstaat niet .	56
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0516.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Verzachtende omstandigheden	57
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0491.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Motiveringsplicht - Precisering - Facultatief karakter	57
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0583.N), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Schuldigverklaring – Motivering – In aanmerking nemen van feitelijke omstandigheden – Feitelijke omstandigheden kunnen omschreven worden als misdrijven waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd – Vermoeden van onschuld.....	59
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.23.1431.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Hoger beroep – Termijn – Termijn niet afhankelijk van kennisgeving.....	60
Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.1197.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Art. 6.3 EVRM – Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een tolk – Klacht omtrent de kwaliteit van de vertolking – Beoordeling rechter.....	60
Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0719.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – Getuigenverhoor – Verklaringen niet genoteerd op proces-verbaal van de rechtszitting – Beoordeling gesteund op verklaringen.....	60
2. Samenstelling rechtbank - Alle zittingen hebben bijgewoond - Zitting?	61
Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0396.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Rechtspersoon – Strafrechtelijke verantwoordelijkheid – Autonom karakter.....	61
Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0845.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: Internering in beroep versus probatie uitstel - Zwaardere straf? - Eenparigheid.....	62
Hof van Cassatie 8 oktober 2024 (P.24.0901.N), www.juportal.be	62

Trefwoorden: Bijstand raadsman - Gevolg - Recht op uitstel.....	62
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0525.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Taalwetgeving – ‘Outflow’	63
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0874.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Vereniging van misdadigers – Begrip – Gevolg	63
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.1117.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Drugwet - Voertuig van een derde.....	64
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0931.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: Straf - Beroepsuitoefeningverbod - Nauwkeurige motivering - Duur ervan	64
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0936.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Bescherming maatschappij - Internering - Forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek - Taak van de rechter.....	65
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1189.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Advocaat - Strafrecht - Optreden ‘loco’ - Aanvang termijn hoger beroep melden aan dominus litis.....	66
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0855.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Heromschrijving - Verdedigingsrecht door de beklaagde	66
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0955.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Niet waarheidsgetrouwe factuur	66
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1103.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Vennootschappen – Feitelijk bestuurder	67
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0858.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Recht van verdediging – Buitenlands bewijs – Sky Ecc.....	67
Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.1115.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Bescherming van de maatschappij – Internering	67
Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.0986.N), www.juportal.be	69
Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Legaliteitsbeginsel – Invoer – Voorbereidende handeling – Organiseren van dekladingen	69
2. Europees aanhoudingsbevel – Vermeldingen - Omschrijving van de omstandigheden, tijdstip en plaats, en de mate waarin de gezochte persoon aan het misdrijf heeft deelgenomen – Specialiteitsbeginsel.....	69
3. Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel.....	69
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	71
Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.20.1325.N), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Overname van de vennootschap - Lastgevingsovereenkomst met een overgenomen vennootschap - Overdracht van de overeenkomst op de verkrijgende vennootschap - Rechtshandelingen gesteld na de fusie namens de overgenomen vennootschap - Geldigheid.....	71
2. Gerechtelijk onderzoek - Klacht met burgerlijke partijstelling namens de overgenomen vennootschap vóór de openbaarmaking van de akte van overname - Tegenstelbaarheid van de overname aan de onderzoeksrechter en aan personen tegen wie de vennootschap klacht indient - Voorwaarden	71
3. Onregelmatige klacht met burgerlijke partijstelling - Zuivering van nietigheden - Criterium van de betrouwbaarheid van het bewijs – Grens.....	71
4. Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Onregelmatige klacht met burgerlijke partijstelling - Uitsluiten van bewijsgegevens verzameld na de klacht - Recht op een eerlijk proces - Gevolg	71
Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.22.0164.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Voorwaarden - Toetsing van het voortbestaan van de ernstige aanwijzingen van schuld - Resultaten van onderzoeksopdrachten met betrekking tot andere inverdenkinggestelden - Inaanmerkingneming	72
Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.1213.F), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Gerechtelijk onderzoek geopend door burgerlijke partijstelling - Beslissing tot buitenvervolginstelling - Hoger beroep - Bevestiging van de	

buitenvervolginstelling - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep - Voorwaarde	73
Hof van Cassatie 19 juli 2022 (P.22.0914.F), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige invrijheidstelling - Cumulatieverbod van rechterlijke ambten - Toepassing - Verwijzing naar het hof van assisen - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Raadsheer die al eerder in de raadkamer uitspraak heeft gedaan over de voorlopige hechtenis - Zelfde zaak - Invloed	73
Hof van Cassatie 9 april 2024 (P.24.0412.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom	74
2. Voorlopige hechtenis – Voorwaarden – Onderzoek – Weigering borgsom.....	74
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0945.N), www.juportal.be	74
Trefwoorden: Bescherming maatschappij - Internering – Algemeen - Art. 12 WBM	74
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0506.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: Territoriale werking van de strafwet – Niet-strafbare voorbereidende handeling in België.....	75
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1273.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Redelijke termijn – Beoordeling	75
Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.1293.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Drugwet – Huiszoeking – Ernstige aanwijzingen	76
Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.1306.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Persoonlijke verschijning verdachte	76
Hof van Cassatie 8 oktober 2024 (P.24.1339.N), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Jeugddelinquentie – Minderjarige jonger dan 16 jaar ...	77
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0435.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Kamer van inbeschuldigingstelling – Art. 235 Sv. - Motivering....	79
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0313.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Onderzoeksdaden - Raadkamer - Aanvulende onderzoekshandelingen - Termijn - Bedoeling	80
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	80
Hof van Cassatie 27 juni 2024 (C.22.0438.N), www.juportal.be	80
Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Materiële schade – Grootte - Vetusteit.....	81
Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1240.N), www.juportal.be	81
Trefwoorden: 1. Wraking – Hetzelfde geschil – Afsplitste zaak	81
2. Wraking – Wettige verdenking – Rechter heeft reeds een rechtsvraag beoordeeld die relevant is voor de beslechting van de zaak – Afsplitste zaak	81
Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0394.N), www.juportal.be	82
Trefwoorden: Hof van assisen – Verzoek tot taalverwijzing – Ontvankelijkheid – Geen discriminatie .	82
Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1346.N), www.juportal.be	83
Trefwoorden: Strafvueroeringsrechtbank – Bescherming van de maatschappij - Internering - Art. 5.1 & 5.4 EVRM en Arresten EHRM.....	83
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	84
Grondwettelijk Hof 26 september 2024 (97/2024), www.const-court.be	84
Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Verzameling en bewaring van de gegevens - 1. Gebruik van versleuteling - 2. Gebruikte maatregelen op netwerkniveau of op het niveau van de eindgebruiker om fraude en kwaadwillig gebruik van de netwerken en diensten op te sporen - 3. Bewaren van de verkeersgegevens - 4. Bewaren van de locatiegegevens - 5. Bewaren van de inschrijvings- en identificatiegegevens - 6. Verplichting tot identificatie van de abonnees en van de eindgebruikers van elektronische-communicatiediensten - 7. Gerichte bewaring van de gegevens op basis van een geografisch criterium - 8. Opsomming van de bevoegde autoriteiten en de doeleinden in het kader van de toegang tot de gegevens - 9. Bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie van het BIPT - 10. Bevoegdheden van de procureur des Konings - 11. Bevoegdheden van de	

onderzoeksrechter - 12. Bevoegdheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten - 13. Inwerkingtreding - 14. Bescherming van het beroepsgeheim	84
2.6. RAAD VAN STATE	88
2.7. HOVEN VAN BEROEP	88
A. CORRECTIONELE KAMERS	88
Gent 4 juni 2024, <i>NJW</i> 2024, afl. 507, 733-742.	88
Trefwoorden: Valsheid in geschriften in een procesverbaal – Valse getuigenis – Politieambtenaar – Bijzondere omstandigheden tijdens een verhoor.....	88
Antwerpen 20 juni 2024, <i>RW</i> 2024-25, afl. 7, 272-274.....	89
Trefwoorden: 1. Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Belang – Burgerlijke partij – Verbeurdverklaring – Weigering toewijzing aan de burgerlijke partij	89
2. Straf – Verbeurdverklaring – Teruggave en toewijzing – a) Weigering tot toewijzing – Hoger beroep van de burgerlijke partij – b) Verbeurdverklaarde zaken die niet toebehoren aan burgerlijke partij en geen vervangingsgoederen of -waarden of een equivalent hiervan vormen	89
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	89
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	90
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	90
A. CORRECTIONELE KAMERS	90
Corr. Limburg (afd. Tongeren) 4 januari 2024, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2024, afl. 2, 150.	90
Trefwoorden: Seksuele misdrijven – Aantasting seksuele integriteit – Cyberlokken – Vragen van naaktfoto's aan minderjarige jonger dan 16 jaar – Begin van uitvoering – Online grooming	90
Corr. Leuven 13 februari 2024, <i>TJK</i> 2024, afl. 3, 271.	90
Trefwoorden: Verkrachting - Aantasting van seksuele integriteit - Niet-consensuele seksuele handeling op minderjarige jonger dan 16 jaar - Verzwarende factoren (niet-consensuele seksuele handeling) - Benadering van een minderjarige voor seksuele doeleinden	90
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 19 juni 2024, <i>NJW</i> 2024, afl. 506, 687-692.	91
Trefwoorden: Sociaal strafrecht – Uitkeringsfraude – Onaangegeven samenwonen – Mededaderschap – Nalaten van handelen	91
B. RAADKAMER.....	91
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	91
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	91
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak	92
 3. RECHTSLEER	92
 3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	92
3.2. BOEKEN.....	92
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	92
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	92
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	92
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	92
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	93
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	93
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	93
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	94
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	94
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	94
3.5. VARIA	94

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 25 april 2024 houdende organisatie van zittingen per videoconferentie in het kader van gerechtelijke procedures, *BS* 3 juni 2024.

Toelichting: Het maken van geluids- of beeldopnames van zittingen is vanaf nu strafbaar:

Artikel 759/1 wordt ingevoegd in het Gerechtelijk Wetboek:

“Het maken van geluids- of audiovisuele opnames van de zitting, het bewaren, het verspreiden daarvan onder derden of het verrichten van enige andere verwerking, zonder voorafgaande toestemming van het gerecht, wordt bestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met een geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro, of met een van die straffen alleen.

In geen geval mogen opnames van beeld of geluid die op grond van het eerste lid verboden zijn, nadien als bewijsmiddel worden toegelaten.”

Ingang van 1 september 2024.

Zie ook artikel 565 Sv.: “Het maken van geluids- of audiovisuele opnames van de zitting, het bewaren, het verspreiden daarvan onder derden of het verrichten van enige andere verwerking, zonder voorafgaande toestemming van het gerecht, wordt bestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met een geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro, of met een van die straffen alleen.”

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- DE BROUWER, A., e.a., « Chronique de législation pénale 2024/1 », *RDP* 2024, afl.9-10, 895-959.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot invoering van een procedure tot oplegging van controlevoorwaarden na strafeinde, *Parl.St.* Kamer 2024, 0165/001.

Samenvatting: Momenteel komen bepaalde categorieën van veroordeelde gedetineerden op strafeinde vrij zonder enige voorwaarde of opvolging. Het gaat met name om veroordeelden die bewust kiezen om tot strafeinde te gaan, en veroordeelden voor wie de

strafuitvoeringsrechtbank geen voorwaardelijke invrijheidstelling heeft uitgesproken wegens een onvoldoende uitgewerkte reclassering en/of wegens het gevaar op recidive, onttrekking of het verontrusten van slachtoffers.

Dit is een ernstig probleem dat een oplossing vereist in het belang van de maatschappij en de slachtoffers. Vaak gaat het dan om zwaar veroordeelden die een ernstig gevaarsrisico vertonen.

Dit wetsvoorstel stelt daarom voor controlevoorwaarden na strafeinde te kunnen opleggen ten aanzien van genoemde categorieën van veroordeelden. De beslissing hiertoe wordt in handen gelegd van de strafuitvoeringsrechtbank.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van strafvordering ter facilitering van grootschalig DNA-onderzoek in België, *Parl.St.* Kamer 2024, 0219/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel beoogt onder strikte voorwaarden de vervolgingsautoriteiten de mogelijkheid te geven om een referentiestaal af te nemen, zelfs bij afwezigheid van ernstige aanwijzingen van schuld tegen een persoon.

Momenteel is het mogelijk om DNA van een derde persoon af te nemen indien (1) het onderzoek feiten betreft strafbaar met een maximumstraf van vijf jaar gevangenisstraf of met een zwaardere straf en (2) er aanwijzingen zijn dat de betrokkene een directe band heeft met het gerechtelijk onderzoek. Daarenboven is ook de familiale zoeking mogelijk.

Dit wetsvoorstel voorziet daarnaast in de mogelijkheid om, in geval van de ernstige feiten en eerder aangetroffen sporen in kader van de zaak, ook zonder het vervuld zijn van de voorwaarde van een directe band, dergelijk onderzoek toe te laten. Daarbij vormen onder meer de tussenkomst van de onderzoeksrechter en de gevolgen die aan de weigering tot afname worden toegekend essentiële waarborgen ter bescherming van het evenwicht tussen waarheidsvinding en bescherming van de grondrechten van het individu.

Wetsvoorstel tot oprichting van een begrotingsfonds ten bate van de federale gerechtelijke politie, in het raam van de bestrijding van de georganiseerde misdaad, *Parl.St.* Kamer 2024, 0242/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel strekt tot oprichting van een specifiek begrotingsfonds met de naam "CrimOrg" (mensenhandel en -smokkel, georganiseerde misdaad en drugsmokkel). Wegens de ernstige gebeurtenissen die zich sinds enkele maanden in ons land voordoen, in het bijzonder de opstoot van geweld dat verband houdt met de drugshandel en de georganiseerde misdaad, moeten alternatieve begrotingsmiddelen worden vrijgemaakt om die criminaliteit specifiek, bijkomend en structureel te bestrijden, met name door een versterking van de FGP.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, in verband met de toegang tot de voorwaardelijke invrijheidstelling voor een gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, *Parl.St.* Kamer 2024, 0257/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe te bepalen dat een tot een vrijheidsstraf veroordeelde gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, langer moet wachten om voor voorwaardelijke invrijheidstelling in aanmerking te komen.

Wetsvoorstel teneinde vrouwenmoord in het Strafwetboek op te nemen, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0355/001.

Samenvatting: Hoewel België het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (ook het Verdrag van Istanbul genoemd) heeft geratificeerd, blijven jaar na jaar in ons land vrouwenmoorden (i.e. doodslag op vrouwen wegens het loutere feit dat zij vrouw zijn) plaatsgrijpen.

Die misdaden zijn onaanvaardbaar, zowel wegens de vreselijke omstandigheden waarin ze worden gepleegd, als wegens de algemene context van geweld jegens vrouwen.

Voor de indieners van dit wetsvoorstel is elk slachtoffer er één te veel.

Daarom moet er dringend niet alleen een nationaal actieplan ter voorkoming van die misdaden worden aangenomen, maar moeten bovendien de daders ervan worden vervolgd.

Daartoe strekt dit wetsvoorstel ertoe om, naar het voorbeeld van de Zuid-Amerikaanse, Spaanse en Italiaanse wetgeving, vrouwenmoord niet langer louter te beschouwen als een verzwarende omstandigheid, maar er een autonoom strafrechtelijk misdrijf van te maken, zoals ook oudermoord en kindermoord specifieke misdaden zijn.

Wetsvoorstel teneinde de dierenbeschermingsverenigingen de bevoegdheid toe te kennen om in rechte op te treden, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0378/001.

Samenvatting: Dieren bevinden zich ten opzichte van de mens in een kwetsbare situatie en kunnen niet voor hun eigen verdediging zorgen.

Net als de milieuverenigingen moeten ook de dierenbeschermingsverenigingen beschikken over een vorderingsrecht dat hen in staat stelt in rechte te treden om dierenmishandeling te doen ophouden dan wel om plegers van overtredingen inzake dierenwelzijn te doen veroordelen.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat het toekennen van kosteloze rechtsbijstand aan slachtoffers van mensenhandel of bepaalde zwaardere vormen van mensensmokkel betreft, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0420/001.

Samenvatting: De strijd tegen de mensenhandel is een absolute prioriteit. Wij willen daarbij inzetten op slachtofferdetectie in het bijzonder van kwetsbare profielen en minderjarigen.

De volledige kosteloosheid van de juridische bijstand aan de slachtoffers van mensenhandel of bepaalde zwaardere vormen van mensensmokkel kan daarbij een belangrijk hulpmiddel zijn.

Door een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek beoogt dit wetsvoorstel dan ook de toekenning van kosteloze rechtsbijstand aan deze slachtoffers.

Dit zal immers tot gevolg hebben dat de slachtoffers beter beschermd worden en hun rechten beter kunnen afdwingen (onder andere door het instellen van een vordering tot schadeloosstelling). Dit zal leiden tot een toename van de aangiftebereidheid waardoor de slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel en hun uitbuiters beter op de radar komen. Daardoor kunnen de bijhorende criminele netwerken die instaan voor transport, rekrutering en uitbuiting desgevallend ook ontmanteld worden. Op deze manier gaat de betere bescherming van slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel hand in hand met een opgedreven strijd tegen de uitbuiters.

Wetsvoorstel tot strafbaarstelling van het behoren tot of het samenwerken met een groepering die discriminatie of segregatie voorstaat, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0422/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel beoogt de strafbaarstelling van wie behoort tot of bewust samenwerkt met een groepering of een vereniging die kennelijk en herhaaldelijk discriminatie of segregatie voorstaat, met schending van een van de criteria die worden beschermd door de wetten van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen. De beoogde strafrechtelijke straffen zijn een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en een geldboete van vijftig tot duizend euro, of één van die straffen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0434/001.

Samenvatting: De wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties heeft zijn sporen verdiend door aan de gemeenten de middelen te geven om te strijden tegen overlast die de openbare orde verstoort. Uit de evaluatieverslagen van die wet blijkt echter reeds meerdere jaren dat de actoren op het terrein vragen om de regeling te versterken, de werking ervan te verbeteren en het systeem van de gemeentelijke administratieve sancties te harmoniseren, teneinde het hoofd te kunnen bieden aan zogenaamde “lichte” misdrijven. Het wetsvoorstel wil die wet dus bij de tijd te brengen door:

- de regeling samenhangender te maken voor het hele nationale grondgebied;
- de regeling aan te scherpen;
- de slachtoffers beter te informeren;
- de mogelijkheid in te stellen de maatschappelijke norm in herinnering te brengen via alternatieve en strengere opvoedkundige maatregelen;
- de procedures te vereenvoudigen.

Wetsvoorstel tot verbetering van de strafrechtspleging door bij het aantekenen van hoger beroep de verplichting van keuze van woonplaats in België in te voeren, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0440/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel bepaalt dat de akte van hoger beroep tegen vonnissen van de politierechtbank of de correctionele rechtbank, op straffe van niet-ontvankelijkheid,

voortaan de verplichte woonstkeuze van woonplaats in België bevat, indien de persoon die de verklaring aflegt er zijn woonplaats of zetel niet heeft.

Deze verplichte woonstkeuze in ons land wordt ook ingevoerd voor akten van hoger beroep die door gedetineerden tegen deze vonnissen worden ingesteld indien de persoon die de verklaring aflegt geen woonplaats heeft in België.

Daarmee beoogt dit wetsvoorstel een belangrijke schakel in de ketting van de strafprocedure sneller, efficiënter en meer kostenbesparend te laten verlopen.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 27 augustus 2024 (W.R. tegen Nederland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-235346>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Recht op advocaat tijdens politieverhoor – Geen schending

Samenvatting: Klager is veroordeeld voor moord. Hij klaagt over het onderzoek dat door de politie is uitgevoerd en over de politieverhoren. Volgens klager heeft hij geen eerlijk proces gehad omdat er geen advocaat aanwezig is geweest bij de eerste politieverhoren.

Het Hof is van oordeel dat de in het arrest *Beuze t. België* genoemde criteria, zoals de omstandigheid dat er geen sprake is van een kwetsbare verdachte, de mogelijkheid om de authenticiteit en de inhoud van het bewijsmateriaal te betwisten, dat er sprake is van berechting door professionele rechters en de procedure is voorzien van nationale procedurele waarborgen, de conclusie rechtvaardigen dat de procedure als geheel eerlijk is geweest. Hoewel een zeer strikte toetsing moet worden toegepast op gevallen waarin er geen dwingende redenen zijn om het recht op een advocaat tijdens een vooronderzoek te beperken, is het Hof van oordeel dat in de specifieke omstandigheden van de zaak de afwezigheid van een advocaat tijdens klagers eerste verhoor door de politie en tijdens het bezoek ter plaatse geen zodanige tekortkoming was dat het eerlijke verloop van de strafprocedure tegen hem onherstelbaar is geschaad.

Rechter Serghides heeft een dissenting opinion waarin hij verwijst o.a. naar de zaken *Murray t. het VK*, *Ibrahim e.a. het VK* en *Salduz*.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa augustus/september,

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2024-nr-8-9.pdf>)

EHRM 27 augustus 2024 (B.D. tegen België), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-235466>

Trefwoorden: Dader ontoerekeningsvatbaar – Psychiatrische vleugel in gevangenis – Detentieomstandigheden – Geen mogelijkheid hoger beroep – Schending artikel 5 EVRM – Artikel 5, lid 1 en lid 4

Samenvatting: Klager wordt in 1999 veroordeeld voor vermogensdelicten. Hij wordt ontoerekeningsvatbaar verklaard en verplicht opgenomen in een gesloten instelling. In periodes tussen 1999 en 2009 en tussen 2010 en 2015 wordt hij in de psychiatrische vleugel van de gevangenis van Gent en op de ‘sociale beschermingsafdeling’ van de gevangenis in Merksplas geplaatst, in afwachting van een plaats in een psychiatrische instelling. Uiteindelijk wordt hij in 2015 overgeplaatst naar het forensisch psychiatrisch centrum van Gent, alwaar hij verblijft tot zijn voorwaardelijke invrijheidstelling op 8 juni 2020.

Bij het EHRM betoogt klager dat artikel 5, lid 1 EVRM (recht op vrijheid en veiligheid) en artikel 5, lid 4 EVRM (recht op een spoedige beslissing over de rechtmatigheid van detentie) zijn geschonden, omdat hij geen passende therapeutische behandeling kreeg voor zijn mentale problematiek en geen effectieve juridische bijstand bij het verkrijgen van een beslissing over de rechtmatigheid van zijn detentie.

Het EHRM oordeelt dat klager gedurende de periode van 26 oktober 2011 tot 31 augustus 2015 in gevangnissen werd vastgehouden waar hij niet de juiste zorg en behandeling kreeg voor zijn geestelijke problemen, waardoor artikel 5, lid 1 EVRM is geschonden.

Ten aanzien van artikel 5, lid 4 EVRM overweegt het EHRM als volgt. Alleen een advocaat kon hoger beroep instellen tegen de beslissingen van de commissies die over de plaatsing in detentie gaan, welke beperking op zichzelf geen schending van artikel 5, lid 4 oplevert. Aan de andere kant heeft klager meermalen aangegeven bij de gevangenisdirectie dat hij hoger beroep wilde instellen, terwijl hij ook bij de deken een klacht heeft ingediend omdat zijn advocaat weigerde om beroep aan te tekenen, waarop de gevangenisdirectie enkel reageerde door te zeggen dat alleen zijn advocaat hoger beroep kon instellen. Klager had, mede gelet op de bijzondere omstandigheden van dit geval (waaronder zijn psychische toestand), geen daadwerkelijke feitelijke mogelijkheid om hoger beroep in te stellen, zodat artikel 5, lid 4 EVRM is geschonden.

(Bron: ER Strafvordering nr. 95)

EHRM 12 september 2024 (Longo tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-235959>

Trefwoorden: Strafzaken – Straf – Aard van maatregel - Artikel 7 EVRM – Niet-ontvankelijk – Sloopbevel niet bestraffend van aard

Samenvatting: Klager, een Italiaans onderdaan, heeft een agrarisch magazijn gebouwd zonder dat hij over de vereiste bouwvergunning beschikte. Klager is hiervoor strafrechtelijk veroordeeld voor het bouwen zonder vergunning en is tot een voorwaardelijke gevangenisstraf en een geldboete veroordeeld. Tevens werd de sloop van het gebouw bevolen. Klager is nooit tot slopen overgegaan en beroept zich op het feit dat het sloopbevel bestraffend van aard is en is verjaard omdat meer dan tien jaar zijn verstreken.

Het hof overweegt dat, hoewel het sloopbevel was gegeven in het kader van een strafrechtelijke veroordeling, het doel van deze beslissing herstellend van aard was, namelijk het herstellen van het terrein in de oorspronkelijke staat, en niet bestraffend van aard. Er is daarom geen sprake van een straf in de zin van artikel 7 EVRM, waardoor de verjaringstermijn niet van toepassing is. Klager kan dan ook niet in zijn klacht worden ontvangen

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – oktober,
<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2024-nr-10.pdf>)

EHRM 17 september 2024 (C.O. tegen Duitsland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-236052>

Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Belastingfraude - Artikel 6 EVRM

Samenvatting: Klager is een Duits staatsburger en een van de eigenaren en aandeelhouders van de Duitse particuliere bank W-Bank. Hij was van 2014-2019 voorzitter van de raad van commissarissen van de bank. W-Bank was betrokken bij het “Cum-Ex” schandaal, een grootschalige belastingfraude waarbij aanzienlijke dividendbelastingteruggaven werden verkregen onder valse voorwendselen.

De klacht wordt ingediend naar aanleiding van de strafrechtelijke procedures tegen twee personen die schuldig zijn bevonden aan het gezamenlijk met klager plegen van strafbare feiten en/of het medeplichtig zijn aan strafbare feiten begaan door klager als een van de hoofdverdachten. Klager is zelf nog niet schuldig bevonden aan de strafbare feiten.

Onder verwijzing naar artikel 6, lid 2 (vermoeden van onschuld) en artikel 8, lid 1 (recht op eerbiediging van correspondentie) van het Verdrag, klaagt klager erover dat de schriftelijke vonnissen van de regionale rechtbank en het Bundesgerichtshof, waarin zijn betrokkenheid bij de strafbare feiten wordt beweerd, in feite neerkwamen op een voortijdige uiting van zijn schuld en hem stigmatiseerden, wat een negatieve invloed heeft gehad op zijn privé- en beroepsleven. Nu de overwegingen van de rechter in de andere zaken niet van invloed zijn op de beoordeling van de zaak van de klager is het Hof van oordeel dat geen sprake is van een schending van artikel 6, lid 2 EVRM.

(Bron: ER Wekelijks 2024, nr. 188)

EHRM (Grote Kamer) 24 september 2024 (Fabbri e.a. tegen San Marino),
www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-237239>

Trefwoorden: Strafzaken – Burgerlijke rechtsvordering – Civiele vorderingen tot schadevergoeding in strafproces – Artikel 6 EVRM

Samenvatting: Klager 1 en 2 hebben in 2016 aangifte gedaan van mishandeling en hebben in de aangifte verklaard dat ze zich het recht voorbehouden om zich als benadeelde partij in het strafproces te voegen. Klager 3 (destijds 12 jaar oud) heeft in 2015 aangifte gedaan van

mishandeling. In 2018 is een strafrechtelijk onderzoek gestart en in 2019 heeft de moeder van klager 3 verzocht dat hij als benadeelde partij wordt geregistreerd. Omdat met beide zaken niets is gedaan, heeft de aanklager de zaken geseponeerd.

Klagers klagen erover dat art. 6 lid 1 EVRM (recht op een eerlijk proces) is geschonden, omdat hun civiele vorderingen tot schadevergoeding niet zijn beoordeeld in het strafproces. Het EHRM overweegt als volgt. Hoewel veel nationale rechtssystemen in de mogelijkheid voorzien om je als benadeelde partij in een strafproces te voegen verplicht het EVRM daar niet toe. Een klager moet wel de mogelijkheid krijgen om een vergoeding te vorderen voor schade als gevolg van een strafbaar feit. De wet van San Marino voorzorg in deze mogelijkheid maar de klagers moesten wel duidelijk laten weten dat ze gebruik wilden maken van hun rechten, bijvoorbeeld door zich formeel als benadeelde partij te voegen.

Klager 1 en 2 hebben enkel aangegeven zich het recht voor te behouden om zich als benadeelde partij te voegen, maar hebben nooit zo'n formeel verzoek gedaan als vereist door de wet. Artikel 6, lid 1 EVRM is niet van toepassing. Hun klachten zijn niet-ontvankelijk.

Klager 3 heeft zich wel formeel gevoegd in de strafprocedure waardoor artikel 6 EVRM van toepassing is. In de regel heeft te geleden dat de voortijdige beëindiging van een strafzaak voor de benadeelde partij geen schending van het recht op een eerlijk proces kan opleveren, indien er voor hem van meet af aan een alternatieve mogelijkheid was om een verzoek tot schadevergoeding te doen. Dit kan echter anders zijn in het uitzonderlijke geval dat de voortijdige beëindiging van de strafzaak een gevolg is van een ernstig disfunctioneel werkend strafrechtstelsel en de klager zorgvuldig heeft gehandeld.

In de onderhavige zaak staat niet ter discussie dat het strafrecht in San Marino destijds ernstig disfunctioneerde, waardoor zo'n 800 zaken zijn verjaard. Dat was echter niet de enige reden waarom de vordering van klager 3 niet is behandeld. Het hof overweegt dat hij zijn civiele vordering pas in 2019 heeft ingediend – enkele dagen voor de verjaringstermijn – terwijl het veronderstelde strafbare feit in 2015 had plaatsgevonden. Klager 3 had direct na het vermeende strafbare feit een civiele procedure aanhangig kunnen maken of had dit kunnen doen toen hem bekend werd dat de strafzaak werd beëindigd. Zelfs tijdens de inhoudelijke behandeling door het EHRM overwoog klager 3 nog om een aparte civiele zaak te beginnen. Het EHRM vindt daarom dat de rechten van klager 3 niet zodanig zijn ingeperkt dat hem de toegang tot de rechter voor het vaststellen van zijn civiele rechten als bedoeld in artikel 6, lid 1 EVRM is ontzegd en concludeert in die zaak dat er geen sprake is van een schending.

(Bron: ER Wekelijks 2024, nr. 188)

EHRM 24 september 2024 (A.L. en E.J. tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-237767>

Trefwoorden: Strafzaken – Rechten van verdediging – Enchrochat – Uitputting nationale rechtsmiddelen – Verzoeker moest zich eerst richten tot Franse rechter

Samenvatting: Two applications concerning remote retrieval of EncroChat user data and their transfer to UK authorities declared inadmissible.

In its decision in the case of A.L. and E.J. v. France (applications nos. 44715/20 and 47930/21) the European Court of Human Rights has unanimously declared the applications inadmissible. The decision is final.

Both applications concerned the remote retrieval of user data from the encrypted telecommunications tool EncroChat and their sharing with the United Kingdom law-enforcement authorities. EncroChat was an encrypted mobile-phone telecommunications tool, for which more than 66,000 handsets had been distributed covertly in 122 countries from 2016 to 2020.

The Court noted that the EncroChat user data had been collected at the French authorities' initiative by means of a data retrieval measure that had been ordered in the context of criminal proceedings opened by the specialised inter-regional division of the Lille criminal court. The data relating to EncroChat users located in the UK had been transferred, as evidence already in the French authorities' possession, for use in other criminal cases pursuant to a European Investigation Order (EIO) issued by the UK Crown Prosecution Service. Remotely retrieved data had thus been included as prosecution evidence in proceedings against both applicants in the UK.

The Court observed that under Article 694-41 of the French Code of Criminal Procedure, the applicants could have applied for the exclusion of the evidence obtained through the enforcement, in France, of the EIO of 11 March 2020 decided by the UK authorities, and that they could have done so under the same conditions and in accordance with the same procedures as a person under judicial investigation in France, arguing that they were in a comparable procedural situation and that the transferred data stemmed from a data retrieval measure which was incompatible with the requirements of Article 8 of the Convention.

The Court concluded that there had been a remedy available to the applicants in France by which they might have effectively challenged the data transfer measure taken pursuant to the EIO issued by the UK authorities, together with the data retrieval measure. The applicants had failed to avail themselves of any remedy in the French courts, however, and had not put forward any particular circumstance that might have exempted them from doing so.

Taking the view that the applicants had not satisfied the requirement to exhaust domestic remedies, the Court declared their applications inadmissible. (eigen onderlijning)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 4 juli 2024 (C-760/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=287887&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1879578>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/343 – Recht om aanwezig te zijn bij de terechtzitting – Mogelijkheid voor een verdachte om via videoconferentie deel te nemen aan de zittingen van zijn proces

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Wordt het recht van de verdachte om aanwezig te zijn bij de terechtzitting als bedoeld in artikel 8, lid 1, van richtlijn 2016/343, gelezen in samenhang met de overwegingen 33 en 44 van deze richtlijn, geschonden indien hij op zijn uitdrukkelijke verzoek via een onlineverbinding aan de terechtzittingen in de strafprocedure deelneemt, voor zover hij wordt verdedigd door een door hem gemachtigde en in de rechtszaal aanwezige advocaat, de verbinding hem in staat stelt om het verloop van het proces te volgen, bewijsmateriaal aan te brengen en van bewijsmateriaal kennis te nemen, hij zonder technische belemmeringen kan worden gehoord en een effectieve en vertrouwelijke communicatie met de advocaat wordt gewaarborgd?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 8, lid 1, van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn, moet aldus worden uitgelegd dat het zich er niet tegen verzet dat een verdachte op zijn uitdrukkelijk verzoek via videoconferentie aan de zittingen van zijn proces kan deelnemen, waarbij het recht op een eerlijk proces overigens moet worden gewaarborgd.

(Zie ook: https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-eu-recht-verzet-zich-niet-tegen-de-deelname-van-een-verdachte-aan-de-terrechtzitting-via-videoconferencing?redirect=%2Fecer%2Fnieuws%3Fp_p_id%3Dnl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_delta%3D10%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_resetCur%3Dfalse%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_cur%3D3 : Het EU-recht bevat geen regeling voor de kwestie of de lidstaten kunnen bepalen dat in het kader van een strafprocedure de verdachte op zijn uitdrukkelijk verzoek via videoconferentie kan deelnemen aan de zittingen. Een dergelijke kwestie valt derhalve onder het nationale recht. De nationale regels moeten wel het recht op een eerlijk proces, het vermoeden van onschuld en de rechten van de verdediging eerbiedigen. Dat is het antwoord van het EU-Hof op een vraag van een Bulgaarse rechter.)

Hof van Justitie 11 juli 2024 (C-265/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=288152&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8874148>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Bestrijding van georganiseerde criminaliteit – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Recht op doeltreffende voorziening in rechte en op onpartijdig gerecht – Artikelen 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Buitensporig lange duur van de voorfase van de strafprocedure – Wezenlijke maar te verhelpen

schendingen van de procedureregels die de tenlastelegging aantasten – Recht van de verdachte om de tegen hem ingeleide strafprocedure te beëindigen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten artikel 52 [van het Handvest], gelezen in samenhang met artikel 47 [ervan] alsmede artikel 4 van [kaderbesluit 2008/841] en [artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU], in geval van strafprocedures op grond van feiten die binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen, aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen nationale wettelijke bepalingen zoals die [in het hoofdgeding], waarbij het recht van een verdachte op beëindiging van de strafprocedure tegen hem wordt ingetrokken, indien dat recht is ontstaan terwijl de wetgeving in een dergelijke mogelijkheid voorzag, maar als gevolg van een gerechtelijke dwaling pas na de intrekking van die wet is vastgesteld?

2) Welke doeltreffende voorzieningen in rechte in de zin van artikel 47 van het [Handvest] moeten een dergelijke verdachte ter beschikking staan en, meer specifiek, dient een nationale rechterlijke instantie de strafprocedure tegen die verdachte in haar geheel te beëindigen indien een rechtsprekende formatie die eerder met de zaak was belast, dit heeft nagelaten, hoewel volgens de destijds toepasselijke nationale wetgeving aan de voorwaarden daarvoor werd voldaan?”

Het Hof (Zesde kamer) verklaart voor recht:

Kaderbesluit 2008/841/JBZ van de Raad van 24 oktober 2008 ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit, en met name artikel 4 ervan, gelezen in samenhang met de artikelen 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU,

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen een nationale regeling waarbij in de loop van de strafprocedure tegen een verdachte diens recht op beëindiging van die procedure wordt ingetrokken dat hem toekwam wanneer wezenlijke maar te verhelpen schendingen van de procedureregels die de tenlastelegging aantasten niet ongedaan zijn gemaakt.

Hof van Justitie 5 september 2024 (C-603/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=289805&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3942954>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/800 – Procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure – Toepassingsgebied – Artikel 2, lid 3 – Personen die kinderen waren op het moment dat de strafprocedure tegen hen in gang werd gezet, maar die in de loop van de

procedure de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt – Artikel 4 – Recht op informatie – Artikel 6 – Recht op toegang tot een advocaat – Artikel 18 – Recht op rechtsbijstand – Artikel 19 – Voorzieningen in rechte – Toelaatbaarheid van in strijd met procedurele rechten verkregen bewijzen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten artikel 6, [leden 1 en 2, lid 3, onder a), en lid 7,] en artikel 18 van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met de overwegingen 25, 26 en 27 van deze richtlijn, aldus worden uitgelegd dat, wanneer een verdachte die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt in staat van beschuldiging wordt gesteld, de autoriteiten die de procedurele handelingen verrichten, verplicht zijn om te waarborgen dat het kind wordt bijgestaan door een ambtshalve toegevoegde advocaat indien dat kind geen zelfgekozen advocaat heeft (omdat het kind of de persoon die het ouderlijk gezag heeft daar niet zelf voor heeft gezorgd) en dat deze advocaat wordt betrokken bij de handelingen in de fase van het voorbereidende onderzoek, zoals het horen van de minderjarige als verdachte, alsmede aldus dat deze bepalingen eraan in de weg staan dat de minderjarige zonder aanwezigheid van een advocaat wordt verhoord?

2) Moet artikel 6, leden 6 en 8, van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met de overwegingen 16, 30, 31 en 32 van deze richtlijn, aldus worden uitgelegd dat in zaken betreffende strafbare feiten waarop een vrijheidsstraf is gesteld in geen geval kan worden afgeweken van het zonder onnodige vertraging verstrekken van bijstand door een raadsman en dat een tijdelijke afwijking van de toepassing van het recht op bijstand door een raadsman in de zin van artikel 6, lid 8, van [die] richtlijn alleen mogelijk is in de fase van het voorbereidende onderzoek en uitsluitend in de in artikel 6, lid 8, onder a) en b), [van die richtlijn] strikt genoemde omstandigheden, die uitdrukkelijk moeten worden vastgesteld in een in beginsel aanvechtbare beslissing om zonder aanwezigheid van een advocaat tot verhoor over te gaan?

3) Voor het geval dat ten minste één van de [eerste twee vragen] bevestigend wordt beantwoord: moeten de genoemde bepalingen van [richtlijn 2016/800] aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling als:

a) artikel 301, tweede volzin, [KPK], waarin is bepaald dat een verdachte slechts op zijn verzoek in aanwezigheid van een aangewezen advocaat wordt verhoord en dat het feit dat de advocaat niet aanwezig is bij het verhoor van de verdachte geen beletsel voor dit verhoor vormt?

b) artikel 79, § 3, [KPK], waarin is bepaald dat de aanwezigheid van een advocaat in het geval van een persoon die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (artikel 79, § 1, punt 1, [KPK]) slechts verplicht is ter terechtzitting en tijdens de zittingen waaraan de beklaagde verplicht dient deel te nemen, dat wil zeggen in de fase van de gerechtelijke procedure?

4) Moeten de in de [eerste en de tweede vraag] genoemde bepalingen alsmede de beginselen van voorrang en rechtstreekse werking van richtlijnen aldus worden uitgelegd dat zij aan de nationale rechterlijke instantie die uitspraak moet doen in een strafzaak die

valt binnen de werkingssfeer van [richtlijn 2016/800], alsook aan alle autoriteiten van de staat de bevoegdheid verlenen (of deze verplichten) om bepalingen van nationaal recht die onverenigbaar zijn met de richtlijn, zoals die welke worden genoemd in de [derde vraag], buiten toepassing te laten en bijgevolg, gelet op het verstrijken van de omzettingstermijn, om de nationale regeling te vervangen door bovengenoemde rechtstreeks toepasselijke bepalingen van de richtlijn?

5) Moeten artikel 6, leden 1, 2, 3 en 7, en artikel 18 van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met artikel 2, leden 1 en 2, en de overwegingen 11, 25 en 26 van deze richtlijn, alsmede in samenhang met artikel 13 en overweging 50 van [richtlijn 2013/48], aldus worden uitgelegd dat een lidstaat ervoor moet zorgen dat ambtshalve rechtsbijstand wordt verleend aan verdachten of beklaagden in strafzaken die bij de aanvang van de procedure nog kinderen waren maar die vervolgens de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, alsook dat die bijstand verplicht is tot de definitieve beëindiging van de procedure?

6) Voor het geval dat de [vijfde] vraag bevestigend wordt beantwoord: moeten de genoemde bepalingen van [richtlijn 2016/800] aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling als artikel 79, § 1, punt 1, [KPK], waarin is bepaald dat een beklaagde in een strafprocedure slechts over een raadsman moet beschikken zolang hij de leeftijd van 18 jaar niet heeft bereikt?

7) Moeten de in de [vijfde vraag] genoemde bepalingen alsmede de beginselen van voorrang en rechtstreekse werking van richtlijnen aldus worden uitgelegd dat zij aan de nationale rechterlijke instantie die uitspraak moet doen in een strafzaak die valt binnen de werkingssfeer van [richtlijn 2016/800], alsook aan alle autoriteiten van de staat de bevoegdheid verlenen (of deze verplichten) om bepalingen van nationaal recht die onverenigbaar zijn met de richtlijn, zoals die welke worden genoemd in de [zesde] vraag, buiten toepassing te laten en bepalingen van nationaal recht zoals artikel 79, § 2, [KPK] richtlijnconform toe te passen – dat wil zeggen om tot de definitieve beëindiging van de procedure geen einde te maken aan de ambtshalve toevoeging van een advocaat voor een beklaagde die ten tijde van de tenlastelegging jonger dan 18 jaar was maar die in de loop van de procedure de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en tegen wie de strafzaak nog aanhangig is, op grond van de aanname dat dit noodzakelijk is wegens omstandigheden die de verdediging bemoeilijken – of om, gelet op het verstrijken van de omzettingstermijn, de genoemde nationale regeling te vervangen door de rechtstreeks toepasselijke bepalingen van de richtlijn?

8) Moeten artikel 4, leden 1 tot en met 3, van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met de overwegingen 18, 19 en 22 van deze richtlijn, en artikel 3, lid 2, van [richtlijn 2012/13], gelezen in samenhang met de overwegingen 19 en 26 van deze richtlijn, aldus worden uitgelegd dat de bevoegde autoriteiten (het openbaar ministerie en de politie) uiterlijk vóór het eerste officiële verhoor van de verdachte door de politie of door een andere bevoegde autoriteit zowel de verdachte als de persoon die het ouderlijk gezag heeft onverwijld en tezelfdertijd dienen te wijzen op de rechten die van belang zijn voor de waarborging van het eerlijke verloop van de procedure en op de procedurele stappen in deze procedure, waaronder met name de verplichting om voor een minderjarige verdachte een advocaat in de arm te nemen en de gevolgen die het niet in de arm nemen van een

advocaat naar keuze heeft voor een minderjarige beklaagde (ambtshalve toevoeging van een advocaat), alsmede dat deze informatie in het geval van minderjarige verdachten moet worden verstrekt in eenvoudige en toegankelijke bewoordingen die zijn aangepast aan de leeftijd van de minderjarige?

9) Moet artikel 7, leden 1 en 2, van [richtlijn 2016/343], gelezen in samenhang met overweging 31 van die richtlijn en met artikel 3, lid 1, onder e), en lid 2, van [richtlijn 2012/13], aldus worden uitgelegd dat de autoriteiten van een lidstaat die een strafprocedure voeren waarbij een minderjarige verdachte of beklaagde betrokken is, verplicht zijn om de minderjarige verdachte op begrijpelijke en aan zijn leeftijd aangepaste wijze te informeren over het zwijgrecht en over het recht om zichzelf niet te belasten?

10) Moeten artikel 4, leden 1 tot en met 3, van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met de overwegingen 18, 19 en 22 van deze richtlijn, en artikel 3, lid 2, van [richtlijn 2012/13], gelezen in samenhang met de overwegingen 19 en 26 van deze richtlijn, [aldus worden uitgelegd dat] niet wordt voldaan aan de vereisten die zijn vastgelegd in de genoemde bepalingen wanneer eerst vlak vóór het verhoor van een minderjarige verdachte algemene instructies worden betekend zonder rekening te houden met de specifieke rechten die voortvloeien uit richtlijn 2016/800, dergelijke instructies slechts aan de verdachte die zonder advocaat optreedt – en niet tevens aan de persoon die het ouderlijk gezag heeft – worden betekend, en deze instructies zijn geformuleerd in bewoordingen die niet zijn aangepast aan de leeftijd van de verdachte?

11) Moeten de artikelen 18 en 19 van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met overweging 26 van deze richtlijn, en artikel 12, lid 2, van [richtlijn 2013/48], gelezen in samenhang met overweging 50 van die richtlijn, juncto artikel 7, leden 1 en 2, van [richtlijn 2016/343], gelezen in samenhang met artikel 10, lid 2, en overweging 44 van die richtlijn, en het beginsel van een eerlijk proces aldus worden uitgelegd dat deze bepalingen – waar het gaat om verklaringen van een verdachte die zijn afgelegd tijdens een politieverhoor zonder dat de verdachte toegang had tot een advocaat, zonder dat hij naar behoren in kennis is gesteld van zijn rechten en zonder dat de partij die het ouderlijk gezag heeft op de hoogte is gesteld van de rechten en de algemene aspecten van het verloop van de procedure, op welke informatie het kind aanspraak kan maken krachtens artikel 4 van richtlijn [2016/800] – de nationale rechterlijke instantie die uitspraak moet doen in een strafzaak die valt binnen de werkingssfeer van de genoemde richtlijnen, alsook alle autoriteiten van de staat verplichten (of de bevoegdheid verlenen) om verdachten of beklaagden te herstellen in de positie waarin zij zich zonder de betrokken schendingen zouden hebben bevonden, en derhalve om dat bewijs buiten beschouwing te laten, met name wanneer de tijdens het verhoor verkregen belastende informatie zal worden gebruikt om de betrokkene te veroordelen?

12) Moeten de [in de elfde vraag genoemde] bepalingen alsmede de beginselen van voorrang en rechtstreekse werking derhalve aldus worden uitgelegd dat zij de nationale rechterlijke instantie die uitspraak moet doen in een strafprocedure die valt binnen de werkingssfeer van de genoemde richtlijnen, alsook alle andere autoriteiten van de staat verplichten om geen rekening te houden met bepalingen van nationaal recht die onverenigbaar zijn met die richtlijnen, zoals artikel 168a [KPK], waarin is bepaald dat bewijs

niet ontoelaatbaar kan worden verklaard op de enkele grond dat het is verkregen onder schending van de procedureregels of middels een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1, lid 1, van het wetboek van strafrecht, tenzij het bewijs bij de uitoefening van de officiële taken van een openbaar ambtenaar is verkregen naar aanleiding van een moord, het opzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen of vrijheidsberoving?

13) Moeten artikel 2, lid 1, van [richtlijn 2016/800], gelezen in samenhang met artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, en het Unierechtelijke beginsel van doeltreffendheid aldus worden uitgelegd dat de openbare aanklager als autoriteit die betrokken is bij de rechtsbedeling, die toeziet op de handhaving van de rechtsstaat en die [de fase van] het voorbereidende onderzoek in goede banen leidt, verplicht is om in die fase daadwerkelijke rechtsbescherming binnen het toepassingsgebied van de genoemde richtlijn te waarborgen en er bij de effectieve toepassing van het Unierecht voor te zorgen dat hij onafhankelijk en onpartijdig is?

14) Indien [de eerste tot en met de twaalfde vraag] en in het bijzonder de [dertiende vraag] bevestigend worden beantwoord: moeten artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU (beginsel van daadwerkelijke rechtsbescherming), gelezen in samenhang met artikel 2 VEU en in het bijzonder met het beginsel van eerbiediging van de rechtsstaat zoals uitgelegd in de rechtspraak van het Hof (arrest van 21 december 2021, Euro Box Promotion e.a., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 en C-840/19, EU:C:2021:1034), en het in artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en artikel 47 van het [Handvest] verankerde beginsel van onafhankelijkheid van rechters zoals uitgelegd in de rechtspraak van het Hof (arrest van 27 februari 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117), aldus worden uitgelegd dat deze beginselen vanwege de mogelijke uitoefening van indirecte druk op rechters en de mogelijkheid dat de [Prokurator Generalny] in dit verband bindende instructies geeft aan lagere openbare aanklagers, in de weg staan aan een nationale wettelijke regeling waaruit blijkt dat het openbaar ministerie afhankelijk is van een uitvoerende autoriteit zoals de minister van Justitie, alsook aan nationale regelingen die strekken tot beperking van de onafhankelijkheid van de rechterlijke instanties en die van openbare aanklagers bij de toepassing van het Unierecht, waaronder met name:

a) artikel 130, § 1, van de [wet betreffende de organisatie van de gewone rechterlijke instanties], dat aan de minister van Justitie de mogelijkheid biedt om, in het kader van de verplichting van openbare aanklagers om melding te maken van situaties waarin een rechter uitspraak doet onder toepassing van het Unierecht, te gelasten dat een rechter onmiddellijk, en gedurende ten hoogste één maand, wordt geschorst totdat het tuchtgerecht een uitspraak heeft gedaan, indien deze minister, wegens het soort handeling dat door de betrokken rechter onder rechtstreekse toepassing van het Unierecht is verricht, van mening is dat het gezag van de rechterlijke instantie of de wezenlijke belangen van de dienst dit vereisen;

b) artikel 1, lid 2, artikel 3, lid 1, punten 1 en 3, en artikel 7, leden 1 tot en met 6 en 8, alsmede artikel 13, leden 1 en 2, van de [wet inzake het openbaar ministerie van 28 januari 2016], waarvan de bewoordingen, in onderlinge samenhang beschouwd, erop wijzen dat de minister van Justitie, die tevens de procureur-generaal en de hoogste autoriteit binnen het openbaar ministerie is, instructies kan geven die bindend zijn voor lagere openbare

aanklagers en daarbij ook de rechtstreekse toepassing van het Unierecht kan beperken of belemmeren?”

Het Hof (Derde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 6, leden 1 tot en met 3, van richtlijn (EU) 2016/800 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure, gelezen in het licht van artikel 18 van die richtlijn,

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich verzet tegen een nationale regeling die, ten eerste, er niet in voorziet dat kinderen die verdachte of beklaagde zijn, door een – in voorkomend geval ambtshalve toegevoegde – advocaat worden bijgestaan voordat zij door de politie of een andere rechtshandhavingsautoriteit of rechterlijke instantie worden verhoord en uiterlijk vóór hun eerste verhoor, en, ten tweede, toelaat dat deze kinderen als verdachte worden verhoord zonder dat tijdens het verhoor een advocaat aanwezig is.

2) Artikel 2, leden 1 en 3, van richtlijn 2016/800

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich verzet tegen een nationale regeling die bepaalt dat het recht op bijstand door een ambtshalve toegevoegde advocaat automatisch ophoudt te bestaan voor personen die kind waren op het moment dat tegen hen een strafprocedure in gang werd gezet, maar die vervolgens de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, voor zover aan de hand van een dergelijke regeling niet kan worden vastgesteld of de toepassing van deze richtlijn of van sommige bepalingen ervan en dus van de daarin vervatte rechten passend is in het licht van alle omstandigheden van de zaak, inclusief de rijpheid en de kwetsbaarheid van die personen.

3) Artikel 4, lid 1, van richtlijn 2016/800, gelezen in het licht van artikel 5, lid 1, ervan,

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich verzet tegen een nationale regeling die er niet in voorziet dat kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure, alsook de persoon die het ouderlijk gezag heeft, uiterlijk vóór het eerste verhoor van deze kinderen door de politie of door een andere rechtshandhavingsautoriteit of rechterlijke instantie, informatie over hun rechten overeenkomstig artikel 3 van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures en over de in richtlijn 2016/800 vastgestelde rechten ontvangen, in eenvoudige en toegankelijke bewoordingen, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften en kwetsbaarheden van de betrokken kinderen.

4) Artikel 19 van richtlijn 2016/800

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan het een rechter niet is toegestaan om in een strafprocedure belastend bewijs uit verklaringen die door een kind zijn afgelegd tijdens een verhoor door de politie dat in strijd met het in artikel 6 van richtlijn 2016/800 vastgestelde recht op toegang tot een advocaat heeft plaatsgevonden, niet-ontvankelijk te verklaren, op voorwaarde evenwel dat die rechter in het kader van het strafproces in staat is om, ten eerste, na te gaan of dat recht, gelezen in het licht van artikel 47 en artikel 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, is geëerbiedigd en, ten tweede, alle consequenties te trekken die uit die schending voortvloeien, in het bijzonder wat betreft de bewijskracht van de in die omstandigheden verkregen bewijzen.

Perscommuniqué: Fair trial: minors subject to criminal proceedings must have the practical and effective opportunity to be assisted by a lawyer. Such assistance must be offered at the latest by the time they are first questioned by the police.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2024-09/cp240130en.pdf>

En: https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-minderjarigen-tegen-wie-strafproces-loopt-moeten-praktische-en-effectieve-mogelijkheid-op-bijstand-advocaat-hebben?redirect=%2Fecer%2Fnieuws%3Fp_p_id%3Dnl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26_nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_delta%3D10%26_nl_worth_article_s_earch_portlet_ArticleSearchPortlet_resetCur%3Dfalse%26_nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_cur%3D2 : EU-Hof: minderjarigen tegen wie strafproces loopt moeten praktische en effectieve mogelijkheid op bijstand advocaat hebben

Deze bijstand moet uiterlijk worden aangeboden op het moment dat de minderjarigen voor het eerst door de politie worden ondervraagd. Dat is de uitspraak van het EU-Hof naar aanleiding van prejudiciële vragen van de Poolse rechter.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 4 oktober 2024 (C-548/21), www.curia.europa.eu
--

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=290675&pageIndex=0&doclang=FR&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3027863>

Trefwoorden: Renvoi préjudiciel – Protection des personnes physiques à l’égard du traitement des données à caractère personnel par les autorités compétentes à des fins de prévention et de détection des infractions pénales, d’enquêtes et de poursuites en la matière – Directive (UE) 2016/680 – Article 3, point 2 – Notion de “traitement” – Article 4 – Principes relatifs au traitement des données à caractère personnel – Article 4, paragraphe 1, sous c) – Principe de la “minimisation des données” – Articles 7, 8 et 47 ainsi que article 52, paragraphe 1, de la charte des droits fondamentaux de l’Union européenne – Exigence selon laquelle une limitation de l’exercice d’un droit fondamental doit être « prévue par la loi » – Proportionnalité – Appréciation de la proportionnalité au regard de l’ensemble des éléments pertinents – Contrôle préalable par une juridiction ou une autorité administrative

indépendante – Article 13 – Informations à mettre à la disposition de la personne concernée ou à lui fournir – Limites – Article 54 – Droit à un recours juridictionnel effectif contre un responsable du traitement ou un sous-traitant – Enquête policière en matière de trafic de stupéfiants – Tentative de déverrouillage d’un téléphone portable par les autorités de police, en vue d’accéder, aux fins de cette enquête, aux données contenues dans ce téléphone. (vertaling (nog) niet beschikbaar)

Samenvatting:

1) L’article 15, paragraphe 1, [de la directive 2002/58, lu, le cas échéant, en combinaison avec l’article 5 de celle-ci], doit-il, à la lumière des articles 7 et 8 de la [Charte], se comprendre en ce sens que l’accès des autorités publiques aux données stockées dans les téléphones portables constitue une ingérence dans les droits fondamentaux garantis à ces articles de la Charte d’une telle gravité que, en matière de prévention, de recherche, de détection et de poursuite d’infractions pénales, cet accès doit être limité à la lutte contre la criminalité grave ?

2) L’article 15, paragraphe 1, de la [directive 2002/58], doit-il, à la lumière des articles 7, 8 et 11 ainsi que de l’article 52, paragraphe 1, de la [Charte], se comprendre en ce sens qu’il s’oppose à une réglementation nationale, telle que les dispositions combinées de l’article 18 et de l’article 99, paragraphe 1, [de la StPO], en vertu de laquelle les autorités nationales chargées de la sécurité se procurent de leur propre initiative, au cours d’une procédure d’enquête pénale, sans l’autorisation d’une juridiction ou d’une autorité administrative indépendante, un accès complet et non contrôlé à l’ensemble des données numériques stockées dans un téléphone portable ?

3) L’article 47 de la [Charte] doit-il être compris, lu, le cas échéant, en combinaison avec les articles 41 et 52 de la même Charte, du point de vue de l’égalité des armes et du droit à un recours juridictionnel effectif, comme s’opposant à une réglementation d’un État membre qui, telles les dispositions combinées de l’article 18 et de l’article 99, paragraphe 1, [de la StPO], permet l’exploitation des données numériques d’un téléphone portable sans que la personne concernée soit informée au préalable de la mesure concernée ou, au moins, après qu’elle a été prise ?

Het Hof (Grote Kamer) zegt voor recht:

1) L’article 4, paragraphe 1, sous c), de la directive (UE) 2016/680 du Parlement européen et du Conseil, du 27 avril 2016, relative à la protection des personnes physiques à l’égard du traitement des données à caractère personnel par les autorités compétentes à des fins de prévention et de détection des infractions pénales, d’enquêtes et de poursuites en la matière ou d’exécution de sanctions pénales, et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la décision-cadre 2008/977/JAI du Conseil, lu à la lumière des articles 7 et 8 ainsi que de l’article 52, paragraphe 1, de la charte des droits fondamentaux de l’Union européenne,

doit être interprété en ce sens que :

il ne s'oppose pas à une réglementation nationale qui octroie aux autorités compétentes la possibilité d'accéder aux données contenues dans un téléphone portable, à des fins de prévention, de recherche, de détection et de poursuite d'infractions pénales en général, si cette réglementation :

- définit de manière suffisamment précise la nature ou les catégories des infractions concernées,
- garantit le respect du principe de proportionnalité, et
- soumet l'exercice de cette possibilité, sauf cas d'urgence dûment justifié, à un contrôle préalable d'un juge ou d'une entité administrative indépendante.

2) Les articles 13 et 54 de la directive 2016/680, lus à la lumière de l'article 47 et de l'article 52, paragraphe 1, de la charte des droits fondamentaux,

doivent être interprétés en ce sens que :

ils s'opposent à une réglementation nationale qui autorise les autorités compétentes à tenter d'accéder à des données contenues dans un téléphone portable sans informer la personne concernée, dans le cadre des procédures nationales applicables, des motifs sur lesquels repose l'autorisation d'accéder à ces données, délivrée par un juge ou une entité administrative indépendante, à partir du moment où la communication de cette information n'est plus susceptible de compromettre les missions incombant à ces autorités en vertu de cette directive.

Perscommuniqué: De toegang van de politie tot de gegevens op een mobiele telefoon is niet per se beperkt tot de bestrijding van zware criminaliteit.

Wel moet een rechterlijke instantie of een onafhankelijke autoriteit voorafgaand toestemming hebben gegeven voor de toegang en moet deze proportioneel zijn.

De toegang van de politie, in het kader van een strafrechtelijk onderzoek, tot persoonsgegevens die op een mobiele telefoon worden bewaard, kan een ernstige of zelfs zeer ernstige inmenging zijn in de grondrechten van de betrokkene. Toch is deze toegang niet per se beperkt tot de bestrijding van zware criminaliteit. De nationale wetgever moet bepalen met welke elementen voor die toegang rekening moet worden gehouden, zoals de aard of de categorieën van de betrokken strafbare feiten. Om te garanderen dat het evenredigheidsbeginsel in elk concreet geval wordt geëerbiedigd, hetgeen wordt getoetst onder afweging van alle relevante elementen van het geval, geldt voor deze toegang bovendien de voorwaarde dat een rechterlijke instantie of een onafhankelijke autoriteit hiervoor voorafgaand toestemming verleent, behalve in naar behoren aangetoonde spoedeisende gevallen. De betrokkene moet van de gronden voor toestemming in kennis worden gesteld zodra de mededeling van deze informatie het onderzoek niet langer kan schaden.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2024-10/cp240171nl.pdf>

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0148.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.9>

Trefwoorden: Strafzaken - In het buitenland gepleegd wanbedrijf - Mededader is vreemdeling - Rechtsmacht van de Belgische strafrechter - Vervolging wegens samenhangende feiten gepleegd in België - Grens

Samenvatting: De mogelijkheid tot vervolging van een in het buitenland gepleegd misdrijf in België houdt geen verband met de bevoegdheid van de strafrechter, maar wel met de ontvankelijkheid van de strafvordering; een vreemdeling kan in België niet worden vervolgd als mededader of medeplichtige aan een wanbedrijf gepleegd in het buitenland (1), de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering voor dat wanbedrijf vormt geen beletsel voor de strafvordering ingesteld tegen de vreemdeling voor samenhangende feiten van mededaderschap aan strafbare feiten gepleegd in België. (1) B. SPRIET, “Strafbare deelneming aan in het buitenland gepleegde misdrijven”, RW 1990-91, 55-57; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 171.

Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0081.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.5>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

2. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

3. Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Concrete omstandigheden van de zaak - Ernstige redenen die de afwezigheid van een getuige à charge op de rechtszitting verantwoorden - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging – Grens

Samenvatting: 1. Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de

beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

2. Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat in de regel het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs wordt voorgelegd tijdens een openbare terechtzitting en de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de terechtzitting van een persoon die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd zal beoordelen aan de hand van drie criteria, en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald en (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; de beoordeling van het ene criterium kan de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen (1). (1) Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210323.2N.13, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200908.2N.25, AC 2020, nr. 508; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190226.1, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171121.7, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170920.4, AC 2017, nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170502.4, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170314.6, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170131.4, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER, RO.4, T. Strafr. 2017, 207 en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in Strafrecht in breed spectrum, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHIELS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-

229; S. BERNEMAN, “De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!”, T. Strafr. 2019, 286-287; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

3. Het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet–horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; de rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien de beslissing dat het niet–horen van een getuige à charge het recht van een beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, niet miskent, op beslissende wijze is gesteund op een toetsing aan het eerste en het tweede criterium in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak, moet de rechter niet noodzakelijk melding maken van een toetsing aan het derde criterium van de compenserende factoren.

Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0041.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.1>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Recht van verdediging - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Omschrijving van de feiten in de akte van aanhangigmaking en in stukken van het strafdossier - Feiten die zich over een lange periode uitstrekken - Voorwaarden

2. Vermoeden van onschuld - Verweer over een onduidelijke omschrijving van de telastlegging - Uitoefening van het recht van verdediging – Gevolg

3. Recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Onderzoeken bevolen in het kader van een burgerlijke procedure over het verblijf van minderjarigen - Aanwending voor de vonnisrechter in strafzaken - Grens

4. Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Gezag over het minderjarig slachtoffer - Feitelijke omstandigheden

Samenvatting: 1. Uit art. 6.3.a EVRM volgt niet dat de verwijzingsbeschikking en de dagvaarding noodzakelijk het concrete feit moeten vermelden dat het voorwerp is van een telastlegging; de inlichtingen over het aan een beklaagde ten laste gelegde feit, die de redenen van de beschuldiging uitmaken, kunnen ook blijken uit de stukken van het strafdossier waarop de beschuldiging steunt en waarvan de beklaagde kennis heeft kunnen nemen en waarop hij zich heeft kunnen verdedigen (1); die regel geldt ook voor feiten die zich over een langere periode uitstrekken. (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.5, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 29 mei 2018, AR P18.0762.N, AC 2018, nr. 340; Cass. 26 mei 2015, AR P.14.0414.N

ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150526.1, AC 2015, nr. 343 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS; Cass. 30 september 2014, AR P.14.0800.N ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140930.1, AC 2014, nr. 564; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140121.9, AC 2014, nr. 46; Cass. 16 december 2009, AR P.09.1166.F ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20091216.4, AC 2009, nr. 755; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F ECLI:BE:CASS:2001:ARR.20010523.4, AC 2001, nr. 306; Cass. 8 september 1987, AR nr. 1162, AC 1987-88, nr. 9; Cass. 12 oktober 1976, AC 1977, 78. Zie: L. HUYBRECHTS en M. ROZIE, "De rechten van de verdediging bij de behandeling ten gronde", NC 2008, 123; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, "Manuel de procédure pénale", Larcier, 2012, 36; F. DERUYCK, Overzicht van het Belgisch strafprocesrecht, Die Keure, 2014, 201; R. DECLERCQ, "Beginselen van strafrechtspleging", Kluwer, 2014, 933; K. DE SCHEPPER, "De informatieplicht m.b.t. een ten laste gelegd gebruik van duidelijk omschreven valse stukken en de rol van het onderzoeksgerecht bij een onduidelijke tenlastelegging", NC 2015, 303-309.

2. Noch het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces noch het door artikel 6.2. EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld verzetten zich ertegen dat de rechter bij de beoordeling van een duistereverorderingverweer het gegeven in aanmerking neemt dat een beklagde zich wel degelijk over de hem ten laste gelegde feiten heeft verdedigd.

3. Het algemeen opzet van de wet en de finaliteit van de in dat kader bevolen onderzoeken, die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de betrokken minderjarige en het milieu waarin hij is grootgebracht, sluiten uit dat stukken van procedures bij de jeugdrechtbank over dat maatschappelijk onderzoek in het kader van een strafvervolgning worden aangevoerd, zelfs als een beklagde de overlegging ervan tot staving van zijn verweer zou vorderen; dat verbod geldt ook voor de stukken betreffende de onderzoeken en deskundigenonderzoeken die door andere rechters dan de jeugdrechter worden bevolen, zoals in het kader van een burgerlijke procedure betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag en het recht van verblijf van de minderjarigen (1) ; dat verbod vindt zijn oorsprong in het recht van het kind op de eerbiediging van zijn privéleven en gezinsleven, dat inzonderheid wordt beschermd door artikel 8.1 EVRM en artikel 22 Grondwet (2). (1) Cass. 4 december 2019, AR P.18.0531.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191204.2F.2, AC 2019, nr. 643; Cass. 20 oktober 2010, AR P.09.0529.F ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20101020.5, AC 2010, nr. 614, R.D.P. 2011, 198 noot L. NOUWYNCK; Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.0807.F ECLI:BE:CASS:2005:ARR.20051019.13, AC 2005, nr. 519 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas., N.C. 2006, 196 noot B. DE SMET, T.J.K. 2006, 325 noot L. DRESER; Antwerpen 2 maart 2016, T. Fam. 2017, 41 noot A. VERSTAPPEN Contra: Cass. 21 maart 2006, AR P.06.0211.N ECLI:BE:CASS:2006:ARR.20060321.7, AC 2006, nr. 166. (2) Cass. 20 februari 2019, AR P.18.1188.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190220.2, AC 2019, nr. 105; Cass. 21 september 2016, AR P.15.1123.F ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.1, AC 2016, nr. 510; met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 21 mei 2014, AR P.14.0094.F ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140521.2, AC 2014, nr. 366; Cass. 19 februari 2014, AR P.13.1690.F ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140219.1, AC 2014, nr. 129; Cass. 12 mei 1999, AR P.99.0036.F ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19990512.1, AC 1999, nr. 280, Antwerpen 21 januari 2009, RW 2009-10, 1053 noot B. DE SMET. Zie J. SMETS, Jeugdbeschermingsrecht, APR 1996, 526-528; B. DE SMET, Juridische aanpak van problemen rond opvoeding, Antwerpen, Intersentia, 2008, 35; J. CORINON, "Juridisering van de

hulpverlening: het gebruik/misbruik van hulpverleningsdossiers bij vechtscheidingen”, Jura Falc. 2013–14, 967–968; J. PUT, Handboek jeugdbeschermingsrecht, Brugge, Die Keure, 2015, 481–482; B. DE SMET, Jeugdbeschermingsrecht in hoofdlijnen, Intersentia, 2017, 302–303; A. VERSTAPPEN, “Het gebruik van stukken uit een jeugdbeschermingsprocedure betreffende de minderjarige in andere gerechtelijke procedures”, T. Fam. 2017, 44–52.

4. Het in artikel 377, eerste lid, derde gedachtestreepje van het Strafwetboek bedoelde gezag over het slachtoffer van verkrachting of aanranding van de eerbaarheid vereist niet dat dit gezag wordt uitgeoefend krachtens een wettelijke bevoegdheid, maar het kan ook voortvloeien uit feitelijke omstandigheden; de rechter oordeelt onaantastbaar over het bestaan van vermeld gezag (1) ; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Cass. 24 mei 1954, AC 1954, 623. Zie D. MERCKX, "Verkrachting. De verzwarende omstandigheden", in Comm. Sr., Kluwer, 2004, 19-22; A. DE NAUW en K. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Kluwer, 2018, 249-251.

Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.20.1045.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.11>

Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Toewijzing verbeurdverklaarde zaken aan de burgerlijke partij - Opdracht van de rechter – Verschil met teruggave

2. Gelijkheid tussen schuldeisers - Toepassing op het slachtoffer van het misdrijf wat betreft de in het vermogen van de veroordeelde bij equivalent verbeurdverklaarde geldsommen

Samenvatting: 1. In tegenstelling tot de teruggave, die een burgerrechtelijke maatregel is met een reële uitwerking die door de rechter moet worden opgelegd in geval van veroordeling, is de verbeurdverklaring met toewijzing van de verbeurdverklaarde zaken een straf die aan de burgerlijke partij waaraan die zaken worden toegewezen een vorderingsrecht toekent die strekt tot afgifte van die zaken door de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën, die deze geldstraf ten uitvoer legt krachtens artikel 197bis Wetboek van Strafvordering; onverminderd het in artikel 43bis, laatste lid, Strafwetboek opgelegde verbod om de veroordeelde een onredelijk zware straf op te leggen, heeft de rechter de mogelijkheid, maar niet de verplichting, om de toewijzing van de betrokken zaken te bevelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 554 ; Cass. 10 juni 2014, AR P.14.0280.N ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140610.3, AC 2014, nr. 412.

2. Uit de oude artikelen 7 en 8 Hypotheekwet (1) volgt dat alle goederen van de schuldenaar strekken tot voldoening van zijn schulden, met inbegrip van die welke hij op een later tijdstip zou verkrijgen, en dat in dat opzicht alle schuldeisers gelijk worden behandeld, tenzij de wet in een reden van voorrang zou voorzien; geen enkele wettelijke bepaling vestigt op de geldsommen die in het vermogen van de veroordeelde bij equivalent worden verbeurdverklaard een voorrecht waardoor die geldsommen bij voorrang aan het slachtoffer van het misdrijf zouden moeten worden toegewezen (2). (1) Artt. 7 en 8 Hypotheekwet, Oud

Burgerlijk Wetboek, boek III, dl. XVIII, opgeheven door art. 29, 4°, van de wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek, in werking getreden op 1 september 2021. (2) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 554.

Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.0899.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220216.2F.5>

Trefwoorden: Strafzaken - Rechtsgevolgen die door de rechter uit een stuk worden afgeleid - Medisch stuk - (Geen) verplichting om het advies van een deskundige te vragen

Samenvatting: Enkel de rechter is bevoegd om rechtsgevolgen af te leiden uit het onderzoek van een stuk waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren; met het oog hierop verplicht geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel hem, in de regel, om dit stuk, zelfs als het om een medisch stuk gaat, eerst voor advies aan een gerechtsdeskundige voor te leggen.

Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.1153.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220216.2F.2>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Persoonlijke bevoegdheid van het strafgerecht - Als misdrijf omschreven feit - Minderjarigheid op het tijdstip van de feiten - Vaststelling van de leeftijd van de vervolgte persoon - Onaantastbare beoordeling van de rechter - Toetsing door het Hof

2. Vonnissen en arresten – Motivering - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Draagwijdte

Samenvatting: 1. De strafgerechten zijn bevoegd om onaantastbaar in feite te beoordelen of de door een inverdenkinggestelde of een beklaagde aangevoerde minderjarigheid vaststaat, zonder dat de wet op dit punt een bijzonder bewijsmiddel voorschrijft (1). (1) Cass. 4 maart 2010, AR P.10.0325.F ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100304.1, AC 2010, nr. 151.

2. De rechter dient geen middel te beantwoorden dat door zijn beslissing irrelevant is geworden (1). (1) Cass. 11 september 2019, AR P.19.0433.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190911.3, AC 2019, nr. 450, met concl. OM op datum in Pas.

Hof van Cassatie 29 juni 2022 (P.22.0688.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220629.2F.5>

Trefwoorden: 1. Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Voorwaarden - Duur

2. Strafvordering - Voorstel van minnelijke schikking door de Procureur des Konings - Niet-betaling van de geldsom op de vastgestelde vervalddag - Invloed op de schorsing van de verjaring

Samenvatting: 1. De schorsing van de verjaring van de strafvordering veronderstelt dat er een beletsel bestaat voor het instellen of het uitoefenen van de strafvordering (1); wanneer de grond tot schorsing van de verjaring van de strafvordering verdwijnt, begint de verjaringstermijn opnieuw te lopen (2). (1) Zie art. 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. (2) Zie M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly en D. Vandermeersch, *Droit de la procédure pénale, La Charte*, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. I, p. 242 e.v.

2. Uit artikel 216bis, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat, bij overschrijding van de termijn bepaald door de procureur des Konings die een voorstel van minnelijke schikking heeft gedaan, het beletsel voor het instellen of het uitoefenen van de strafvordering dat voortvloeit uit het voorstel van minnelijke schikking, verdwijnt; vanaf dat ogenblik heeft het openbaar ministerie opnieuw de mogelijkheid om de vervolging in te stellen; wanneer, bijgevolg, de procureur des Konings een voorstel van minnelijke schikking heeft gedaan, leidt de niet-betaling van de geldsom op de vervalddag die door hem werd vastgesteld en niet werd verlengd, tot de vaststelling van “niet-uitvoering” van de minnelijke schikking en tot het einde van de in het vierde lid van die bepaling bedoelde schorsing van de verjaring van de strafvordering (1). (1) Cass. 15 september 2021, AR P.21.0822.F ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.13, AC 2021, nr. 557, met concl. OM op datum in Pas. (impliciete maar zekere beslissing, gelet op die conclusie, waarin werd voorgesteld om het in de akte van cassatieberoep geformuleerde middel niet ambtshalve aan te voeren). In het licht van de ratio legis die in deze conclusie in herinnering wordt gebracht, hebben de appelrechters geoordeeld dat de vaststelling van niet-uitvoering van de minnelijke schikking het gevolg is van de niet-betaling van de schikkingen van 18 juli 2018, d.i. de vervalddag van de termijn die was toegekend door het voorstel van minnelijke schikking van 28 juni 2018, waarin aldus de datum wordt bepaald waarop de schorsing, bij niet-betaling, wordt beëindigd. Net als in de voorgaande zaak hebben de appelrechters hieraan toegevoegd dat, aangezien de verweerder, door zijn passiviteit, duidelijk heeft laten blijken dat hij niet op het voorstel van minnelijke schikking wenste in te gaan, het niet de bedoeling kan zijn dat het openbaar ministerie zou worden toegestaan de schorsingstermijn van de verjaring van de strafvordering eenzijdig en kunstmatig, ad nutum, te verlengen door de verzending van aanmaningen die bijkomende termijnen voor de betaling van de minnelijke schikking toekennen. Uit het voorgaande heeft ook het OM afgeleid dat de wetgever een dergelijke verlenging ad nutum van de schorsing door de werking van die aanmaningen niet heeft willen toestaan, wat in een extreem geval immers de onverjaarbaarheid van de telastlegging tot gevolg zou kunnen hebben. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 14 september 2022 (P.22.0430.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220914.2F.5>

Trefwoorden: 1. EVRM - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Non bis in idem-beginsel - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

2. Non bis in idem-beginsel - Toepasselijkheid op het misdrijf van het besturen van een voertuig ondanks een verval van het recht tot sturen

Samenvatting: 1. Zoals het non bis in idem-beginsel is vastgelegd in artikel 14.7 IVBPR en in artikel 4.1 van Protocol nr. 7 EVRM, verbiedt het de overtreder nogmaals te berechten wegens hetzelfde misdrijf; het is aangetoond dat het om hetzelfde misdrijf gaat, wat de niet-ontvankelijkheid van de tweede vervolging tot gevolg heeft, wanneer de feiten, hoewel anders gekwalificeerd, in essentie dezelfde zijn, naar dezelfde gedraging verwijzen en veroorzaakt zijn door een geheel aan omstandigheden die onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn; de feitenrechter dient hierover te beslissen, waarbij het Hof enkel nagaat of hij, uit de omstandigheden die hij vermeldt, de gevolgtrekking heeft kunnen maken die hij hieruit heeft gemaakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 538; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", R.P.D.B., Bruylant, 2014, nrs. 250 tot 254; P. LAGASSE, "L'affaire A et B contre Norvège: entre continuité et évolution quant au principe non bis in idem", J.T., 2018, p. 109 [111, nr. 16], en de aangehaalde verwijzingen.

2. De bestanddelen van het door artikel 48, eerste lid, 1°, Wegverkeerswet, bestrafte wanbedrijf bestaan uit het besturen van een voertuig op de openbare weg en de ongehoorzaamheid die deze gedraging inhoudt ten aanzien van de rechterlijke beslissing die dat verbiedt; bijgevolg kan het besturen van een voertuig buiten de door het verval bedoelde periode niet samenvallen met het besturen van een voertuig in die periode, aangezien het tweede feit een ongehoorzaamheid inhoudt die het eerste feit niet vertoont; niettegenstaande dat het besturen van een voertuig een gemeenschappelijk kenmerk van beide vervolgingen is en dat de twee vervallen werden uitgesproken door hetzelfde vonnis, kan de rechter bijgevolg oordelen dat het voorwerp van de tweede vervolging niet samenvalt met dat van de eerste (1). (1) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2022, nr. 538.

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0813.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.8>

Trefwoorden: Herhaling – Art. 56, tweede lid Sw. – Startpunt van termijn van 5 jaar

Samenvatting: Indien een beklagde wordt veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf, die deels effectief en deels met uitstel van tenuitvoerlegging wordt uitgesproken en aan die beklagde door de strafuitvoeringsrechtbank de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied is toegekend, wordt de straf geacht te zijn ondergaan in de zin van artikel 56, tweede lid, Strafwetboek op het einde van de proeftijd die geldt voor de toegekende voorlopige invrijheidstelling dan wel bij het einde van de aan het uitstel verbonden proeftijd indien die zich daarna situeert en omgekeerd (1). (1) Zie concl. OM

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0711.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.12>

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Onderzoek – Taal – Rechten van verdediging – Kosteloze bijstand tolk – Uitzondering

2. Strafzaken – Onderzoek – Taal – Rechten van verdediging – Kosteloze bijstand tolk – Beklaagde beheerst taal voldoende – Beoordeling rechter

3. Onderzoek – Wet Politieambt – Veiligheidsfouillering – Voorwaarden

4. Verbeurdverklaring – Zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf – Onredelijk zware straf – Beoordeling – Uitstel voor hoofdstraf

Samenvatting: 1. Een verdachte die de taal van de rechtspleging onvoldoende begrijpt, heeft op grond van artikel 6.3.e EVRM een recht op kosteloze bijstand van een tolk tijdens het gehele onderzoek en vanaf het eerste politieverhoor, behalve wanneer er in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak dwingende redenen bestaan om dit recht te beperken; de vertolking moet echter niet noodzakelijk plaatsvinden naar de moedertaal van de verdachte, maar kan ook plaatsvinden naar een taal die de verdachte voldoende begrijpt en spreekt om zijn recht van verdediging effectief uit te oefenen en de rechter oordeelt onaantastbaar of dat het geval is, rekening houdend met alle concrete omstandigheden eigen aan de voorliggende situatie; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2. Het enkele feit dat een politieverhoor niet audiovisueel is geregistreerd, belet de rechter niet om uit andere concrete omstandigheden die hij vaststelt, af te leiden dat de beklaagde de taal waarin de politie hem met behulp van een tolk heeft ondervraagd en waarin hij verklaringen heeft afgelegd, voldoende beheerst om zijn recht van verdediging effectief te kunnen uitoefenen.

3. Voor de toepassing van artikel 28, § 1, 2°, Wet Politieambt, dat bepaalt dat de politieambtenaren bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke politie, een veiligheidsfouillering kunnen doen bij een persoon die het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijke vrijheidsbeneming, teneinde zich ervan te vergewissen dat die persoon geen wapen draagt of enig voorwerp dat gevaarlijk is voor de openbare orde, speelt het geen rol of de aard van het misdrijf dat aanleiding geeft tot de gerechtelijke vrijheidsbeneming, gewoonlijk al dan niet gepaard gaat met het gebruik van een wapen; een verdenking van winkeldiefstal volstaat dan ook opdat de verbalisanten zich ervan kunnen vergewissen of de verdachte geen wapen draagt.

4. Voor de toepassing van artikel 43, eerste lid, Strafwetboek, dat bepaalt dat de verbeurdverklaring van zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf wordt uitgesproken, behoudens wanneer dit tot gevolg zou hebben dat de veroordeelde aan een onredelijk zware straf zou worden onderworpen, kan de rechter onder meer rekening ermee houden dat hij, in weerwil van de ernst van de feiten,

de hoofdgevangenisstraf met uitstel van tenuitvoerlegging heeft opgelegd; dat uitstel kan immers een impact hebben op de financiële situatie van de veroordeelde.

Hof van Cassatie 7 mei 2024 (P.24.0229.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240507.2N.2>

Trefwoorden: 1. Assisen – Vermoeden aanstelling magistraat parket procureur des Konings

2. Assisen – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: 1. Wanneer uit de stukken van de rechtspleging voor het hof van assisen blijkt dat het ambt van openbaar ministerie voor dat hof werd uitgeoefend door een magistraat van het parket van de procureur des Konings, moet worden vermoed dat die laatste hiertoe werd aangesteld met inachtneming van de voormelde bepalingen (1). (1) Over het vermoeden van een geldige aanstelling van een (eerste) substituut-procureur des Konings voor het hof van beroep, in het kader van de verticale integratie van het openbaar ministerie, Cass. 28 september 2011, AR P.11.1080.F ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110928.6, AC 2011, nr. 507. Zie ook Wetsontwerp houdende de verticale integratie van het openbaar ministerie, Parl. St. Kamer 2003-04, doc 613/001, 11-12 en doc 513/003, 9 en 37.

2. De omstandigheid dat een beschuldigde voor het hof van assisen wordt vervolgd wegens moord in een druggerelateerde context, verplicht de voorzitter van het hof van assisen niet om de jury uitdrukkelijk erop te wijzen dat de beschuldigde die niet definitief werd veroordeeld wegens de desbetreffende drugmisdrijven, hiervoor niet wordt vervolgd voor het hof van assisen en dienaangaande van het vermoeden van onschuld geniet (1). (1) Over het in het debat brengen van andere strafbare feiten in overeenstemming met het vermoeden van onschuld (art. 6.2 EVRM), zie Cass. 28 maart 2023, AR P.22.1724.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230328.2N.1, AC 2023, nr. 236; Cass. 3 mei 2022, AR P.22.0579.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19, AC 2022, nr. 315; Cass. 5 oktober 2021, AR P.21.0724.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9, AC 2021, nr. 613 met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS.

Hof van Cassatie 28 mei 2024 (P.24.0368.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240528.2N.8>

Trefwoorden: 1. Recht van verdediging – Persoonlijke verschijning – Artikel 185 Sv.

2. Wegverkeer – Verval van het recht tot sturen

Samenvatting: 1. Volgens artikel 185, § 1, Wetboek van Strafvordering verschijnen de beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de burgerlijke partij persoonlijk of in de persoon van een advocaat; artikel 185, § 2, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de rechtbank in elke stand van het geding de persoonlijke verschijning kan

bevelen; deze mogelijkheid betreft enkel de in de eerste paragraaf van dat artikel vermelde partijen (1). (1) In die zin A. VANDEPLAS, “Bevel tot persoonlijke verschijning”, in Comm. Straf. 2003, p.1 en 3.

2. Volgens artikel 45, eerste lid, Wegverkeerswet kan de rechter het verval van het recht tot sturen niet beperken tot de categorieën van voertuigen die hij aangeeft overeenkomstig de bepalingen vastgesteld door de Koning krachtens artikel 26 van die wet, als hij het herstel in het recht tot sturen afhankelijk maakt van het slagen voor een of meer van de in artikel 38, § 3, vermelde examens en onderzoeken (1); artikel 45, derde lid, Wegverkeerswet geeft de rechter die het herstel in het recht tot sturen afhankelijk maakt van het slagen voor een of meer van de in artikel 38, § 3, van die wet bedoelde examens, wel de mogelijkheid deze maatregel te beperken tot de categorie van voertuigen waarmee de overtreding die aanleiding heeft gegeven tot verval, werd begaan; uit de wetsgeschiedenis van artikel 45, derde lid, Wegverkeerswet blijkt dat de wetgever met deze bepaling beoogde om de rechter die verplicht een rijverbod uitspreekt voor alle categorieën van motorvoertuigen, waarbij de beklaagde herstelexamens en -onderzoeken moet afleggen om hersteld te worden in het recht tot sturen, toch de mogelijkheid te geven het herstel van het recht tot sturen voor alle categorieën van voertuigen afhankelijk te maken van het slagen voor het herstelexamen voor de categorie van voertuigen waarmee de overtreding werd begaan (2). (1) Over deze bepaling zie Cass. 15 januari 2019, AR P.18.1187.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190115.5, AC 2019, nr. 24. (2) Zie Wetsvoorstel van 2 maart 2017, Parl. St. Kamer 2016-17, Doc 54-2340/001, p.3; Ph. TRAEEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2020, 48.

Hof van Cassatie 11 juni 2024 (P.24.0200.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240611.2N.1>

Trefwoorden: 1. Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie - 12-07-2002 - Art. 3.1

2. Onderzoek in strafzaken – Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksverrichtingen – Bewijsuitsluitingsregeling – Doeltreffendheids criterium – Retroactieve verkeers- en locatiegegevens, algemeen en ongedifferentieerd bewaard

3. Bewijsvoering – Strafzaken – Bewijs – Internationale rechtshulp – Belgisch internationaal rechtshulpverzoek – Wet 9 december 2004 – Rechten van verdediging

Samenvatting: 1. Artikel 3.1 e-privacy Richtlijn bepaalt dat deze richtlijn van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens in verband met de levering van openbare elektronische-communicatiediensten over openbare communicatienetwerken in de Gemeenschap zodat deze richtlijn en de erop gesteunde rechtspraak van het Hof van Justitie geen betrekking hebben op communicatiegegevens of verkeers- en locatiegegevens die zijn ontdekt ingevolge een rechtstreekse interceptiemaatregel op een privaat communicatienetwerk, die door een onderzoeksrechter rechtsgeldig is bevolen in het kader van de bij hem aanhangig gemaakte feiten aangezien er dan geen sprake is van een

verwerking van persoonsgegevens door een openbare elektronische-communicatiedienst (1). (1) P. VANDENBRUWAENE, "Dataretentie: de zoektocht naar een veilige haven", RW 2022-2023, 323-333. Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1581.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.7, AC 2024, nr. 82.

2. Het doeltreffendheids criterium zoals vooropgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie houdt in dat de in een lidstaat toepasselijke bewijsuitsluitingsregeling in strafzaken de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk mag maken en het brengt aldus voor de nationale strafrechter de verplichting mee om informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens zijn verkregen, in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van strafbare handelingen buiten beschouwing te laten indien die personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen, die betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de beoordeling van de feiten; het doeltreffendheids criterium verplicht de rechter evenwel niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren, indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering; retroactieve verkeers- en locatiegegevens, ook wanneer zij algemeen en ongedifferentieerd zijn bewaard, zijn als dusdanig niet dermate technisch of gecompliceerd dat zij noodzakelijkerwijze ontsnappen aan de kennis van de rechter of dat een beklaagde zich daarop niet nuttig of effectief kan verdedigen (1). (1) Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1581.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.7, AC 2024, nr. 82; Cass. 29 maart 2023, AR P.21.1422.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1, AC 2022, nr. 221; Cass. 29 maart 2022, AR P.22.0078.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15, AC 2022, nr. 226; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.3, AC 2022, nr. 60; HvJ (Grote Kamer), 2 maart 2021, C-746/18, nr. 41-44; HvJ (Grote Kamer), 6 oktober 2020, arresten C-511/18, C-512/18 en C-520/18, nrs. 221-228.

3. Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklaagde steun vindt in bewijsmateriaal dat in het buitenland is verkregen ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek en het strafdossier enkel stukken bevat waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt, kan de beklaagde op grond van artikel 13 Wet Internationale Rechtshulp vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten; het recht van verdediging van de beklaagde vereist dat die gegevens hem toelaten het in het buitenland verkregen bewijsmateriaal in concreto te betwisten en de rechter oordeelt welke gegevens daarvoor eventueel nog aan het strafdossier moeten worden gevoegd en die gegevens kunnen bestaan in de beslissing van een buitenlandse rechterlijke overheid die de uitvoering van het internationaal rechtshulpverzoek heeft gemachtigd of wettig verklaard (1). (1) Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1581.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.7, AC 2024, nr. 82; Cass. 19 oktober 2021, AR P.21.0965.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.12, AC 2021, nr. 655 met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

Hof van Cassatie 18 juni 2024 (P.24.0559.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240618.2N.1>

Trefwoorden: Vereniging van misdadigers – Art. 324bis Sw. – Minstens drie personen – Niet vereist dat minstens drie personen voor dat misdrijf worden vervolgd

Samenvatting: Uit het gegeven dat artikel 324bis Strafwetboek een criminele organisatie omschrijft als een gestructureerde vereniging van meer dan twee personen, volgt dat het bestaan van een dergelijke vereniging de betrokkenheid van minstens drie personen veronderstelt (1), maar niet dat de rechter een beklaagde slechts aan één van de in artikel 324ter Strafwetboek bedoelde misdrijven kan schuldig verklaren indien minstens drie personen voor dat misdrijf worden vervolgd. (1) Over de voorwaarde van meer dan twee personen zie Cass. 24 mei 2022, AR P.22.0050.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13, AC 2022, nr. 370, met concl. OM, RW 2022-23, 1337-1346.

Hof van Cassatie 18 juni 2024 (P.24.0507.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240618.2N.12>

Trefwoorden: 1. Straf – Geldboete – Precaire financiële toestand – Geen bijzondere motiveringsplicht

2. Strafzaken – Conclusie – Aanspraken duidelijk en afzonderlijk formuleren – Art. 744, eerste lid Ger.W.

Samenvatting: 1. Artikel 195, negende lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de rechter een geldboete kan uitspreken beneden het wettelijk minimum indien de overtreder met om het even welk document zijn precaire financiële toestand bewijst; uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling blijkt dat de wetgever aldus geen bijzondere motiveringsplicht in het leven heeft willen roepen (1) ; enkel indien de beklaagde in een conclusie met verwijzing naar concrete elementen en met overlegging van één of meerdere documenten aanvoert dat hij zich in een precaire financiële toestand bevindt, moet de rechter daarop antwoorden (2). (1) Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1602.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.10, AC 2024, nr. 83; Cass. 27 oktober 2020, AR P.20.0678.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201027.2N.12, AC 2020, nr. 663; Cass. 12 december 2017, AR P.16.1104.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171212.1, AC 2017, nr. 705. (2) Cass. 14 november 2023, AR P.23.1219.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 17 oktober 2023, AR P.23.0490.N, arrest niet gepubliceerd.

2. Uit de artikelen 152, §1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering en 744, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek vloeit voort dat een partij haar onderscheiden aanspraken duidelijk en afzonderlijk moet formuleren, zodat de rechter zonder kans op vergissing kan achterhalen wat precies wordt gevorderd en op welke grond (1). (1) Over de toepassing van art. 744,

eerste lid, Ger. W. in strafzaken zie I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 75-77; P. THIRIAR, “Conclusies en conclusietermijnen in strafzaken na potpourri II en recente cassatierechtspraak”, NC 2018, 115-116.

De rechter dient geen verzoek te beantwoorden van de beklaagde om een geldboete op te leggen onder het wettelijk minimum dat in zijn beroepsconclusie is opgenomen in een rubriek met een hoofding die daarmee geen verband hield, waarbij dit verzoek was verweven met andere verzoeken en dit verzoek bovendien niet werd herhaald in het beschikkend gedeelte van de appelsyntheseconclusie, aangezien dit geen aanspraak betreft die duidelijk en afzonderlijk werd geformuleerd (1). (1) Het openbaar ministerie was van mening dat het hof van beroep wel had moeten antwoorden op het verweer in conclusie over de geldboete beneden het wettelijk minimum, opgenomen onder de hoofding ‘opschorting of straf met uitstel’ (BDS).

Hof van Cassatie 23 juli 2024 (P.24.0984.N),

Hyperlink:

Trefwoorden: Internering tijdens detentie – Kamer voor bescherming maatschappij – Hoger beroep – Hof van beroep

Samenvatting: Krachtens artikel 77/1 van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering kan de veroordeelde die het voorwerp is van minstens één veroordeling wegens een misdaad of wanbedrijf zoals bedoeld in artikel 9, § 1, 10, bij wie tijdens de detentie door de psychiater van de gevangenis een geestesstoornis met een duurzaam karakter wordt vastgesteld die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast en ten aanzien van wie het gevaar bestaat dat hij ten gevolge van zijn geestesstoornis opnieuw misdrijven zal plegen, zoals bedoeld in artikel 9, § 1, 10, op verzoek van de directeur worden geïnterneerd door de bevoegde kamer voor de bescherming van de maatschappij.

Krachtens artikel 77/5 van voormelde wet beslist de kamer voor de bescherming van de maatschappij binnen veertien dagen nadat de zaak in beraad is genomen. Het vonnis wordt binnen een werkdag bij aangetekende brief ter kennis gebracht van de betrokkene en zijn advocaat en het slachtoffer en schriftelijk ter kennis gebracht van het openbaar ministerie en de directeur van de inrichting.

Krachtens artikel 77/6 van voormelde wet kan tegen het vonnis van de kamer voor de bescherming van de maatschappij hoger beroep worden ingesteld door het openbaar ministerie en door de veroordeelde bij de correctionele kamer van het hof van beroep.

Op 28 december 2022 adviseerde de directeur van de gevangenis van Antwerpen, waar de eiser op dat moment verbleef wegens een aantal veroordelingen wegens onder meer diefstal met geweld of bedreigingen, afpersing, diefstal met geweld of bedreiging met gebruik of vertoon van wapens, opzettelijke slagen en verwondingen met ziekte of arbeidsongeschiktheid, tot het opleggen van een interneringsmaatregel aan de eiser.

Bij vonnis van de kamer voor de bescherming van de maatschappij — strafuitvoeringsrechtbank van Antwerpen van 14 mei 2024 werd beslist tot

internering van de eiser in toepassing van de artikelen 77/1 tot en met 77/7 van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering.

De appelrechters die oordelen dat het hoger beroep van de eiser tegen dit vonnis niet ontvankelijk is, vermits het hoger beroep tegen een vonnis van de kamer voor de bescherming van de maatschappij – strafuitvoeringsrechtbank, waarbij tot internering wordt overgegaan, niet bij wet is voorzien, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

Hof van Cassatie 27 augustus 2024 (P.24.1257.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240827.VAK.6/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 3 EVRM – Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Concrete, nauwkeurige en verifieerbare gegevens aanbrengen ter staving van de door hem voorgehouden schending – Drempel van minimale zwaarwichtigheid

2. Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling recidive-, vlucht- en collusiegevaar – Actualiteit – Motivering

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 3 EVRM mag niemand worden onderworpen aan foltering, noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen.

Het enkele feit dat hij die van zijn vrijheid is beroofd ter fine van strafvervolging ongemakken ondervindt van zijn opsluiting, maakt die opsluiting nog niet strijdig met artikel 3 EVRM. Daarvoor is een minimum aan zwaarwichtigheid vereist.

Indien een beklaagde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, voorhoudt dat hij is opgesloten in omstandigheden die strijdig zijn met artikel 3 EVRM, kan hij door middel van een overeenkomstig artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling de rechter vragen zich daarover uit te spreken. Die rechter kan voor zover een schending van artikel 3 EVRM vaststaat, effectief rechtsherstel verlenen.

Opdat de rechter gehouden zou zijn zich over een door de beklaagde voorgehouden schending van artikel 3 EVRM uit te spreken, is vereist dat de beklaagde concrete, nauwkeurige en verifieerbare gegevens aanbrengt ter staving van de door hem voorgehouden schending. Algemene, vage en onmogelijk te verifiëren beweringen volstaan daartoe niet.

De omstandigheid dat indien een verzoeker voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens verdedigbaar aanvoert dat hij is of was opgesloten in omstandigheden strijdig met artikel 3 EVRM, de bewijslast bij de lidstaat komt te liggen, heeft niet tot gevolg dat indien een beklaagde in het kader van een op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling voorhoudt dat hij is opgesloten in met artikel 3 EVRM strijdige omstandigheden het openbaar ministerie het tegendeel moet bewijzen.

Het staat aan de rechter die kennis neemt van een door een beklaagde op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling onaantastbaar te oordelen of de beklaagde daadwerkelijk is opgesloten in

omstandigheden die onverenigbaar zijn met artikel 3 EVRM en in het bijzonder of de vereiste drempel van minimale zwaarwichtigheid is bereikt.

Bij die beoordeling dient de rechter enkel de door de betrokkene aangevoerde feitelijke omstandigheden te betrekken waaruit die een schending van artikel 3 EVRM afleidt. Niet is vereist dat de rechter bij zijn beoordeling noodzakelijk ook andere opsluitingsomstandigheden betreft.

Het staat eveneens aan de rechter om onaantastbaar te oordelen over welke informatie hij dient te beschikken om het verweer van de beklaagde met kennis van zaken te kunnen beoordelen.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Gelet op de korte termijn waarbinnen de rechter uitspraak moet doen over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, dient hij het verweer van de beklaagde niet tot in de bijzonderheden te beantwoorden, noch moet hij antwoorden op alle tot staving van dat verweer aangevoerde argumenten die geen zelfstandig verweer uitmaken.

2. De beoordeling in het kader van de handhaving van de voorlopige hechtenis van het recidive-, vlucht- en collusiegevaar houdt noodzakelijkerwijze een inschatting in door de rechter van het gedrag van de betrokkene in de toekomst. Daaruit volgt evenwel niet dat die beoordeling een louter hypothetisch karakter krijgt.

De verplichting het recidive-, vlucht- en collusiegevaar te beoordelen op basis van een precies en geactualiseerd onderzoek, houdt niet in dat de rechter bij de beoordeling van het verzoek om voorlopige invrijheidstelling noodzakelijk nieuwe elementen moet betrekken. De rechter kan zich voor die beoordeling steunen op gegevens die voorheen reeds in aanmerking werden genomen voor de vaststelling van het voorhanden zijn van die gevaren, voor zover hij vaststelt dat die gegevens nog steeds actueel zijn en zijn beslissing over het voorhanden zijn van die gevaren kunnen wettigen.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0811.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.16>

Trefwoorden: Verstek – Verzet – Termijn – Ontvankelijkheid – In kennis gesteld van de termijnen en de vormen

Samenvatting: Uit artikel 187, § 1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat, ingeval een verstekbeslissing, in persoon werd betekend aan de veroordeelde, die over een termijn van vijftien dagen beschikt om verzet aan te tekenen tegen de verstekbeslissing. Een verzet dat door de veroordeelde is ingesteld na het verstrijken van die termijn van vijftien dagen is wegens laattijdigheid niet ontvankelijk, voor zover de veroordeelde bij die betekening in kennis werd gesteld van de termijnen en de vormen om tegen de verstekbeslissing een rechtsmiddel aan te wenden.

De mogelijke onregelmatigheid van de kennisgeving aan de veroordeelde bij toepassing van artikel 40, vierde lid, Wegverkeerswet betreffende het uitgesproken verval van het recht tot sturen, kan geen afbreuk doen aan de onontvankelijkheid van het verzet, die voortvloeit uit het gegeven dat een veroordeelde aan wie de verstekbeslissing in persoon werd betekend

en met mededeling van de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend, verzet heeft aangetekend buiten de termijn van vijftien na de betekening in persoon.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1094.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.21>

Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning – Woonwagen – Omgevormd tot woning – Constructie

Samenvatting: Uit het arrest blijkt dat de eiser wordt vervolgd en ook wordt veroordeeld omdat hij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning een handeling heeft verricht zoals bedoeld in artikel 4.2.1.1°, a, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, namelijk het optrekken of plaatsen van een constructie, meer bepaald het verbouwen en omvormen van een woonwagen tot een (prefab)woning. De appelrechters oordelen in dit verband dat de foto's in het aanvankelijk proces-verbaal, waaronder deze waaruit de wijze blijkt waarop tussen de vloerplaten en het chassis leidingen voor nutsvoorzieningen zijn geplaatst, geen twijfel erover laten dat de constructie bedoeld is om ter plaatse te blijven staan.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat het arrest de telastlegging of de erin bedoelde feiten herkwalificeert, berust het dan ook eveneens op een onjuiste lezing van het arrest en mist het feitelijke grondslag.

Artikel 4.1.1, 3°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat onder een constructie moet worden verstaan een gebouw, een bouwwerk, een vaste inrichting, een verharding, al dan niet bestaande uit duurzame materialen, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd of op de grond steunend omwille van de stabiliteit, en bestemd om ter plaatse te blijven staan of liggen, ook al kan het goed uit elkaar genomen worden, verplaatst worden, of is het goed volledig ondergronds.

Een woonwagen die wordt verbouwd en omgevormd tot een woning, op de grond steunt omwille van de stabiliteit en bedoeld is om ter plaatse te blijven staan, houdt een constructie in zoals bedoeld in die bepaling, zodat het optrekken of plaatsen van een dergelijke constructie onderworpen is aan de vergunningsplicht bij toepassing van artikel 4.2.1.1°, a, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Op een dergelijke constructie is de in artikel 8.5 Vrijstellingsbesluit bepaalde vrijstelling van de vergunningsplicht, die slechts geldt voor woongelegenheden die worden gekenmerkt door hun flexibiliteit en verplaatsbaarheid, niet van toepassing.

Artikel 4.2.1.5°, c, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet in een specifieke vergunningsplicht voor het gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van een grond voor het plaatsen van één of meer verplaatsbare constructies die voor bewoning kunnen worden gebruikt, waaronder woonwagens en kampeerwagens. Die bepaling houdt een zelfstandige vergunningsverplichting in die geen uitzondering inhoudt op noch afbreuk doet aan de in artikel 4.2.1.1°, a, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening omschreven vergunningsverplichting voor het optrekken of plaatsen van een constructie.

De handeling die bestaat uit het verbouwen en omvormen van een woonwagen tot een woning kan worden beschouwd als het optrekken of plaatsen van een constructie in de zin van artikel 4.2.1.1°, a, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat die handeling volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening slechts strafbaar is wanneer ze kan worden beschouwd als het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie in de zin van artikel 4.2.1.1°, c, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, faalt het naar recht.

Het arrest oordeelt niet dat er geen verbouwing is gebeurd noch dat een uitbreiding van de woonwagen met een tweede bouwlaag niet relevant en niet bewezen is, maar wel dat de constructie meteen in zijn volledigheid, met inbegrip van de tweede bouwlaag, werd geplaatst en ook zo werd geconcipeerd. Het verklaart de eiser vervolgens louter schuldig aan de enige telastlegging waarvoor hij werd vervolgd, namelijk het onvergund uitvoeren van een handeling zoals bedoeld in artikel 4.2.1.1°, a, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, welke feitelijke gedraging concreet door de appelrechters wordt getoetst, zonder de kwalificatie van die telastlegging te wijzigen naar een inbreuk op artikel 4.2.1.1°, c, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening of die laatste inbreuk als een bijkomende kwalificatie eraan toe te voegen en de telastlegging aldus te ontdebelen.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0722.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.10/NL>

Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces – Recht van verdediging – Inzage van alle gegevens à charge en à décharge – Geen absoluut recht – Beoordeling

Samenvatting: Het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging vereisen in de regel dat een beklaagde inzage krijgt van alle gegevens à charge en à décharge waarover de politie tijdens het opsporingsonderzoek heeft kunnen beschikken en die pertinent zijn voor de beoordeling van de schuldvraag. Dat recht is evenwel niet absoluut. Uit het oordeel van de rechter kan blijken dat de voeging van bepaalde van die gegevens niet nodig is voor het achterhalen van de waarheid. De rechter oordeelt daarover onaantastbaar. Hij kan daarbij een geheel van omstandigheden tegen elkaar afwegen, waaronder het belang van de zaak, de vereiste omvang en de diepgang van het strafonderzoek in verhouding met dat belang, de aannemelijkheid van het verweer van de partij die de afwezigheid van bepaalde gegevens bekritiseert en de doorslaggevende aard van de reeds in het strafdossier aanwezige bewijsgegevens voor de beoordeling van de schuldvraag.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1274.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.20/NL>

Trefwoorden: Voorlopig hechtenis – Verzoekschrift voorlopige invrijheidstelling – Termijn

Samenvatting: Krachtens artikel 27, § 4, Voorlopige Hechteniswet kan, indien een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling is verworpen, een nieuw verzoekschrift slechts worden ingediend na een termijn van een maand na de verwerping ervan. Met deze

bepaling beoogt de wetgever het misbruik te vermijden dat kan worden gemaakt van de in artikel 27 Voorlopige Hechteniswet bedoelde procedure door het herhaald indienen van verzoekschriften.

4. Uit deze bepaling volgt dat een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling dat wordt ingediend vóór er uitspraak werd gedaan over een eerder ingediend verzoekschrift, niet ontvankelijk is. Dit houdt geen miskennis in van het recht van toegang tot de rechter.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0749.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240910.2N.4>

Trefwoorden: Strafzaken – Bewijs – Verkeersovertreding – Identiteitscontrole – Onderzoekshandelingen naar een ander misdrijf

Samenvatting: Artikel 34, § 1, eerste lid, Wet Politieambt bepaalt dat politieambtenaren de identiteit controleren van ieder persoon die een feit heeft gepleegd strafbaar met een administratieve of strafrechtelijke sanctie.

Artikel 59.1 Wegverkeersreglement bepaalt dat elke persoon die meer dan vijftien jaar oud is zijn identiteitskaart of het als dusdanig geldend bewijs moet vertonen op elk door een bevoegd persoon gedaan verzoek naar aanleiding van een overtreding op de politie van het wegverkeer.

Uit die bepalingen volgt dat politieambtenaren die een verkeersovertreding vaststellen mogen overgaan tot de controle van de identiteit van de overtreder.

Indien de politieambtenaren naar aanleiding van een identiteitscontrole ter gelegenheid van een verkeersovertreding onderzoekshandelingen verrichten naar een ander misdrijf dan die overtreding, is het voor de regelmatigheid van die onderzoekshandelingen niet vereist dat de politieambtenaren in hun proces-verbaal de precieze aard van de verkeersovertreding vermelden, dat zij voor die verkeersovertreding een afzonderlijk proces-verbaal hebben opgesteld of dat voor die verkeersovertreding een strafvervolgning werd ingesteld.

Indien de regelmatigheid wordt betwist van onderzoekshandelingen uitgevoerd naar aanleiding van een ter gelegenheid van een verkeersovertreding verrichte identiteitscontrole, staat het aan de rechter die betwisting te onderzoeken en na te gaan of er aan de identiteitscontrole inderdaad een verkeersovertreding ten grondslag lag. Hij kan zich voor die beoordeling steunen op alle hem regelmatig overgelegde gegevens, zoals de gegevens opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal, in een navolgend proces-verbaal of op verklaringen die voor de rechter zijn afgelegd.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0338.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – SKY ECC-netwerk – Gegevens – Richtlijn e-privacy – Toepasbaarheid

2. Bewijs – Bewijsuitsluitingsregeling – Hof van Justitie – Unierecht – Toepassing – Doeltreffendheids criterium – Begrip – Toepassing - Communicatiegegevens

3. Schuldigverklaring – Bewijs – Buitenlands onderzoeksdossier – Artikel 13 Wet Internationale Rechtshulp – Controle wettigheid buitenlands onderzoek – Voorlegging gegevens

Samenvatting: 1. Artikel 3.1 e-privacy Richtlijn bepaalt dat deze richtlijn van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens in verband met de levering van openbare elektronische-communicatiediensten over openbare communicatienetwerken in de Gemeenschap. Bijgevolg hebben noch deze richtlijn noch de artikelen 7 en 8 Handvest Grondrechten EU, evenmin als de daarop gesteunde rechtspraak van het Hof van Justitie, betrekking op communicatiegegevens of verkeers- en locatiegegevens die zijn ontdekt ingevolge een door de onderzoeksrechter bevolen rechtstreekse interceptiemaatregel op een privaat communicatienetwerk. Er is dan immers geen sprake van een verwerking van persoonsgegevens door een openbare elektronische-communicatiedienst.

2. Het doeltreffendheids criterium zoals vooropgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie houdt in dat de in een lidstaat toepasselijke bewijsuitsluitingsregeling in strafzaken de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk mag maken. Aldus brengt het doeltreffendheids criterium voor de nationale strafrechter de verplichting mee om informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers-en locatiegegevens zijn verkregen, in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van strafbare handelingen buiten beschouwing te laten indien die personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen, die betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en die een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de beoordeling van de feiten.

Het doeltreffendheids criterium verplicht de rechter evenwel niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren, indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. Retroactieve verkeers- en locatiegegevens, ook wanneer zij algemeen en ongedifferentieerd zijn bewaard, zijn als dusdanig niet dermate technisch of gecompliceerd dat zij noodzakelijkerwijze ontsnappen aan de kennis van de rechter of dat een beklaagde zich daarop niet nuttig of effectief kan verdedigen.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verenigen zijn met het doeltreffendheids criterium.

Het arrest (p. 65-68) oordeelt dat het rekening houdt met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming. Het oordeelt eveneens dat het recht op een eerlijk proces ook in het licht van de preciseringen aangebracht door het Hof van Justitie ten allen tijde gewaarborgd is gebleven omdat de verdediging ruimschoots de

gelegenheid heeft gekregen om doeltreffend commentaar te leveren over alle bewijselementen in het dossier, met inbegrip van de dataretentiegegevens, die gegevens niet complex zijn noch betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en omdat die gegevens niet doorslaggevend zijn in de bewijsbeoordeling.

Op grond van die redenen, die niet worden tegengesproken door andere redenen van het arrest, kunnen de appelrechters wettig oordelen dat door het gebruik van de betwiste communicatiegegevens het recht op een eerlijk proces van de eiser I niet wordt miskend.

3. Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklaagde steun vindt in bewijsmateriaal dat vanuit een buitenlands onderzoeksdossier is overgemaakt, heeft een beklaagde op grond van artikel 13 Wet Internationale Rechtshulp het recht te vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat dit bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten. Daarvoor moet de beklaagde niet eerst aannemelijk maken dat het bewijs op onregelmatige wijze is verkregen.

Het recht van verdediging van de beklaagde vereist bovendien dat het vermelde gegeven hem toelaat het vermelde bewijsmateriaal in concreto te betwisten.

Dit verleent aan de beklaagde echter nog niet het recht om de voeging te vragen van het ganse buitenlandse onderzoeksdossier, om de enkele reden dat hij de regelmatigheid van alle in het buitenland verkregen bewijsmateriaal wil nagaan. Daarvoor moet de beklaagde wel eerst een onregelmatigheid aannemelijk maken in minstens één bewijselement dat belang heeft voor de beslissing in verband met zijn schuld.

De rechter oordeelt op grond van het hem voorgelegde strafdossier onaantastbaar welke gegevens eventueel nog aan dat dossier moeten worden gevoegd ter vrijwaring van de voormelde rechten van de beklaagde. Dat gegeven moet niet noodzakelijk bestaan uit een buitenlandse rechterlijke machtiging tot het uitvoeren van een bepaalde onderzoekshandeling.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.0641.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240910.2N.2>

Trefwoorden: Strafzaken – Straftoemeting – Motivering – Verwijzing naar de veronderstelde verwachtingen van slachtoffers en hun familie

Samenvatting: De rechter bepaalt binnen de door de wet bepaalde grenzen onaantastbaar welke straffen en maatregelen en hun maat noodzakelijk zijn ter realisering van de doelstellingen die hij met de straftoemeting beoogt. Die doelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiten van de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade, het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader en de bescherming van de maatschappij.

Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet zich ertegen dat de rechter ter verantwoording voor de keuze en de maat van de uitgesproken straffen mede verwijst naar

de veronderstelde verwachtingen van slachtoffers en hun familie op het vlak van bestraffing. Die kunnen immers worden gekaderd in de voormelde doelstellingen van de straftoemeting.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.23.1413.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240910.2N.21>

Trefwoorden: Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Overmacht – Een omstandigheid buiten de wil van de appelland en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden - Beoordeling – Beroepsfout raadsman

Samenvatting: Overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appelland en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden. De rechter oordeelt onaantastbaar of de aangevoerde feiten en omstandigheden bij het instellen van hoger beroep een geval van overmacht uitmaken. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de feiten en omstandigheden die hij in aanmerking neemt, wettig overmacht heeft kunnen afleiden of het bestaan van overmacht wettig heeft kunnen verwerpen.

Bij toepassing van artikel 203bis Wetboek van Strafvordering kan een beklagde hetzij in persoon, hetzij door een advocaat hoger beroep instellen. De beklagde die hoger beroep wil aantekenen hoeft hiervoor dan ook geen beroep te doen op een advocaat, die hiervoor geen wettelijk noch feitelijk monopolie heeft.

Aangezien de fouten of nalatigheden van de lasthebber, wanneer zij worden begaan binnen de perken van de lastgeving, de lastgever binden en als dusdanig voor de lastgever geen vreemde oorzaak, toeval of overmacht opleveren, kan een beroepsfout van de advocaat die laattijdig hoger beroep aantekent voor zijn cliënt, voor die laatste in beginsel dan ook niet als een geval van overmacht worden beschouwd.

De appelrechter die het ingevolge een beroepsfout van een advocaat laattijdig ingesteld hoger beroep van een beklagde niet ontvankelijk verklaart en die beroepsfout niet als overmacht beschouwt waardoor het hoger beroep van de beklagde toch ontvankelijk moet worden geacht, miskent hierdoor niet het recht van toegang van de beklagde tot de rechter. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de betrokken raadsman onmiddellijk toegeeft een beroepsfout te hebben begaan, noch door de omstandigheid dat het beroepen vonnis uitspraak doet over de strafvordering tegen de beklagde en ernstige en onherstelbare gevolgen voor die laatste heeft, noch door de omstandigheid dat de beklagde de taal van de procedure niet machtig is en in het buitenland woont.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.23.1079.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240910.2N.8>

Trefwoorden: Onroerend erfgoed – Dwangsom – Vordering tot opheffing van een dwangsom – Niet betekend aan OM – Gevolg

Samenvatting: Wanneer de strafrechter op vordering van de Inspecteur Onroerend Erfgoed een beklaagde op straffe van verbeurte van een dwangsom veroordeelt tot het herstel zoals bedoeld in de artikelen 11.4.1 en 11.4.2 Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, kan die beklaagde bij toepassing van artikel 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek voor die rechter de opheffing, de opschorting of de vermindering van de dwangsom vorderen ingeval van blijvende of tijdelijke, gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid om aan de hoofdveroordeling te voldoen.

Een vordering tot opheffing van een dwangsom die op vordering van de Inspecteur Onroerend Erfgoed door de strafrechter werd opgelegd, wordt bij die laatste regelmatig aanhangig gemaakt wanneer de tot de dwangsom veroordeelde beklaagde de Inspecteur Onroerend Erfgoed daartoe laat dagvaarden voor die strafrechter, die zitting houdt en de zaak behandelt in aanwezigheid van het openbaar ministerie. Een aldus bij de strafrechter aanhangig gemaakte vordering tot opheffing van de dwangsom kan dan ook niet onontvankelijk worden verklaard op de enkele grond dat de veroordeelde beklaagde zijn vordering louter heeft betekend aan de Inspecteur Onroerend Erfgoed en niet aan het openbaar ministerie.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0544.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.3>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Vermoeden van onschuld – Verklaringen van een slachtoffer of van bepaalde getuigen – Andere bewijselementen

2. Verzoek werkstraf – Motivering – Werkstraf niet mogelijk voor de bewezen verklaarde misdrijven

Samenvatting: 1. Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in strafzaken onaantastbaar de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren. Het staat hem onder meer vrij zijn overtuiging in verband met de schuld van een beklaagde te steunen op bepaalde bewijselementen zoals verklaringen van een slachtoffer of van bepaalde getuigen en niet of in mindere mate op andere bewijselementen. Aldus miskent de rechter het vermoeden van onschuld niet.

2. Het arrest moet niet motiveren waarom het aan de eiser geen door de wet niet toegelaten straf oplegt.

Overeenkomstig artikel 37quinquies, § 1, 2°, Strafwetboek mag de werkstraf niet worden uitgesproken voor feiten bedoeld in de artikelen 375 tot 377 Strafwetboek. Dezelfde bepaling laat thans het uitspreken van de werkstraf niet toe voor feiten bedoeld in de artikelen 417/12 tot 417/22 Strafwetboek.

Het arrest (p. 16, nr. 9) verklaart de eiser schuldig aan de aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging, thans aantasting van de seksuele integriteit, jegens een minderjarige geen volle zestien jaar oud, als gewoonlijk of occasioneel samenwonende met en gezaghebbende over het slachtoffer (stiefvader). Dit misdrijf werd ten tijde van de feiten bestraft door onder meer de

artikelen 373 en 377 (oud) Strafwetboek en werd door de appelrechters geactualiseerd tot een overtreding van onder meer de artikelen 417/7, 417/16 en 417/18 Strafwetboek.

Hieruit volgt dat het arrest (p. 16, nr. 9) dat oordeelt dat een werkstraf niet mogelijk is gelet op de aard van de bewezen verklaarde feiten, de beslissing tot het niet opleggen van een werkstraf aan de eiser niet verder moet motiveren.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0631.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.2>

Trefwoorden: Samenhang – Begrip – Motiveringsplicht van de rechter

Samenvatting: Er is samenhang tussen twee of meerdere misdrijven als de rechter oordeelt dat die misdrijven in het belang van een goede rechtsbedeling samen moeten worden behandeld en gevonnist. De rechter beoordeelt dit onaantastbaar.

Wanneer een beklaagde de rechter verzoekt om meerdere zaken waarin hij op eenzelfde rechtszitting wordt vervolgd, samen te behandelen omdat er samenhang zou bestaan tussen de in deze zaken vervolgte feiten, maar de beklaagde dat verzoek niet nader toelicht, dan dient de rechter niet uitdrukkelijk te motiveren waarom hij die samenhang niet aanneemt. In dat geval kan het antwoord van de rechter op de vraag van de beklaagde om de zaken samen te voegen, blijken uit het feit dat de rechter bij verschillende vonnissen over die zaken oordeelt.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.0470.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.6>

Trefwoorden: Valsheid in geschrifte – Begrip – Definitie - Bankinstelling

Samenvatting: Een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen. Dit is slechts anders wanneer de bestemming de in het geschrift voorkomende vermeldingen onmogelijk kan controleren of die controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt. Het staat aan de rechter uit te maken of dit het geval is, onder meer gelet op de context waarin het geschrift wordt voorgelegd.

Het geschrift waarbij de agent van een bankinstelling gevolg geeft aan het verzoek van deze laatste om in het kader van een occasionele controle opgave te doen van de op dat moment in het bankkantoor aanwezige contante gelden in de kas en in de kluis, kan ten aanzien van deze bankinstelling in zekere mate tot bewijs strekken van wat erin wordt vermeld of vastgesteld. Dit is het geval wanneer het voor de bankinstelling in de regel onmogelijk is om dat geschrift onmiddellijk op zijn echtheid te controleren.

De omstandigheid dat de bankinstelling door middel van een navolgende, meer grondige inspectie de onjuistheid van het geschrift van de agent kan vaststellen, belet de rechter niet te oordelen dat het een strafrechtelijk beschermd geschrift is.

De rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de concrete hem voorgelegde gegevens. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.23.1093.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.12/NL>

Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen – Douanemisdrijf – Vervolgingsbevoegdheid algemene administratie van douane en accijnzen – Kwalificatie misdrijf – Taak vonnisgerecht – Geven van juiste omschrijving aan de feiten, voorwerp van de telastlegging – Meerder misdrijf kwalificaties zijn van toepassing, maar worden slechts onder één misdrijf kwalificatie vervolgd – Vonnisrechter gehouden de feiten te kwalificeren volgens de misdrijfomschrijving waarop de zwaarste straf wordt gesteld – Heromschrijving van douanemisdrijf naar gemeenrechtelijk misdrijf – Afwezigheid van vervolging door OM – Gevolg

2. Eendaadse samenloop – Art. 65, eerste lid Sw. – Zwaarste straf – Bepalen van misdrijf waarop de zwaarste straf is gesteld – Rechtspersoon – Conversiemechanisme

Samenvatting: 1. Verordening nr. 267/2012, in werking getreden op 24 maart 2012, bevat verbodsbepalingen met betrekking tot bepaalde activiteiten van handel en samenwerking met Iran. Zij verwijst daarvoor naar de bijlagen I tot X. Die verordening bepaalt in artikel 47.1 ook: “De lidstaten stellen de voorschriften vast betreffende de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op deze verordening en nemen alle nodige maatregelen om te waarborgen dat zij ten uitvoer worden gelegd. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.”

Artikel 6 Wet 13 mei 2003 bepaalt: “Onverminderd de toemeting van strengere straffen worden inbreuken op de maatregelen vervat in communautaire verordeningen of in beschikkingen genomen in toepassing van deze verordeningen in het kader van de artikelen 60, § 1, 301 en 308 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een boete van 25 tot 25.000 euro. De bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII en het artikel 85, zijn van toepassing op deze inbreuken.”

Uit die bepaling volgt dat een inbreuk op Verordening nr. 267/2012 in de regel wordt bestraft volgens artikel 6 Wet 13 mei 2003 en door het openbaar ministerie kan worden vervolgd, behoudens wanneer die inbreuk ook als een douanemisdrijf kan worden omschreven en uit die strafbaarstelling volgt dat een zwaardere straf kan worden opgelegd. In het laatste geval behoort de vervolgingsbevoegdheid aan de algemene administratie van de douane en accijnzen.

Uit die bepaling volgt niet dat voor de toepassing ervan een vervolging door zowel het openbaar ministerie als de algemene administratie van de douane en accijnzen is vereist.

Artikel 281/2 AWDA bepaalt dat de bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek, met inbegrip van artikel 85 maar met uitzondering van artikel 68, van toepassing zijn op de misdrijven strafbaar gesteld bij die wet en de bijzondere wetten inzake douane en accijnzen. In correctionele en politiezaken maakt de verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht of de dagvaarding om te verschijnen voor het vonnisgerecht niet de daarin vervatte kwalificatie

bij het vonnisgerecht aanhangig, maar wel de feiten zoals zij blijken uit de stukken van het onderzoek en die aan de akte van aanhangigmaking ten grondslag liggen. Die kwalificatie is voorlopig en het vonnisgerecht heeft de plicht om aan de feiten, voorwerp van de telastlegging, hun juiste omschrijving te geven.

Wanneer de feiten slechts onder één misdrijfkwalificatie worden vervolgd maar er meerdere misdrijfkwalificaties op van toepassing zijn, kan het vonnisgerecht zonder aanvullende aanhangigmaking de beklaagde niet veroordelen voor meerdere misdrijven en is het ertoe gehouden de feiten te kwalificeren volgens de misdrijfomschrijving waarop de zwaarste straf wordt gesteld.

De verplichting om aan de feiten hun juiste omschrijving te geven, verhindert niet dat het vonnisgerecht een oorspronkelijk als douanemisdrijf gekwalificeerd feit heromschrijft naar een gemeenrechtelijk misdrijf. Daarvoor is niet vereist dat het openbaar ministerie dat feit gelijktijdig en gezamenlijk met de algemene administratie van de douane en accijnzen vervolgt. Artikel 4 Wet 13 mei 2003, dat slechts bepaalt dat de Koning op basis van de Wet Uitvoer verder uitvoering kan geven aan een door de Europese Unie opgelegde beperkende maatregel, laat niet toe anders te oordelen.

De loutere heromschrijving van een douanemisdrijf naar een gemeenrechtelijk misdrijf houdt als dusdanig geen onwettige overschrijding in van de saisine van het vonnisgerecht.

Wanneer de feiten enkel door de algemene administratie van de douane en accijnzen onder een douanerechtelijke kwalificatie worden vervolgd en het vonnisgerecht oordeelt dat die feiten moeten worden gekwalificeerd naar een gemeenrechtelijk misdrijf met een zwaardere bestraffing, treedt dat vonnisgerecht bij afwezigheid op dat ogenblik van vervolging voor die feiten door het openbaar ministerie, evenmin buiten zijn saisine. In dat geval kan het vonnisgerecht enkel vaststellen dat de aanhangige strafvordering werd ingesteld door een daarvoor niet-bevoegde instantie.

2. Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken. De rechter kan in dat geval voor het bestrafte feit slechts die hoofd- of bijkomende straffen opleggen waarin de strafwet die de zwaarste straf bepaalt, voorziet.

Voor het bepalen van het misdrijf waarop de zwaarste straf is gesteld, wordt in het geval van wanbedrijven die strafbaar zijn met gevangenisstraf en geldboete de hoogte van de maximumgevangenisstraf vergeleken, bij gelijkheid van de maximumgevangenisstraf de maximumgeldboete en dit ongeacht de hoogte van de minimumgevangenisstraf, bij gelijkheid van de maximumgeldboete de minimumgevangenisstraf en bij gelijkheid van de minimumgevangenisstraf de minimumgeldboete.

Voor die vergelijking volgt uit de loutere omstandigheid dat de zwaarste straf ten aanzien van een rechtspersoon moet worden bepaald, niet dat de voor de misdrijven bepaalde gevangenisstraffen voorafgaandelijk volgens het conversiemechanisme van artikel 41bis Strafwetboek moeten worden omgezet naar geldboeten en dat vervolgens de hoogte van de maximumgeldboete moeten worden vergeleken zonder rekening te houden met de hoogte van de maximumgevangenisstraf. Uit de wetsgeschiedenis van de wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen volgt immers dat de wetgever een zo groot mogelijke gelijkstelling beoogde tussen een natuurlijke persoon en een rechtspersoon, ook op het vlak van de vergelijking van bestraffingen.

In zoverre het onderdeel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Het arrest stelt vast dat:

- artikel 6 Wet 13 mei 2003 een maximumgevangenisstraf bepaalt van vijf jaar;
 - artikel 221, § 1, AWDA waarnaar voor de bestraffing verwezen wordt door artikel 10 Wet Uitvoer en artikel 231, § 1, AWDA, een maximumgevangenisstraf bepaalt van een jaar;
 - de misdrijfsomschrijving van artikel 220, § 2, AWDA, dat een bijzonder opzet vereist en een maximumgevangenisstraf van vijf jaar bepaalt, niet op het ten laste gelegde feit van toepassing is.
- Op grond van die vaststellingen oordeelt het arrest dat artikel 6 Wet 13 mei 2003 het misdrijf omschrijft waarop de zwaarste straf is gesteld. Die beslissing is naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.23.0114.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.11/NL>

Trefwoorden: Straf – Motivering – Verzoek tot uitstel

Samenvatting: Uit het enkele feit dat een beklagde voldoet aan de wettelijke voorwaarden om uitstel van tenuitvoerlegging van de bestraffing te genieten, volgt niet dat de rechter verplicht is die maatregel toe te kennen. De rechter oordeelt onaantastbaar over de wenselijkheid ervan. Er bestaat immers geen recht op uitstel van tenuitvoerlegging.

Uit artikel 8, § 1, vierde lid, Probatiewet en artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, zoals hier toepasselijk, volgt dat indien de rechter een verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging afwijst, uit zijn beslissing moet blijken dat hij dit verzoek en de stavende redenen daartoe in aanmerking heeft genomen en hij nauwkeurig de redenen vermeldt voor de weigeringsbeslissing. Die motivering mag beknopt zijn.

De afwijzende beslissing over een verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging vereist niet noodzakelijk een autonome motivering. De rechter kan die afwijzing nauwkeurig motiveren door het opgeven of het mede opgeven van de redenen die het opleggen van een effectieve bestraffing verantwoorden.

Uit artikel 149 Grondwet volgt wat betreft de motivering van de straf enkel de verplichting een door een beklagde ontwikkeld verweer te beantwoorden.

Uit de samenlezing van artikel 149 Grondwet, artikel 8, § 1, vierde lid, Probatiewet en artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, zoals toepasselijk, volgt dat indien een beklagde ter staving van zijn verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging concrete elementen aanvoert betreffende de gevolgen van een straf voor zijn reclassering en resocialisering, uit de rechterlijke beslissing een afweging moet blijken tussen eensdeels de zwaarwichtigheid van de te beoordelen feiten en de persoonlijkheid van de beklagde en anderdeels de nadelige effecten van een effectieve bestraffing voor zijn reclassering en resocialisering.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0745.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.9>

Trefwoorden: Hoger beroep - Grievenformulier - Taal - 'Killers' – Taalwet Gerechtszaken

Samenvatting: De rechter die aan de hand van een woordenboek of woordenlijst oordeelt dat een bepaald woord gangbaar is in het Nederlands, is niet verplicht daarover het debat te heropenen. Of een bepaald woord dat is opgenomen in een stuk van de rechtspleging al dan niet gangbaar is in het Nederlands, behoort noodzakelijk tot het debat en de partijen moeten daar bij hun verdediging rekening mee houden.

Het middel dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt naar recht.

Tweede middel

Het middel voert schending aan van artikel 149 Grondwet en artikel 24 Taalwet Gerechtszaken: het grievenformulier van het openbaar ministerie vermeldt het Engelse woord “killers”, zonder daaraan als vrije vertaling “moordenaars” toe te voegen; ten onrechte verklaart het bestreden vonnis het grievenformulier niet nietig en het openbaar ministerie niet vervallen van zijn hoger beroep; daardoor is het bestreden vonnis ook niet afdoende gemotiveerd.

Artikel 24 Taalwet Gerechtszaken bepaalt dat voor de rechtspleging voor al de rechtscolleges in hoger beroep de taal wordt gebruikt waarin de bestreden beslissing is gesteld.

Een akte van rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van deze akte in die taal zijn gesteld. Het gebruik van aan vreemde talen ontleende woorden die behoren tot het gewone taalgebruik, tast de eentaligheid van de akte niet aan.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

6. Het grievenformulier van de appellant vermeldt: “Rijden in staat van dronkenschap en rijden onder invloed van alcoholische dranken zijn killers in het verkeer.” Het woord “killers” behoort tot het gewone Nederlandse taalgebruik. De beslissing dat er geen sprake is van de schending van de Taalwet Gerechtszaken en dat het grievenformulier niet nietig is, is dan ook naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0713.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.12>

Trefwoorden: 1. Conclusie – Antwoordplicht rechter

2. Straf – Verbeurdverklaring – Onredelijk zware straf – Inkomen van de veroordeelde volstaat niet

Samenvatting: 1. Noch uit artikel 149 Grondwet noch uit artikel 195 Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter moet antwoorden op op de rechtszittingen ingediende stukken, waarvan de inhoud niet is hernomen in een regelmatig ingediende conclusie.

Uit de omstandigheid dat de rechter in zijn beslissing geen melding maakt van door een partij op de rechtszitting ingediende stukken, volgt niet dat de rechter deze stukken niet bij zijn beoordeling heeft betrokken.

2. Uit het proces-verbaal van de rechtszitting van 15 maart 2024 blijkt enkel dat de raadsman van de eisers heeft gevraagd om de vordering tot bijzondere verbeurdverklaring voor het feit omschreven onder de telastlegging E af te wijzen en de andere facultatieve

bijzondere verbeurdverklaring te milderen. Daaruit blijkt evenwel niet dat de eisers hebben aangevoerd dat hun inkomen niet volstond om de gevorderde verbeurdverklaringen te voldoen of dat de gevorderde verbeurdverklaringen een onredelijk zware straf zouden uitmaken.

Uit het enkele feit dat het inkomen van een veroordeelde niet volstaat om een gevorderde verbeurdverklaring te voldoen, volgt niet dat het uitspreken van die bijzondere verbeurdverklaring noodzakelijk een onredelijke zware straf is en dat er bijgevolg grond is tot matiging.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0516.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.4>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Verzachtende omstandigheden

Samenvatting: De rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt, kan die overschrijding remediëren door aan de veroordeelde een straf op te leggen die reëel en meetbaar lager is dan de straf die zou zijn opgelegd zonder die overschrijding. In dat geval is de rechter niet ertoe gehouden uitdrukkelijk melding te maken van de concrete straf die zou zijn opgelegd indien de redelijke termijn niet was overschreden.

Het is noodzakelijk maar voldoende dat de rechter vaststelt dat de door hem opgelegde straf lager is dan de straf die hij zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn.

Wanneer de rechter verzachtende omstandigheden aanneemt en tevens oordeelt dat de redelijke termijn van de strafvervolging is overschreden, kan hij geen straf opleggen die gelijk is aan de maximumstraf die ingevolge het aannemen van verzachtende omstandigheden kan worden opgelegd. Het is in dat geval immers vereist dat de rechter een straf oplegt die lager is dan de straf die hij zonder overschrijding van de redelijke termijn zou hebben opgelegd, rekening houdend met de verzachtende omstandigheden

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0491.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.15>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Motiveringsplicht - Precisering - Facultatief karakter

Samenvatting: Het onderdeel voert schending aan van artikel 149 Grondwet: het bestreden arrest beveelt lastens de eiseres de bijzondere verbeurdverklaring (hierna verbeurdverklaring) per equivalent van een bedrag dat het ex aequo et bono bepaalt op 88.555,15 euro, als vermogensvoordeel dat de eiseres zou hebben verkregen uit de telastleggingen C.2.3, C.2.5, C.2.15 tot en met C.2.36, C.3.1 en C.3.2, in zoverre zij daaraan schuldig is verklaard door het op dit punt niet vernietigde arrest van het hof van beroep te Gent van 31 januari 2022; het bestreden arrest motiveert niet hoe het dat vermogensvoordeel bepaalt; het bestreden arrest houdt geen rekening ermee dat sommige van de lastens de eiseres verbeurdverklaarde vermogensvoordelen in beslag werden

genomen en verbeurdverklaard lastens de medebeklaagde L., voor een bedrag van 42.003,27 euro; het bestreden arrest voert geen enkele berekening uit en het motiveert niet het bedrag van de verbeurdverklaring; aldus is een willekeurige straf opgelegd; het bestreden arrest verwijst enkel naar de schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring van het openbaar ministerie voor de eerste rechter, maar niet naar de herleide mondelinge vordering van het openbaar ministerie op de rechtszitting van 26 oktober 2023; het bestreden arrest motiveert niet waarom het geen gevolg geeft aan de herleide vordering van het openbaar ministerie; het bestreden arrest motiveert niet het “aanzienlijk deel” van de gelden die aan de eiseres zouden zijn toegekomen uit de lastens haar bewezenverklarde feiten; aldus bevat het bestreden arrest geen zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of een raming van de geldwaarde ervan; de reden dat de eiseres gelden heeft kunnen verkrijgen en dat de eiseres niet in het bezit mag worden gelaten van de vermogensvoordelen, belet niet dat het bepalen van de vermogensvoordelen dient te worden gemotiveerd.

In zoverre de beoordeling van het door het onderdeel aangevoerde motiveringsgebrek verplicht tot een kennisname van gegevens uit dossierstukken, die niet zijn opgenomen in de bestreden beslissing zelf of in enig ander stuk waarop het Hof vermag acht te slaan, verplicht het tot een onderzoek van feiten waarvoor het Hof geen bevoegdheid heeft en is het bijgevolg niet ontvankelijk.

De rechter die een verbeurdverklaring van vermogensvoordelen beveelt, moet die beslissing niet motiveren aan de hand van een vergelijking met de schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring van het openbaar ministerie of de mondelinge aanpassing van die vordering op een rechtszitting.

Indien een verbeurdverklaring een facultatief karakter heeft, volgt uit artikel 195, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek van toepassing is op de hoven van beroep, dat de rechter nauwkeurig de redenen moet vermelden waarom hij het opleggen van die bijkomende straf noodzakelijk acht, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

Artikel 149 Grondwet daarentegen verplicht de rechter enkel vast te stellen dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden om de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen uit te spreken. Die bepaling is vreemd aan de verplichting van de rechter om de door hem uitgesproken straffen te motiveren.

Het feit dat de rechter, om de door een beklaagde uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen ex aequo et bono te bepalen, de gegevens van het strafdossier in aanmerking dient te nemen die deze bepaling zo nauwkeurig mogelijk toelaten, vereist niet dat de beslissing die gegevens uitdrukkelijk vermeldt. Wel is vereist, maar volstaat het, dat de beslissing de essentiële gegevens bevat die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste straf van de verbeurdverklaring uit te oefenen.

De uit artikel 149 Grondwet volgende motiveringsplicht verplicht de rechter evenmin de redenen van zijn redenen te vermelden.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0583.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.7/NL>

Trefwoorden: Schuldigverklaring – Motivering – In aanmerking nemen van feitelijke omstandigheden – Feitelijke omstandigheden kunnen omschreven worden als misdrijven waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: De rechter kan voor de schuldigverklaring van een beklaagde alle feitelijke omstandigheden in aanmerking nemen die naar zijn oordeel een licht werpen op de misdrijven waarvoor de beklaagde wordt vervolgd. Dat sommige van die omstandigheden constitutieve bestanddelen uitmaken van andere misdrijven of kunnen worden omschreven als misdrijven waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, doet daaraan geen afbreuk, op voorwaarde dat de rechter niet vaststelt dat de beklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan die niet-vervolgde misdrijven en aldus het vermoeden van onschuld niet miskent.

Het arrest oordeelt met betrekking tot de feiten waarvoor de eiser niet wordt vervolgd als volgt:

- voorts staat vast dat de eiser heeft geknoeid met vennootschapsdocumentatie neergelegd ter griffie van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent, waarop de handtekening van de verweerder 1 voorkomt;
- uit de verklaring van de bediende bij deze griffie blijkt dat de eiser de vennootschapsdossiers van A nv, de verweester 3 en C bv kwam inkijken bij verschillende bezoeken in de periode van de zomer 2019 tot het voorjaar van 2020, hetzij zowel voor als na het tijdstip van de beweerde totstandkoming en ondertekening van het van valsheid betichte stuk;
- de handtekening van de verweerder 1 komt voor op meerdere stukken vervat in de bedoelde vennootschapsdossiers;
- het gerechtelijk onderzoek heeft aangetoond dat van één uniek document uit het vennootschapsdossier van A nv, neergelegd op 17 oktober 2018 twee foto's werden aangetroffen op het gsm-toestel van de eiser, waarbij de afstempeling en de handtekening van de griffier op de beide foto's duidelijk dezelfde, identieke handtekening en afstempeling betroffen die op het origineel werden geplaatst, maar waarbij de handtekening van de verweerder 1 telkens een duidelijk verschillende handtekening betrof;
- het ging om foto's die door de eiser zouden zijn overgemaakt aan de door hem aangestelde schriftdeskundige;
- hieraan kan geen andere uitleg worden gegeven dan dat de eiser op een bepaald ogenblik dit document of kleurkopieën daarvan materieel heeft gemanipuleerd, waarbij de ene handtekening van de verweerder 1 voor een ander exemplaar van zijn handtekening werd gesubstitueerd; minstens toont dit aan dat de eiser op een bepaald ogenblik met het substitueren of vervalsen van de handtekening van de verweerder 1 heeft geëxperimenteerd;
- op 14 december 2020 werd overigens op de griffie vastgesteld dat dit document verdwenen was uit het vennootschapsdossier van A nv, hetgeen eveneens het geval was voor andere documenten uit dit vennootschapsdossier en uit de vennootschapsdossiers van de verweester 3 en C bv.

Met deze redenen verklaart het arrest de eiser niet schuldig aan andere strafbare feiten dan de feiten waarvoor hij wordt vervolgd, te weten de vervalsing en het gebruik van een vennootschapsdocument van A nv en de diefstal van vennootschapsdocumenten van A nv, de verweester 3 en C bv en miskent het derhalve niet het vermoeden van onschuld.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.23.1431.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.16/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Termijn – Termijn niet afhankelijk van kennisgeving

Samenvatting: Bij toepassing van artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering vervalt het recht van hoger beroep tegen een op tegenspraak gewezen vonnis indien de verklaring van hoger beroep niet gedaan is op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, uiterlijk dertig dagen na de dag van de uitspraak. Die beroepstermijn is niet afhankelijk van de kennisgeving zoals bedoeld in artikel 792 Gerechtelijk Wetboek, zodat de omstandigheid dat bij die kennisgeving geen melding werd gemaakt van de wijze waarop en de termijn binnen welke rechtsmiddelen tegen het vonnis kunnen worden aangewend, daaraan geen afbreuk doet. Dit houdt geen miskenning in van het recht op een eerlijk proces van de partij die hoger beroep wenst aan te tekenen.

Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.1197.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241001.2N.21/NL>

Trefwoorden: Art. 6.3 EVRM – Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een tolk – Klacht omtrent de kwaliteit van de vertolking – Beoordeling rechter

Samenvatting: Artikel 6.1 en 6.3.e EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, waarborgt het recht op een eerlijk proces en het recht op de bijstand van een tolk.

Artikel 2.5 Richtlijn 2010/64/EU bepaalt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat een verdachte of beklaagde, overeenkomstig de procedures in het nationale recht, de mogelijkheid heeft om een klacht te formuleren omdat de kwaliteit van de vertolking onvoldoende is om het eerlijke verloop van de procedure te garanderen.

Uit deze bepalingen volgt dat indien een beklaagde op een enigszins aannemelijke wijze de kwaliteit van een vertolking of de talenkennis van een verbalisant betwist, hij die betwisting aan de rechter moet kunnen voorleggen. Het staat dan aan de rechter die betwisting te beoordelen, waarbij hij in voorkomend geval nagaat in welke mate eventuele tekortkomingen het recht van de betrokkene op een eerlijk proces daadwerkelijk hebben aangetast en hij zo mogelijk maatregelen neemt ter remediëring van die aantasting.

Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0719.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241001.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – Getuigenverhoor – Verklaringen niet genoteerd op proces-verbaal van de rechtszitting – Beoordeling gesteund op verklaringen

2. Samenstelling rechtbank - Alle zittingen hebben bijgewoond - Zitting?

Samenvatting: 1. Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet zich ertegen dat de appelrechters die het verhoor van een getuige hebben bijgewoond wiens verklaringen niet werden genoteerd op het proces-verbaal van de rechtszitting, in hun beslissing die verklaringen weergeven en er hun beoordeling op steunen. Het recht van verdediging van de partijen wordt niet miskend aangezien zij hadden kunnen vragen dat de verklaringen van de getuige werden genoteerd op het proces-verbaal van de rechtszitting en zij bovendien over de mogelijkheid beschikken om de weergave van de verklaringen door de appelrechters in de beslissing van valsheid te betichten.

2. Volgens artikel 779 Gerechtelijk Wetboek moet op straffe van nietigheid het vonnis worden gewezen door rechters die alle zittingen over de zaak hebben bijgewoond.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt wat volgt:

(...)

Uit het voorgaande volgt dat:

- het bestreden arrest is gewezen door rechters die de rechtszittingen van 13 maart 2023 en 29 januari 2024 hebben bijgewoond;

- gelet op de met het tussenarrest van 18 december 2023 genomen beslissing, kan de rechtszitting van 4 december 2023 niet worden beschouwd als een rechtszitting waarop de zaak werd behandeld en dit ongeacht de vermelding op het proces-verbaal van die rechtszitting dat de behandeling van de zaak in haar geheel werd hernomen;

- aangezien op de rechtszitting van 29 januari 2024 de zetel op dezelfde wijze was samengesteld als op de rechtszitting van 13 maart 2023 en op die rechtszitting van 29 januari 2024 de behandeling van de zaak die plaatsvond op 13 maart 2023 gewoon werd verder gezet, diende niet te worden vastgesteld dat op de rechtszitting van 29 januari 2024 de behandeling van de zaak in haar geheel werd hernomen.

Het bestreden arrest werd derhalve gewezen door de rechters die alle rechtszittingen waarop de zaak werd behandeld.

Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0396.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241001.2N.14/NL>

Trefwoorden: Rechtspersoon – Strafrechtelijke verantwoordelijkheid – Autonoom karakter

Samenvatting: Een rechtspersoon kan maar strafrechtelijk verantwoordelijk zijn indien op het niveau van de rechtspersoon de aanwezigheid wordt vastgesteld van het voor het misdrijf vereiste materieel en moreel bestanddeel.

Een misdrijf kan materieel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien de verwezenlijking van het misdrijf hetzij een intrinsiek verband heeft met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen of indien, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, het voor zijn rekening is gepleegd.

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon.

De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen.

Het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon belet de rechter niet bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel rekening te houden met het gedrag van de natuurlijke personen die handelen voor of namens de rechtspersoon. De rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijkerwijze via natuurlijke personen die hem juridisch of feitelijk besturen of voor zijn rekening optreden, zodat hun gedrag bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel bij de rechtspersoon in aanmerking kan worden genomen.

Hof van Cassatie 1 oktober 2024 (P.24.0845.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241001.2N.3>

Trefwoorden: Internering in beroep versus probatie uitstel - Zwaardere straf? - Eenparigheid

Samenvatting: Het middel voert schending aan van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering: de appelrechters bevelen de internering van de eiser daar waar de eerste rechter opschorting van de uitspraak van veroordeling had verleend onder probatievoorwaarden; aldus verzwaren zij de toestand van de eiser zonder vast te stellen dat die beslissing met eenparigheid van stemmen is geweest; in eerste aanleg werden de feiten bewezenverklaard, maar werd geen straf of maatregel opgelegd; in hoger beroep werden de feiten eveneens bewezenverklaard en werd aan de eiser een maatregel met een vrijheidsberovend effect opgelegd waarvan de duur niet vooraf is gekend.

Artikel 211bis, tweede zin, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat eenstemmigheid is vereist opdat het appelgerecht een tegen een beklaagde uitgesproken straf kan verzwaren. Het appelgerecht dat anders dan de eerste rechter de internering beveelt van een beklaagde in plaats van het bevelen van een probatie-opschorting van de uitspraak van veroordeling, legt aan die beklaagde geen zwaardere straf op in de zin van artikel 211bis, tweede zin, Wetboek van Strafvordering.

Hof van Cassatie 8 oktober 2024 (P.24.0901.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241008.2N.9>

Trefwoorden: Bijstand raadsman - Gevolg - Recht op uitstel

Samenvatting: Uit artikel 6.1 en 6.3.c EVRM en artikel 14.3.b en 14.3.d IVBPR volgt dat een beklaagde het recht heeft op de bijstand van een raadsman naar eigen keuze of, indien hij niet over voldoende middelen beschikt om een raadsman te bekostigen, kosteloos door een toegevoegd advocaat te kunnen worden bijgestaan indien de belangen van een behoorlijke rechtspleging dit eisen.

De rechter is in beginsel dan ook ertoe gehouden de behandeling van een strafzaak uit te stellen indien dit noodzakelijk is om dit recht te verzekeren.

Een beklaagde heeft evenwel geen absoluut recht op uitstel van behandeling van zijn zaak. De rechter mag het verzoek om uitstel van behandeling van de zaak afwijzen indien de beklaagde zelf ervoor verantwoordelijk is dat hij op het ogenblik van de behandeling van de zaak niet wordt bijgestaan door een raadsman. Een beklaagde is immers mee verantwoordelijk voor het kunnen uitoefenen van zijn rechten.

Van een beklaagde, die kennis heeft van de datum waarop de strafzaak zal worden behandeld, mag worden verwacht dat hijzelf tijdig de nodige initiatieven neemt om zich van een bijstand van een raadsman naar zijn keuze te verzekeren.

Wanneer een beklaagde op de rechtszitting verzoekt om uitstel van de behandeling van de zaak om hem toe te laten een andere raadsman te raadplegen, mag de rechter bij de beoordeling van dit verzoek rekening houden met het gegeven dat de beklaagde reeds geruime tijd kennis had van de datum van de behandeling van de zaak, hij in het verleden reeds werd bijgestaan door een raadsman die voor hem een schriftelijk verweer heeft ingediend en hij zijn verzoek om uitstel slechts heeft geformuleerd op de voor de behandeling van de zaak bepaalde rechtszitting.

De rechter oordeelt onaantastbaar of een beklaagde zelf ervoor verantwoordelijk is dat hij bij de behandeling van de zaak niet wordt bijgestaan door een raadsman naar zijn keuze en dat die afwezigheid van die bijstand dan ook geen uitstel van de behandeling van de zaak wettigt.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0525.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.8>

Trefwoorden: Taalwetgeving – ‘Outflow’

Samenvatting: Binnen een bepaalde context is het woord "outflow", dat bovendien gelijkenis vertoont met in het Nederlands gebruikte woorden zoals "uitvloeï(en)" of "wegvloeien", verstaanbaar. Aldus schendt het gebruik ervan de Taalwet Gerechtshoven niet.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0874.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.7>

Trefwoorden: Vereniging van misdadigers – Begrip – Gevolg

Samenvatting: Volgens artikel 322 Strafwetboek is elke vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen een misdaad of een wanbedrijf, bestaande door het enkel feit van het inrichten der bende. De strafbaarheid van een

dergelijke vereniging vereist niet dat de vereniging het oogmerk heeft om meerdere aanslagen te plegen op personen of op eigendommen.

De rechter die een in de artikelen 322 tot en met 324 Strafwetboek bedoeld misdrijf bewezen verklaart, dient niet de strafrechtelijke kwalificatie te vermelden van het misdrijf of de misdrijven met het oog waarop de vereniging werd opgericht.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.1117.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.22>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Drugwet - Voertuig van een derde

Samenvatting: Op grond van artikel 4, § 6, Drugwet, zoals van toepassing, kan de rechter, onverminderd de toepassing van de artikelen 42 en 43 Strafwetboek, de verbeurdverklaring bevelen van voertuigen die hebben gediend om drugmisdrijven te plegen, zelfs indien ze geen eigendom zijn van de veroordeelde.

Die verbeurdverklaring kan bijgevolg een derde treffen die eigenaar is van het voertuig. Die derde kan evenwel zijn aanspraken op dat voertuig voor de rechter doen gelden en op die grond opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan.

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijk karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een dergelijke verbeurdverklaring wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugmisdrijf te plegen.

Het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, of dat hij voor dat misdrijf buiten vervolging is gesteld, volstaat niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten. Daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is. Bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de derde heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugmisdrijf ingevolge een gedraging die hem verwijtbaar is, zonder dat die gedraging als dusdanig ook strafbaar dient te zijn. Het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugwet, te goeder trouw is.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0931.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.12>

Trefwoorden: Straf - Beroepsuitoefeningverbod - Nauwkeurige motivering - Duur ervan

Samenvatting: Artikel 195, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, dat volgens artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, bepaalt dat de rechter de keuze voor de straffen en de maat ervan, die de wetgever aan zijn vrije beoordeling overlaat, nauwkeurig moet motiveren, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

De artikelen 1 en 1bis Wet Beroepsuitoefeningsverbod bepalen dat de minimumduur van het in die bepalingen bedoelde bestuurders- en ondernemersverbod drie jaar bedraagt. De rechter die beslist tot het opleggen van deze bijkomende straffen voor de wettelijk bepaalde minimumduur moet de duur dan ook niet motiveren.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0936.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.13>

Trefwoorden: Bescherming maatschappij - Internering - Forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek - Taak van de rechter

Samenvatting: Artikel 9, § 2, Interneringswet bepaalt dat de rechter de internering kan bevelen na uitvoering van een in artikel 5 Interneringswet bedoeld forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek of de actualisering van een eerder uitgevoerd deskundigenonderzoek.

Artikel 5, § 1, Interneringswet bepaalt dat wanneer er redenen zijn om aan te nemen dat een persoon zich bevindt in een in artikel 9 Interneringswet bedoelde toestand, de in artikel 5, § 1, vermelde overheid een forensisch psychiatrisch onderzoek beveelt.

Artikel 5, § 3, Interneringswet bepaalt dat deze overheid een actualisering van het deskundigen-onderzoek kan vragen, wanneer dit nodig wordt geacht.

De rechter beoordeelt onaantastbaar op basis van alle regelmatig tijdens het debat overgelegde gegevens of is voldaan aan de in artikel 9, § 1, Interneringswet bepaalde voorwaarden voor internering en meer bepaald of een beklaagde op het ogenblik van de beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast.

Uit de omstandigheid dat een in artikel 5 Interneringswet bedoeld forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek moet voorhanden zijn, volgt niet dat de rechter gebonden is door de in dat verslag opgenomen bevindingen. De rechter beoordeelt immers onaantastbaar de bewijswaarde van een dergelijk verslag, zonder dat hij evenwel de bewijskracht ervan mag miskennen. In dezelfde zin beoordeelt de rechter onaantastbaar de bewijswaarde van een verklaring in een door een beklaagde neergelegd medisch attest. Niets belet dat de rechter op basis van andere gegevens de bevindingen van het ingevolge het forensisch psychiatrisch onderzoek opgesteld verslag of de verklaring in het medisch attest verwerpt.

De rechter beoordeelt onaantastbaar de noodzaak om een nieuw forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek te bevelen. Uit het enkele feit dat aan de rechter een medisch attest wordt overgelegd dat niet overeenstemt met de bevindingen van het forensisch psychiatrisch deskundigen-onderzoek, volgt niet dat hij verplicht is een nieuw forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek te bevelen.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1189.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.9>

Trefwoorden: Advocaat - Strafrecht - Optreden 'loco' - Aanvang termijn hoger beroep melden aan dominus litis

Samenvatting: De raadsman van een beklagde ("dominus litis") die zijn cliënt op de rechtszitting heeft laten bijstaan of vertegenwoordigen door een andere raadsman ("loco"), zodat het vonnis op tegenspraak ten aanzien van die beklagde wordt uitgesproken, dient het nodige te doen om de datum van dat vonnis, tevens aanvangsdatum van de termijn van hoger beroep, te kennen. Dat de dominus litis geen kennisgeving heeft ontvangen overeenkomstig artikel 792 Gerechtelijk Wetboek, doet daaraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0855.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.11>

Trefwoorden: Heromschrijving - Verdedigingsrecht door de beklagde

Samenvatting: De rechter mag een beklagde slechts schuldig verklaren aan een feit waarvan hij de omschrijving, zoals dit feit bij hem is aanhangig gemaakt, heeft gewijzigd, indien die beklagde de gelegenheid had zich daarover te verdedigen.

Het recht van verdediging vereist evenwel niet noodzakelijk dat het de rechter is die de beklagde uitdrukkelijk uitnodigt om zich te verweren tegen een heromschrijving. Indien de heromschrijving in het debat was als gevolg van de opmerkingen of de vordering van een andere partij, zodat de beklagde daardoor wist dat een heromschrijving tot de mogelijkheden behoorde en hij zich daartegen ook kon verdedigen, is een uitdrukkelijke verwittiging door de rechter niet vereist.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0955.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.14>

Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Niet waarheidsgetrouwe factuur

Samenvatting: Een door de wet beschermd geschrift in de zin van die bepalingen is een geschrift dat in een zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringt, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten.

Een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming, zoals een factuur waarmee de betaling van goederen of diensten wordt gevraagd, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen. Dit is slechts anders wanneer de bestemming de in het geschrift voorkomende vermeldingen onmogelijk kan controleren of die controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt.

Een niet waarheidsgetrouwe factuur die niet ertoe strekt de formele bestemming van die factuur te misleiden, maar die in onderling overleg tussen de uitreiker en de formele bestemming van de factuur is opgesteld om derden te misleiden, bijvoorbeeld om de betaling van een wederrechtelijke prestatie te verhullen, terwijl die derden de inhoud van de factuur niet op zijn juistheid kunnen controleren, kan het voorwerp van een strafbare valsheid uitmaken. Hierdoor kan de gerechtelijke overheid immers overtuigd worden van de waarachtigheid van het valselijk aangegeven juridische feit en kunnen de rechtmatige belangen van de benadeelden van de verholde rechtshandeling worden geschaad. In zoverre het onderdeel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1103.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.3>

Trefwoorden: Vennootschappen – Feitelijk bestuurder

Samenvatting: Het enkele feit dat een voormalige bestuurder van een vennootschap na zijn ontslag nog betrokken blijft bij de werking van die vennootschap, daarin nog een zekere inspraak heeft en nog over een volmacht op de vennootschapsrekening beschikt, impliceert niet dat hij nog steeds het feitelijk bestuur over de vennootschap uitoefent. De rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt. Het Hof gaat wel na of de rechter uit de feiten die hij vaststelt, geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0858.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.5>

Trefwoorden: Recht van verdediging – Buitenlands bewijs – Sky Ecc

Samenvatting: ER Wekelijks nr. 191: “Dit uitzonderlijk volledig en fraai gemotiveerd arrest laat zich niet zorgeloos résumeren. U gelieve op de site het arrest in zijn geheel te lezen.”

Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.1115.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241029.2N.21/NL>

Trefwoorden: Bescherming van de maatschappij – Internering

Samenvatting: Artikel 5.1 EVRM bepaalt dat eenieder recht heeft op persoonlijke vrijheid en veiligheid en dat niemand van zijn vrijheid mag worden beroofd behalve in de navolgende gevallen en langs wettelijke weg: e) in het geval van een rechtmatige gevangenhouding van geesteszieken. Artikel 5.4 EVRM bepaalt dat eenieder die door gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd, het recht heeft voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte

termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Uit die verdragsbepalingen volgt dat:

- de vrijheidsberoving van een geesteszieke slechts rechtmatig is, indien (a) uit een objectieve en medische expertise blijkt dat de betrokkene is getroffen door een reële en voortdurende mentale stoornis, (b) die stoornis van aard is dat zij de vrijheidsberoving rechtvaardigt en (c) de vrijheidsberoving niet langer duurt dan noodzakelijk is;
- bij de voormelde beoordeling niet enkel strikt medische elementen een rol spelen, maar ook het gevaar dat de betrokkene vormt voor de samenleving;
- de vrijheidsberoving van een geesteszieke slechts gerechtvaardigd is indien blijkt dat andere minder ingrijpende maatregelen in overweging zijn genomen en ontoereikend zijn bevonden om de fysieke of psychische integriteit van derden te beschermen.

De internering is volgens artikel 2, eerste lid, Interneringswet een veiligheidsmaatregel die ertoe strekt de maatschappij te beschermen en ervoor te zorgen dat aan de geïnterneerde de zorg wordt verstrekt die zijn toestand vereist met het oog op zijn re-integratie in de maatschappij. Volgens artikel 2, tweede lid, Interneringswet zal rekening houdend met het veiligheidsrisico en de gezondheid van de geïnterneerde hem de nodige zorg worden aangeboden om een menswaardig leven te leiden, waarbij die zorg is gericht op een maximaal haalbare vorm van maatschappelijke re-integratie en verloopt waar aangewezen en mogelijk via een zorgtraject waarin aan de geïnterneerde persoon telkens zorg op maat wordt aangeboden.

De rechter kan volgens artikel 9 Interneringswet slechts beslissen tot internering, na de uitvoering van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek of de actualisatie van een eerder uitgevoerd deskundigenonderzoek, voor zover (a) de betrokkene misdaden of wanbedrijven heeft gepleegd die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen, (b) de betrokkene op het ogenblik van die beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvorming of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en (c) het gevaar bestaat dat hij als gevolg van zijn geestesstoornis, eventueel in samenhang met andere risicofactoren, opnieuw de voormelde misdaden of wanbedrijven zal plegen. Aan die voorwaarden moet cumulatief zijn voldaan.

Volgens artikel 10 Interneringswet kan ingeval van internering, indien de geïnterneerde niet of niet meer aangehouden is, de rechter de onmiddellijke opsluiting van de betrokkene bevelen indien te vrezen is dat hij zich aan de uitvoering van de veiligheidsmaatregel zou trachten te onttrekken of indien te vrezen is dat hij een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de fysieke integriteit van derden of voor hemzelf zou vormen. Die beslissing moet nader aangeven welke omstandigheden die vrees wettigen.

De rechter oordeelt onaantastbaar in het licht van de in artikel 9 Interneringswet bepaalde voorwaarden of er een actuele noodzaak is om de internering van de betrokkene te bevelen. Niets verhindert de rechter daarbij ook rekening te houden met de mate waarin een vastgestelde geestesstoornis invloed ondergaat van het medicatiegebruik door de betrokkene.

Eens de beslissing tot internering definitief is, beslist de kamer voor de bescherming van de maatschappij als gespecialiseerd en multidisciplinair rechtscollege volgens de in de Interneringswet bepaalde procedures op korte termijn en vervolgens periodiek over de wijze van tenuitvoerlegging van de interneringsbeslissing. Die kamer kan beslissen tot plaatsing van de geïnterneerde, in voorkomend geval gepaard gaande met uitgaansvergunningen, verlof of beperkte detentie, tot de toekenning van elektronisch toezicht, tot de toekenning

van invrijheidstelling op proef, tot de toekenning van een vervroegde invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering en tot de definitieve invrijheidstelling, mits daartoe voldaan is aan de wettelijk bepaalde voorwaarden.

Uit het voorgaande volgt dat een interneringsbeslissing zelf niet noodzakelijk een vrijheidsberoving van de geïnterneerde impliceert.

Indien hij tegen wie een interneringsmaatregel wordt gevorderd, aanvoert dat andere minder ingrijpende maatregelen kunnen volstaan ter bescherming van de fysieke of psychische integriteit van derden, moet de rechter dit verweer beantwoorden. De rechter moet daarover niet ambtshalve een standpunt innemen.

De rechter oordeelt onaantastbaar of minder ingrijpende maatregelen kunnen volstaan ter bescherming van de fysieke of psychische integriteit van derden, rekening houdend met de wettelijke voorwaarden.

Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.0986.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241029.2N.8/NL>

Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Legaliteitsbeginsel – Invoer – Voorbereidende handeling – Organiseren van dekladingen

2. Europees aanhoudingsbevel – Vermeldingen - Omschrijving van de omstandigheden, tijdstip en plaats, en de mate waarin de gezochte persoon aan het misdrijf heeft deelgenomen – Specialiteitsbeginsel

3. Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel

Samenvatting: 1. Het legaliteitsbeginsel in strafzaken, zoals dit voortvloeit uit artikel 7 EVRM, artikel 15 IVBPR en de artikelen 12 en 14 Grondwet, vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het strafrechtelijk gevolg van dat gedrag zal zijn.

Artikel 2bis, § 6, Drugwet bestraft degene die voorbereidende handelingen stelt met het oog op de aanmaak, de verkoop, de levering of de illegale verschaffing van een stof bedoeld in artikel 2bis, § 1, Drugwet of met het oog op de verbouw van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken.

Uit de wetsgeschiedenis en de bewoordingen van artikel 2bis, § 6, Drugwet blijkt dat de wetgever met de invoering van die bepaling de bedoeling had om feiten van georganiseerde drughandel op een meer efficiënte wijze te bestrijden door alle schakels in de totstandkoming ervan strafbaar te stellen, met inbegrip van handelingen die voorafgaan aan deze feiten of een eventuele poging daartoe en die ertoe strekken aan de daders middelen te verschaffen teneinde het plegen van die feiten mogelijk te maken, te vergemakkelijken of de straffeloosheid ervan te bewerkstelligen. Aldus kan elke gedraging, ongeacht of die op zichzelf genomen legaal is, een voorbereidende handeling in de zin van artikel 2bis, § 6, Drugwet uitmaken indien zij met de door de wet strafbaar gestelde intentie is gesteld.

Tot de strafbaar gestelde voorbereidende handelingen behoort ook het organiseren van legale transporten om te beschikken over dekladingen voor drugs. Daarvoor is geen wettelijk bepaalde definitie van het begrip deklading vereist, maar volstaat het dat woord in zijn gewone betekenis te verstaan. Een deklading zoals in de voorliggende context bedoeld, bestaat uit in de regel legale goederen die dienen, hetzij om de waarneming te verhinderen van samen ermee vervoerde drugs, hetzij om bij opsporingsinstanties het vertrouwen te wekken van de geoorloofdheid van transporten waarin achteraf drugs zullen worden verborgen. Daarbij kan het gegeven dat het transport van de legale goederen geen economisch nut heeft, een aanwijzing vormen dat die goederen fungeren als een deklading voor drugs. De rechter die aldus oordeelt, steunt zijn beslissing niet op een onvoorspelbare wetbepaling of een te ruime strafbaarstelling, maar past louter het recht toe op de hem voorgelegde feiten. Aldus miskent artikel 2bis, § 6 Drugwet kennelijk het legaliteitsbeginsel niet.

2. Artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat het Europees aanhoudingsbevel melding moet maken van de omschrijving van de omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd, daaronder begrepen tijdstip en plaats, alsook van de mate waarin de gezochte persoon aan het misdrijf heeft deelgenomen.

Artikel 37, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt, onder voorbehoud van de uitzonderingen vermeld in paragraaf 2 van dat artikel: "Een persoon overgeleverd op grond van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit kan niet worden vervolgd, veroordeeld of van zijn vrijheid worden benomen wegens een ander, voor zijn overlevering gepleegd strafbaar feit dan dat waarop de overlevering betrekking heeft."

De door artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereiste vermeldingen hebben tot doel de gezochte persoon en de uitvoerende lidstaat te informeren over de feiten waarvoor de overlevering wordt gevraagd en hen op basis daarvan toe te laten met kennis van zaken een beslissing te nemen met betrekking tot het overleveringsverzoek. Die vermeldingen zijn niet voorgeschreven op straffe van nietigheid. Zij moeten niet noodzakelijk worden opgenomen in het Europees aanhoudingsbevel zelf, maar kunnen eveneens zijn vermeld in een ander stuk waarnaar het Europees aanhoudingsbevel verwijst en dat aan de uitvoerende autoriteit wordt meegedeeld, zoals het nationaal aanhoudingsbevel dat aan het Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolgging ten grondslag ligt.

De feiten van de lijst van artikel 5, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn niet strafrechtelijk omschreven, maar moeten generisch of criminologisch worden beschouwd, dus als een strafrechtelijk domein of een categorie van strafbare feiten.

Tot de strafbare feiten die door artikel 5, § 2, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel worden omschreven als de illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen behoren bijgevolg ook de invoer, de uitvoer en het vervoer van verdovende middelen zonder vergunning met de omstandigheid dat het misdrijf een daad van deelneming is aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging, zoals omschreven onder de telastlegging A.

3. Artikel 37, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel is overeenkomstig artikel 37, § 2, eerste lid, 3°, en tweede lid, van die wet niet van toepassing wanneer de strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de

betrokkene beperkt. Wanneer dat wel het geval is, moet vanwege de uitvoerende rechterlijke autoriteit toestemming worden verkregen om de betrokkene voor een in paragraaf 1 bedoeld feit te kunnen vervolgen, veroordelen of van zijn vrijheid te benemen. Die bepalingen van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn de omzetting in het interne recht van artikel 27, 2 en 3, c, van het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten. Volgens die bepalingen betreft de vermelde uitzondering, zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie ze uitlegt in het arrest C-388/08 in de zaak Leymann en Pustovarov van 1 december 2008, een situatie waarin de strafvervolging niet leidt tot de toepassing van een maatregel die de persoonlijke vrijheid van de betrokkene beperkt. In het kader van die uitzondering kan een persoon dus worden vervolgd voor “enig ander feit” dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest, dat strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, zonder dat de toestemmingsprocedure hoeft te worden gevolgd, op voorwaarde dat tijdens de strafvervolging geen vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd. Indien die persoon echter wordt veroordeeld tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel, kan die straf pas worden uitgevoerd indien toestemming is verleend. Hieruit volgt dat de enkele veroordeling tot een gevangenisstraf nog geen maatregel is die de individuele vrijheid beperkt als bedoeld in artikel 37, § 2, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 4 mei 2021 (P.20.1325.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.7>

Trefwoorden: 1. Overname van de vennootschap - Lastgevingsovereenkomst met een overgenomen vennootschap - Overdracht van de overeenkomst op de verkrijgende vennootschap - Rechtshandelingen gesteld na de fusie namens de overgenomen vennootschap - Geldigheid

2. Gerechtelijk onderzoek - Klacht met burgerlijke partijstelling namens de overgenomen vennootschap vóór de openbaarmaking van de akte van overname - Tegenstelbaarheid van de overname aan de onderzoeksrechter en aan personen tegen wie de vennootschap klacht indient - Voorwaarden

3. Onregelmatige klacht met burgerlijke partijstelling - Zuivering van nietigheden - Criterium van de betrouwbaarheid van het bewijs – Grens

4. Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Onregelmatige klacht met burgerlijke partijstelling - Uitsluiten van bewijsgegevens verzameld na de klacht - Recht op een eerlijk proces - Gevolg

Samenvatting: 1. Uit de artikelen 682, eerste lid, 1°, en 682, eerste lid, 3° Wetboek van Vennootschappen vloeit voort dat een lastgevingsovereenkomst die een nadien door een fusie ontbonden vennootschap sluit met een lasthebber vóór de fusie, van rechtswege

overgaat op de verkrijgende vennootschap; uit die bepalingen vloeit echter niet voort dat een rechtshandeling gesteld door de lasthebber na de fusie in naam en voor rekening van de reeds ontbonden vennootschap steeds moet worden geacht te zijn verricht voor rekening van de verkrijgende vennootschap (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Derden in de zin van artikelen 76, eerste lid en tweede lid en 683, eerste lid Wetboek van Vennootschappen zijn zij die met de vennootschap wegens haar bestaan hebben gehandeld; deze wetsbepalingen beschermen immers de derden die met de vennootschap of met haar organen plegen te handelen en voor wie de openbaar te maken akten om die reden relevant zijn; degene waartegen de vennootschap een klacht met burgerlijke partijstelling indient, is geen derde in de zin van die bepalingen; hetzelfde geldt voor de onderzoeksrechter waarbij de klacht wordt ingediend; de rechtsband waarin de vennootschap die personen met haar klacht betreft, steunt immers op een beweerde onrechtmatige daad of op de wet en is dus onvrijwillig; bijgevolg zijn alle bestaande akten en gegevens van de vennootschap hen onmiddellijk tegenstelbaar; die wetsuitlegging ontzegt aan de verkrijgende vennootschap niet het recht op toegang tot de rechter in de periode tussen de fusie en de bekendmaking ervan; de fusie kan immers worden vermeld bij de klacht met burgerlijke partijstelling, zodat belanghebbenden daarvan kennis kunnen nemen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

3. De betrouwbaarheid van een bewijselement behoort tot de beoordeling van de bewijswaarde ervan; daarover kan enkel de vonnisrechter zich uitspreken.

4. De regel van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering geldt voor alle onregelmatigheden, ook al houden zij een inbreuk in op een regel van rechterlijke organisatie (1); er bestaat geen op straffe van nietigheid voorgeschreven verbod voor de onderzoeksrechter om feiten te onderzoeken waarvoor hij niet is gelast met een ontvankelijke akte; hieruit volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een bewijselement opgeleverd door een onderzoeksdaad voor feiten waarvoor de onderzoeksrechter niet regelmatig was gelast door een ontvankelijke klacht met burgerlijke partijstelling, enkel nietig kan verklaren en als bewijs uitsluiten wanneer zij oordeelt dat het gebruik van dat bewijselement het recht op een eerlijk proces miskent (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.22.0164.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220216.2F.7>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Voorwaarden - Toetsing van het voortbestaan van de ernstige aanwijzingen van schuld - Resultaten van onderzoeksopdrachten met betrekking tot andere in verdenking gestelden - Inaanmerkingneming

Samenvatting: Geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verbiedt de onderzoeksgerechten het voortbestaan van de ernstige aanwijzingen van schuld te beoordelen door te verwijzen naar de resultaten van onderzoeksopdrachten die niet

rechtstreeks betrekking hebben op de onder aanhoudingsbevel geplaatste inverdenkinggestelde.

Hof van Cassatie 16 februari 2022 (P.21.1213.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220216.2F.4>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Gerechtelijk onderzoek geopend door burgerlijke partijstelling - Beslissing tot buitenvervolginstelling - Hoger beroep - Bevestiging van de buitenvervolginstelling - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep - Voorwaarde

Samenvatting: Artikel 128 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, indien het onderzoek werd ingeleid door de burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter en de raadkamer oordeelt dat het feit noch een misdaad, noch een wanbedrijf, noch een overtreding oplevert, of dat tegen de inverdenkinggestelde generlei bezwaar bestaat, de burgerlijke partij wordt veroordeeld tot het aan de inverdenkinggestelde betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek; overeenkomstig artikel 1 Tarief Rechtsplegingsvergoeding is deze voor elke aanleg verschuldigd; noch uit de voormelde bepalingen noch uit eender welke andere bepaling kan worden afgeleid dat, in een dergelijk geval, de veroordeling tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep afhankelijk is gesteld van het instellen van een vordering tot toekenning van die rechtsplegingsvergoeding voor de raadkamer.

Hof van Cassatie 19 juli 2022 (P.22.0914.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220719.VAC.3>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige invrijheidstelling - Cumulatieverbod van rechterlijke ambten - Toepassing - Verwijzing naar het hof van assisen - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Raadsheer die al eerder in de raadkamer uitspraak heeft gedaan over de voorlopige hechtenis - Zelfde zaak - Invloed

Samenvatting: Ongeacht of het gaat om de periodieke toetsing van de voorlopige hechtenis vóór de regeling van de rechtspleging dan wel om het onderzoek van die voorlopige hechtenis in het kader van een hierna ingediend verzoek tot invrijheidstelling, betreft het dezelfde zaak, aangezien ze betrekking heeft op dezelfde persoon die op grond van dezelfde inverdenkingstelling van zijn vrijheid is beroofd; bijgevolg moet het arrest dat is gewezen door een raadsheer van het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen als rechter bij de rechtbank van eerste aanleg, worden vernietigd op grond van artikel 292 Gerechtelijk Wetboek, dat, als cumulatie van ambten, het uitoefenen van twee verschillende ambten in dezelfde zaak verbiedt (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2022, nr. 830.

Hof van Cassatie 9 april 2024 (P.24.0412.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.19>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom

2. Voorlopige hechtenis – Voorwaarden – Onderzoek – Weigering borgsom

Samenvatting: 1. Noch uit artikel 5.3 EVRM, noch uit enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel kan een absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom worden afgeleid; het staat aan de rechter te oordelen of de doelstellingen van de voorlopige hechtenis kunnen worden bereikt wanneer de verdachte in vrijheid wordt gesteld mits hij een borgsom betaalt waarvan de rechter het bedrag bepaalt.

2. De rechter die na een geactualiseerd, precies en individueel onderzoek van de elementen van de zaak oordeelt dat aan de voorwaarden van de voorlopige hechtenis is voldaan, omkleedt de beslissing tot weigering van de borgsom als alternatief voor de voorlopige hechtenis regelmatig met redenen wanneer hij vaststelt dat een borgsom onvoldoende garanties biedt voor de vrijwaring van de openbare veiligheid of voor de neutralisering van het recidive-, het collusie- of het onttrekkingsgevaar en hierdoor geeft de rechter geen blijk van een stereotiepe motivering die onverenigbaar is met het evolutieve karakter van de voorlopige hechtenis.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0945.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.5>

Trefwoorden: Bescherming maatschappij - Internering – Algemeen - Art. 12 WBM

Samenvatting: Volgens artikel 12, eerste lid, Interneringswet kunnen de onderzoeks- of vonnisgerechten ten aanzien van een beklaagde, beschuldigde of inverdenkinggestelde die zich hetzij in de toestand van opsluiting bevindt zoals omschreven in de artikelen 10 en 11 Interneringswet, hetzij in vrijheid onder voorwaarden is gesteld, bij afzonderlijke gemotiveerde beschikking beslissen om de hechtenis uit te voeren onder elektronisch toezicht, de betrokkene in vrijheid te laten of te stellen, al dan niet onder de oplegging van een of meer voorwaarden, voor de tijd die zij bepalen en uiterlijk tot het in kracht van gewijsde treden van de beslissing die de kamer voor de bescherming van de maatschappij heeft genomen ingevolge de eerste zitting vastgesteld overeenkomstig artikel 29, § 2 Interneringswet.

Bij toepassing van artikel 12, vierde lid, Interneringswet kan tegen de voormelde beschikking geen verzet of hoger beroep worden ingesteld. Die bepaling houdt een uitzondering in op de algemene regels inzake rechtsmiddelen die in beginsel tegen rechterlijke beslissingen kunnen worden aangewend.

Artikel 12, vierde lid, Interneringswet geldt wanneer het onderzoeks- of vonnisgerecht naar aanleiding van een vonnis of beschikking tot internering oordeelt over een in artikel 12, eerste lid, Interneringswet bedoelde maatregel, en dit zowel wanneer het een dergelijke

maatregel beveelt als wanneer het die weigert. De omstandigheid dat de beslissing tot weigering om een in artikel 12, eerste lid, Interneringswet bedoelde maatregel te bevelen deel uitmaakt van de beschikking of het vonnis dat de internering beveelt, doet hieraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.0506.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.2>

Trefwoorden: Territoriale werking van de strafwet – Niet-strafbare voorbereidende handeling in België

Samenvatting: Artikel 3 Strafwetboek bepaalt dat het misdrijf, op het grondgebied van het Rijk, door Belgen of door vreemdelingen gepleegd, wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van de Belgische wetten.

De Belgische strafrechter heeft rechtsmacht om te oordelen over een in België gepleegd misdrijf.

Een misdrijf is in België gepleegd in de zin van artikel 3 Strafwetboek indien één van de constitutieve bestanddelen of een verzwarende omstandigheid geheel of gedeeltelijk op het Belgisch grondgebied plaatsvindt of indien de materiële gedraging die daaraan ten grondslag ligt zich geheel of gedeeltelijk in België voordoet.

Uit het enkele feit dat in België een niet-strafbare voorbereidende handeling is gepleegd betreffende een voor het overige geheel in het buitenland gepleegd misdrijf, volgt evenwel niet dat dit misdrijf een in België gepleegd misdrijf is in de zin van artikel 3 Strafwetboek.

Indien één of meer daden van strafbare deelneming zijn verricht op het Belgisch grondgebied aan een in het buitenland gepleegd hoofdmisdrijf, heeft de Belgische strafrechter op grond van artikel 3 Strafwetboek rechtsmacht voor die daden van strafbare deelneming aan dat hoofdmisdrijf.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1273.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.19/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Redelijke termijn – Beoordeling

Samenvatting: De miskennis van het recht op de behandeling binnen een redelijke termijn van de gegrondheid van een strafvervolging kan slechts worden beoordeeld door een nationale instantie die kennis neemt van die strafvervolging. Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de tenuitvoerlegging van een overleveringsverzoek volgens de bepalingen van de Wet Europees Aanhoudingsbevel kan daarover niet oordelen, aangezien de strafvervolging in dat geval enkel aanhangig is bij de gerechten van de uitvaardigende Staat, die als enige rechtsmacht hebben om hierover te oordelen.

Uit de in het middel aangehaalde bepalingen kan het tegendeel niet worden afgeleid.

Uit de loutere omstandigheid dat de feiten op grond waarvan de overlevering wordt verzocht, dateren van meer dan acht jaar geleden en na zes jaar door de vervolgende

autoriteiten in de uitvaardigende Staat werd vastgesteld dat er toen geen redenen waren om de betrokkene hiervoor in hechtenis te houden, kan niet worden afgeleid dat de tenuitvoerlegging van de overlevering moet worden geweigerd.

Hof van Cassatie 10 september 2024 (P.24.1293.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://hofvancassatie.be/pdf/arresten-arrets/P.24.1293.N.pdf>

Trefwoorden: Drugwet – Huiszoeking – Ernstige aanwijzingen

Samenvatting: De uitvoering van de in artikel 6bis, derde lid, Drugwet bedoelde zoeking vereist dat er ernstige en objectieve aanwijzingen bestaan dat er in het kwestieuze lokaal door de Drugwet geviseerde stoffen worden vervaardigd, bereid, bewaard of opgeslagen.

Ernstige en objectieve aanwijzingen zijn geen bewijzen. Het zijn aanwijzingen met een zekere zwaarwichtigheid die aan het feit van het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan in het lokaal van door de Drugwet geviseerde stoffen een voldoende graad van aannemelijkheid geven. De aanwijzingen kunnen niet bestaan in louter subjectieve elementen en moeten het niveau van een eenvoudig vermoeden overstijgen.

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de opsporingsambtenaar die de huiszoeking heeft uitgevoerd, beschikte over ernstige en objectieve aanwijzingen voor het feit van het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan in het lokaal van de door de Drugwet geviseerde stoffen.

De omstandigheid dat de opsporingsambtenaren of de parketmagistraat van oordeel zijn dat de voorwaarden voor een huiszoeking bij heterdaad zijn verenigd, belet de rechter niet om op basis van dezelfde feitelijke gegevens te oordelen dat er ernstige en objectieve aanwijzingen zijn voor een door artikel 6bis, derde lid, Drugwet bedoelde zoeking.

Hof van Cassatie 17 september 2024 (P.24.1306.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.15>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Persoonlijke verschijning verdachte

Samenvatting: Artikel 23, 2°, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de verdachte persoonlijk of in de persoon van een raadsman verschijnt voor de raadkamer en, indien hij of zijn raadsman niet verschijnt, uitspraak wordt gedaan in hun afwezigheid. Die bepaling is volgens artikel 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling.

Uit onder meer die bepalingen volgt dat een verdachte in de regel het recht heeft de rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling waarop de handhaving van zijn voorlopige hechtenis wordt behandeld, persoonlijk bij te wonen.

Artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de verdachte in hechtenis blijft totdat over het hoger beroep is beslist, voor zover dit geschiedt binnen vijftien dagen nadat het beroep is ingesteld, en dat de verdachte in vrijheid wordt gesteld als de beslissing

niet gewezen is binnen die termijn. Die termijn wordt krachtens artikel 32 Voorlopige Hechteniswet geschorst tijdens de duur van het uitstel verleend op verzoek van de verdachte of van zijn raadsman.

Aan het recht op persoonlijke verschijning van een verdachte kan worden voorbijgegaan in geval van overmacht of indien de verdachte te kennen heeft gegeven niet persoonlijk te willen verschijnen. Dit laatste kan blijken uit een al dan niet door de verdachte ondertekend bericht van de gevangenisadministratie.

Wanneer een verdachte een omstandigheid aanvoert waardoor hij stelt slechts op de rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling te kunnen of te willen verschijnen indien wordt voldaan aan een door hem gestelde voorwaarde, dan staat het aan de kamer van inbeschuldigingstelling om het bestaan en de ernst van die omstandigheid en, zo nodig daartegen afgewogen, de noodzakelijkheid en de haalbaarheid van die voorwaarde te beoordelen. De kamer van inbeschuldigingstelling die de door de verdachte aangevoerde omstandigheid of voorwaarde verwerpt, kan oordelen dat de betrokkene weigert persoonlijk ter rechtszitting te verschijnen.

Wanneer in dat laatste geval de advocaat van de verdachte bovendien weigert de verdachte op de rechtszitting te vertegenwoordigen, dan wel om een uitstel van de behandeling van de zaak te vragen, terwijl ingevolge het verloop van de termijn bepaald in artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet geen ambtshalve uitstel meer mogelijk is, kan de kamer van inbeschuldigingstelling beslissen tot de handhaving van de voorlopige hechtenis na een behandeling ter rechtszitting waarbij de verdachte en zijn advocaat niet werden gehoord. Daarmee schendt noch miskent die kamer enige bepaling of enig algemeen rechtsbeginsel zoals in het middel aangevoerd en hier van toepassing.

Hof van Cassatie 8 oktober 2024 (P.24.1339.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241008.2N.30>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Jeugddelinquentie – Minderjarige jonger dan 16 jaar

Samenvatting: Volgens artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, dat uitvoering geeft aan artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, wordt de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel geweigerd onder meer ingeval de persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft, gelet op zijn leeftijd krachtens het Belgische recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de feiten die aan dat bevel ten grondslag liggen.

Het Hof van Justitie heeft artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel met het arrest van 23 januari 2018 in de zaak C-367/16 (ro 30) uitgelegd in die zin, eensdeels, dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat alleen de overlevering moet weigeren van minderjarigen tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en die volgens het recht van de uitvoerende lidstaat niet de leeftijd hebben die is vereist om strafrechtelijk verantwoordelijk te worden gesteld voor de feiten die ten grondslag liggen aan het tegen hen uitgevaardigde aanhoudingsbevel, en, anderdeels, dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat voor haar beslissing over de overlevering van een minderjarige tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, alleen moet nagaan of de betrokkene

de minimumleeftijd heeft om in de uitvoerende lidstaat strafrechtelijk verantwoordelijk te worden gesteld voor de feiten die ten grondslag liggen aan dat aanhoudingsbevel, zonder dat zij rekening hoeft te houden met eventuele aanvullende voorwaarden inzake een gepersonaliseerde beoordeling die in het recht van deze lidstaat concreet worden gesteld voor de vervolging of veroordeling van een minderjarige voor dergelijke feiten.

Hieruit volgt dat onder het niet “strafrechtelijk verantwoordelijk” kunnen worden gesteld, zoals bedoeld in artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, of het niet “strafrechtelijk aansprakelijk” kunnen worden gesteld zoals bedoeld in artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, moet worden begrepen dat de minderjarigen in de uitvoerende lidstaat, wegens hun leeftijd, niet strafrechtelijk kunnen worden vervolgd of veroordeeld voor de betrokken feiten van overlevering.

Het Decreet Jeugddelinquentierecht is volgens artikel 4, § 1, van dat decreet van toepassing op de minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger. Een minderjarige verdachte is volgens artikel 2, 12°, Decreet Jeugddelinquentierecht een minderjarige die verdacht wordt van het plegen van een jeugddelict. Een minderjarige delictpleger is volgens artikel 2, 11°, van dat decreet een minderjarige die een jeugddelict heeft gepleegd. Een minderjarige is volgens artikel 2, 10°, van dat decreet een persoon van minstens twaalf jaar die de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Een jeugddelict is volgens artikel 2, 7°, Decreet Jeugddelinquentierecht een als misdrijf omschreven feit gepleegd door een minderjarige. Een reactie is volgens artikel 2, 17°, van dat decreet de maatregel of sanctie als maatschappelijk antwoord op een jeugddelict. Een maatregel is volgens artikel 2, 9°, van dat decreet het maatschappelijk antwoord op een jeugddelict tijdens de voorbereidende rechtspleging, met uitsluiting van het herstelrechtelijk aanbod.

Een sanctie is volgens artikel 2, 19°, van dat decreet het maatschappelijk antwoord op een jeugddelict tijdens de rechtspleging ten gronde, met uitsluiting van het herstelrechtelijk aanbod, de uithandengeving en het toevertrouwen van een minderjarige aan een afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst als vermeld in artikel 39 van het decreet.

Artikel 5, eerste lid, Decreet Jeugddelinquentierecht bepaalt dat de op grond van het gemene recht bevoegde rechtbanken, behoudens samenhang met vervolgingen wegens andere misdrijven, kennis nemen van de vorderingen van het openbaar ministerie jegens personen ouder dan zestien jaar en beneden achttien jaar op het ogenblik van het plegen van de feiten, wegens in dat artikel bepaalde verkeersmisdrijven.

De jeugdrechtbank kan een minderjarige uit handen geven in de in artikel 38 Decreet Jeugddelinquentierecht bepaalde gevallen. Deze uithandengeving is slechts mogelijk als de minderjarige verdachte op het tijdstip van het plegen van het jeugddelict zestien jaar of ouder was en houdt in dat de jeugdrechtbank de zaak naar het openbaar ministerie verwijst, met het oog op vervolging voor de bevoegde rechtbank die het gemeen strafrecht en de gemeenrechtelijke strafprocedure toepast.

Enkel indien een uithandengeving mogelijk is of het betreft één van de in artikel 5, eerste lid, Decreet Jeugddelinquentierecht bedoelde verkeersmisdrijven, kan een minderjarige bij toepassing van het Decreet Jeugddelinquentierecht strafrechtelijk worden vervolgd en veroordeeld en dus strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld, zoals bedoeld in artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

Van dergelijke strafrechtelijke aansprakelijkheid is geen sprake wanneer bij toepassing van het Decreet Jeugddelinquentierecht aan een minderjarige, jonger dan zestien jaar, in dat decreet bedoelde maatregelen of sancties worden opgelegd.

Het arrest dat met verwijzing naar de bepalingen van het Decreet Jeugddelinquentierecht oordeelt dat de verplichte weigeringsgrond van artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel niet moet worden toegepast, schendt deze bepaling.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.24.0435.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241015.2N.9/NL>

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Kamer van inbeschuldigingstelling – Art. 235 Sv. - Motivering

Samenvatting: Overeenkomstig artikel 235 Wetboek van Strafvordering kunnen de kamers van inbeschuldigingstelling in alle zaken, zolang zij niet beslist hebben of de inbeschuldigingstelling dient te worden uitgesproken, om het even of de eerste rechters al dan niet een onderzoek hebben ingesteld, ambtshalve vervolgingen gelasten, zich de stukken doen overleggen, de zaak onderzoeken of doen onderzoeken, en daarna beschikken zoals het behoort.

Zoals blijkt uit het gebruik van het woord “ambtshalve” in de vermelde bepaling, oefent de kamer van inbeschuldigingstelling deze bevoegdheid naar eigen goedvinden uit. Een partij kan dit niet vorderen, zodat de kamer van inbeschuldigingstelling niet hoeft te beslissen over een door een partij gevraagde toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering, noch redenen moet vermelden waarom ze op een desbetreffende vraag niet ingaat.

Neemt de kamer van inbeschuldigingstelling over een dergelijke vraag toch een gemotiveerde beslissing, dan mag zij niettemin uit haar vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleiden. Het Hof laat immers geen onwettigheid bestaan die blijkt uit een gegeven waarop het vermag acht te slaan, ongeacht of dat gegeven is vervat in een motivering die in het voorliggende geval niet vereist is.

Dit houdt echter niet in dat de kamer van inbeschuldigingstelling een beslissing die zij uit haar aard niet dient te motiveren, toch formeel met redenen moet omkleden omdat een partij steeds inzicht moet hebben in de concrete redenering van een rechter of omdat een partij steeds in de gelegenheid moet worden gesteld om redenen van een rechter te onderwerpen aan een wettigheidstoezicht van het Hof.

Dergelijke verplichtingen volgen niet uit enige in het middel als geschonden aangewezen bepaling. Geen van die bepalingen bevat immers de plicht van de rechter om voor enig welke beslissing die hij neemt de redenen te vermelden die deze beslissing voor de partijen of de samenleving begrijpelijk maken, noch het recht van een partij om tegen eender welke beslissing van de rechter cassatieberoep te kunnen instellen.

Bovendien heeft de enkele omstandigheid dat de rechter in de ene zaak wel en in de andere zaak geen melding maakt van redenen die hij niet dient te vermelden, niet tot gevolg dat partijen zich in die zaken bevinden in vergelijkbare rechtstoestanden.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.0313.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.4>

Trefwoorden: Onderzoeksdaden - Raadkamer - Aanvulende onderzoekshandelingen - Termijn - Bedoeling

Samenvatting: Artikel 127, § 2 en § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalt:

“§ 2. De raadkamer laat ten minste vijftien dagen vooraf in een daartoe bestemd register ter griffie melding maken van plaats, dag en uur van verschijning. De termijn wordt teruggebracht tot drie dagen indien een van de inverdenkinggestelden zich in voorlopige hechtenis bevindt. De griffier stelt de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij, degene die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd en hun advocaten in kennis per faxpost, bij gewone brief of langs elektronische weg dat het dossier op de griffie in origineel of in kopie ter beschikking ligt, dat ze er inzage van kunnen hebben en er kopie van kunnen opvragen. Ze kunnen zelf met hun eigen middelen kosteloos een kopie van het dossier nemen ter plaatse.

§ 3. Binnen de in § 2 bepaalde termijn kunnen de inverdenkinggestelde en de burgerlijke partij de onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 61quinquies verzoeken om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten. In dat geval wordt de regeling van de rechtspleging geschorst. Als het verzoek definitief is behandeld, wordt de zaak opnieuw vastgesteld voor de raadkamer overeenkomstig de in § 2 bepaalde vormen en termijnen.

De inverdenkinggestelde en de burgerlijke partij kunnen een verzoek overeenkomstig artikel 90septies, § 6, tweede lid aan de onderzoeksrechter richten.

De verzoeken vermeld in deze paragraaf dienen op straffe van niet ontvankelijkheid toegezonden aan of neergelegd te worden op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen de in paragraaf 2 bedoelde termijn.”

Die paragrafen laten de voorzitter van de raadkamer toe de termijn waarbinnen de inverdenkinggestelde en de burgerlijke partij het dossier kunnen inzien of kopiëren, dan wel de onderzoeksrechter kunnen verzoeken om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten, te laten eindigen op een datum die voorafgaat aan de datum van de rechtszitting voor de regeling van de rechtspleging, waarvan hij melding laat maken in het daartoe bestemde register. Enkel is vereist dat die termijn minstens vijftien dagen bedraagt vanaf de kennisgeving van die melding.

Noch artikel 127, § 2, Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling verplicht de voorzitter van de raadkamer om zijn beslissing tot het bepalen van de rechtsdag voor de regeling van de rechtspleging en zijn eventuele beslissing tot het bepalen van de termijn voor inzage en afschriftname van het dossier en voor het vragen van bijkomende onderzoekshandelingen door de onderzoeksrechter, op te nemen in een schriftelijke beschikking. Het volstaat dat de voorzitter zijn desbetreffende beslissing of beslissingen meedeelt aan de griffier, die ze dan opneemt in zijn gerechtsbrief gericht aan de partijen. Aldus bestaat geen twijfel erover dat die gerechtsbrief wel degelijk de beslissing of beslissingen van de voorzitter van de raadkamer weergeeft.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 27 juni 2024 (C.22.0438.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240627.1N.7/NL>

Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Materiële schade – Grootte - Vetusteit

Samenvatting: Krachtens de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek is degene die door zijn schuld aan een ander schade berokkent, verplicht deze integraal te vergoeden, wat impliceert dat de benadeelde teruggeplaatst wordt in de toestand waarin hij zich zou hebben bevonden indien de daad waarover hij zich beklagt, niet was gesteld.

Diegene wiens zaak door een onrechtmatige daad is beschadigd, heeft recht op het herstel van zijn vermogen door het herstel van de zaak in de staat waarin die zaak zich vóór de daad bevond.

Bijgevolg heeft de benadeelde recht op het bedrag dat noodzakelijk is om de zaak te laten herstellen of vervangen, in de regel zonder dat dit bedrag mag worden verminderd wegens de vetusteit van de beschadigde of vernielde zaak.

De politierechter die oordeelt dat een rechter die de schade aan een vernielde zaak bepaalt op basis van de nieuwwaarde ervan, steeds rekening moet houden met de verbetering van nieuw voor oud en dus een aftrek voor vetusteit of slijtage moet doorvoeren en op deze grond de vordering van de eiseres afwijst, schendt de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek.

Hof van Cassatie 3 september 2024 (P.24.1240.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240903.2N.15/NL>

Trefwoorden: 1. Wraking – Hetzelfde geschil – Afgesplitste zaak

2. Wraking – Wettige verdenking – Rechter heeft reeds een rechtsvraag beoordeeld die relevant is voor de beslechting van de zaak – Afgesplitste zaak

Samenvatting: 1. Voor de toepassing van de wrakingsgrond van artikel 828, 9°, Gerechtelijk Wetboek is vereist dat het geschil waarover de rechter moet oordelen en het geschil waarover hij raad heeft gegeven, gepleit of geschreven heeft of waarvan hij vroeger kennis heeft genomen, “hetzelfde geschil” uitmaken. Indien het niet om hetzelfde geschil gaat, kan deze wrakingsgrond niet van toepassing zijn.

Indien een strafvervolging is gericht tegen meerdere beklaagden wegens identieke telastleggingen en is gegrond op eenzelfde strafdossier, er wordt beslist de strafvervolging tegen een bepaalde beklaagde af te splitsen van die van de andere beklaagden teneinde die strafvervolging afzonderlijk te behandelen en er vervolgens uitspraak wordt gedaan over de strafvervolging tegen de andere beklaagden, dan vormt die afgesplitste strafvervolging een ander geschil in de zin van artikel 828, 9°, Gerechtelijk Wetboek dan het geschil dat de strafvervolging tegen de andere beklaagden en de uitspraak daarover tot voorwerp heeft. In de hoofdzaak wordt immers enkel geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de in die zaak betrokken beklaagden en wordt geen enkele beslissing genomen met betrekking tot de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de beklaagde in de afgesplitste zaak.

2. Er is wettige verdenking in de zin van artikel 828, 1°, Gerechtelijk Wetboek indien er bij de partijen of de publieke opinie gewettigde twijfel bestaat dat de rechter niet meer in staat is op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen.

De rechter wordt vermoed tot bewijs van het tegendeel onafhankelijk en onpartijdig te oordelen.

Het staat aan de rechter die moet oordelen over het verzoek tot wraking of de twijfel die wordt ingeroepen over de geschiktheid van een rechter om onafhankelijk en onpartijdig te oordelen objectief gerechtvaardigd is. Bij die beoordeling kan rekening worden gehouden met de overtuiging die een partij op dat vlak heeft, maar dat is geen beslissend criterium. Bepalend is of de vrees voor een niet-onafhankelijke en niet-onpartijdige behandeling van de zaak objectief is gerechtvaardigd.

Uit het enkele feit dat de rechter die van een zaak kennis moet nemen, in het verleden reeds een rechtsvraag heeft beoordeeld die relevant is voor de beslechting van de zaak, kan geen objectief gerechtvaardigde vrees voor een niet-onafhankelijke of niet-onpartijdige behandeling van de zaak worden afgeleid. Anders oordelen zou impliceren dat elk nationaal of internationaal rechtscollege dat een rechtsvraag beslecht, bij een navolgende zaak waar die rechtsvraag opnieuw aan de orde is, anders zou moeten zijn samengesteld. Dat maakt elke ordentelijke rechtsbedeling onmogelijk.

Of er twijfel bestaat over de geschiktheid van een rechter, die kennis moet nemen van een afgesplitste zaak, om in die zaak objectief gezien onafhankelijk en onpartijdig te oordelen over de gegrondheid van de strafvordering, nadat hij reeds over die gegrondheid van de strafvordering heeft beslist in de hoofdzaak op grond van dezelfde feiten maar betreffende andere beklaagden, wordt onaantastbaar beoordeeld door de rechter die kennis neemt van het wrakingsverzoek. Doorslaggevend daarbij is of de rechter zich met de beslissing in de hoofdzaak reeds heeft uitgesproken over de gegrondheid van de strafvordering tegen de beklaagde in de afgesplitste zaak.

21. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 24 september 2024 (P.24.0394.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.2/NL>

Trefwoorden: Hof van assisen – Verzoek tot taalverwijzing – Ontvankelijkheid – Geen discriminatie

Samenvatting: Artikel 19, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken bepaalt dat voor de hoven van assisen van de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen Vlaams-Brabant en Limburg de rechtspleging in het Nederlands wordt gevoerd.

Volgens artikel 20, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken dient de beschuldigde die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt en die voor een van de in artikel 19, tweede lid, van die wet bedoelde hoven van assisen moet worden gebracht, indien hij daarom verzoekt, door de kamer van inbeschuldigingstelling worden verwezen voor een hof van assisen zoals bedoeld in artikel 19, eerste lid, dit is voor het hof van assisen van de provincie Henegouwen, Luxemburg, Namen of Waals-Brabant, ofwel voor het hof van assisen van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Uit die bepalingen volgt dat de beschuldigde die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt en van wie de verwijzing wordt gevorderd naar een hof van assisen zoals bedoeld in artikel 19, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, zijn verzoek tot taalverwijzing dient te richten aan de kamer van inbeschuldigingstelling die over de verwijzing naar het hof van assisen moet oordelen. Een aan het hof van assisen gericht verzoek tot taalverwijzing is dan ook onontvankelijk.

De omstandigheid dat een beschuldigde geen taalverwijzing kan vorderen voor het hof van assisen, houdt geen miskennis in van diens recht van verdediging noch van artikel 6 EVRM. De beschuldigde kan immers een taalverwijzing vorderen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die over de verwijzing naar het hof van assisen moet oordelen.

De situatie van een beklaagde die voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank om een taalverwijzing verzoekt, valt niet te vergelijken met de situatie van een beschuldigde die het voorwerp uitmaakt van een vordering tot verwijzing naar het hof van assisen en naar aanleiding hiervan aan de kamer van inbeschuldigingstelling om een taalverwijzing kan verzoeken.

Het in de voorgestelde prejudiciële vraag aangevoerde verschil in behandeling heeft betrekking op niet-vergelijkbare rechtstoestanden, zodat de prejudiciële vraag niet wordt gesteld.

Hof van Cassatie 22 oktober 2024 (P.24.1346.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241022.2N.24>

Trefwoorden: Strafvueroeringsrechtbank – Bescherming van de maatschappij - Internering - Art. 5.1 & 5.4 EVRM en Arresten EHRM

Samenvatting: De internering is volgens artikel 2, eerste lid, Interneringswet een veiligheidsmaatregel die ertoe strekt de maatschappij te beschermen en ervoor te zorgen dat aan de geïnterneerde de zorg kan worden verstrekt die zijn toestand vereist met het oog op zijn re-integratie in de maatschappij. Een vrijheidsberoving als gevolg van een interneringsbeslissing is in beginsel niet strijdig met artikel 5.1.e EVRM.

Artikel 5.1 EVRM bepaalt: “Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in de navolgende gevallen en overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure: e. in het geval van rechtmatige detentie van (...) geesteszieken (...).”

Artikel 5.4 EVRM bepaalt: “Eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd heeft het recht voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.”

Uit die bepalingen volgt dat een vrijheidsberoving van een geesteszieke die strafbare feiten heeft gepleegd en op die grond is geïnterneerd, rechtmatig is indien hij binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hem aangepaste zorg wordt verstrekt. Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende artikel 5.1.e en 5.4 EVRM blijkt dat:

- de “rechtmatigheid” niet alleen de gevangenhouding zelf maar ook haar verdere tenuitvoerlegging betreft;

- de gevangenhouding in overeenstemming moet zijn, niet alleen met het interne recht maar ook met de limitatief bepaalde gronden van artikel 5.1 EVRM, teneinde elke vorm van willekeur te voorkomen, alsook dat er een band moet bestaan tussen die gronden en de plaats en wijze van de gevangenhouding;

- de gevangenhouding op grond van artikel 5.1.e EVRM zowel de bescherming van de geesteszieke zelf als van de samenleving beoogt.

Eensdeels moet de kamer voor de bescherming van de maatschappij (hierna de kamer) toezicht houden op de wijze waarop de interneringsbeslissingen binnen het geldende verdragsrechtelijke en wettelijke kader worden uitgevoerd. Daarbij staat het aan de kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt. Bij die beoordeling dient de kamer noodzakelijkerwijze en op grond van de gegevens zoals voorhanden op het moment van haar uitspraak, rekening te houden met de beschikbaarheid van de voorzieningen die gericht zijn op de specifieke noden van de geïnterneerde zoals door haar vastgesteld.

Anderdeels dient de kamer erover te waken dat de begane onrechtmatigheid bij de uitvoering van een interneringsmaatregel evenredig worden gesanctioneerd: een onaangepaste verzorging kan een onrechtmatigheid in de zin van artikel 5.1.e en 5.4 EVRM opleveren, zonder daarom de invrijheidstelling van de geesteszieke te kunnen verantwoorden indien de samenleving daardoor ernstig in gevaar komt.

De kamer oordeelt onaantastbaar over de evenredigheid van de handhaving van de vrijheidsberoving van de geïnterneerde. Het Hof gaat wel na of de kamer uit haar vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

In zoverre het middel uitgaat van andere rechtsopvattingen, faalt het naar recht.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 26 september 2024 (97/2024), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2024/2024-097n.pdf>

Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Verzameling en bewaring van de gegevens - 1. Gebruik van versleuteling - 2. Gebruikte maatregelen op netwerkniveau of op het niveau van de eindgebruiker om fraude en kwaadwillig gebruik van de netwerken en diensten op te sporen - 3. Bewaren van de verkeersgegevens - 4. Bewaren van de locatiegegevens - 5. Bewaren van de inschrijvings- en identificatiegegevens - 6. Verplichting tot identificatie van de abonnees en van de eindgebruikers van elektronische-communicatiediensten - 7. Gerichte bewaring van de gegevens op basis van een geografisch criterium - 8. Opsomming van de bevoegde autoriteiten en de doeleinden in het kader van de toegang tot de gegevens - 9. Bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie van het BIPT - 10. Bevoegdheden van de procureur des Konings - 11. Bevoegdheden van de onderzoeksrechter - 12. Bevoegdheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten - 13. Inwerkingtreding - 14. Bescherming van het beroepsgeheim

Samenvatting: Inzake de beroepen tot vernietiging ingesteld van de wet van 20 juli 2022 « betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van

metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten » (bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 8 augustus 2022).

Het Hof:

- alvorens uitspraak te doen over de grieven met betrekking tot de artikelen 5, 6 en 24 van de wet van 20 juli 2022 « betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten », stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen :

1. Dient artikel 15, lid 1, van de richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 « betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) », in samenhang gelezen met de artikelen 7, 8 en 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in die zin te worden geïnterpreteerd :

a) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die voorziet in een verplichting voor de operatoren van elektronische-communicatiediensten om in het kader van de verstrekking van dat netwerk of van die dienst, de in die wetgeving bepaalde verkeersgegevens te bewaren en te verwerken gedurende een periode van, naargelang van het geval, vier of twaalf maanden, teneinde de gepaste evenredige, preventieve en curatieve maatregelen te kunnen nemen om fraude en kwaadwillig gebruik op hun netwerken te voorkomen en te verhinderen dat de eindgebruikers schade lijden of lastiggevallen worden, en om fraude of kwaadwillig gebruik van het netwerk of de dienst vast te stellen of om de dader en de herkomst ervan te kunnen identificeren;

b) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die die operatoren toestaat om de betrokken verkeersgegevens langer dan de voormelde termijnen te bewaren en te verwerken, in geval van een specifieke geïdentificeerde fraude of een specifiek geïdentificeerd kwaadwillig gebruik van het netwerk gedurende de periode die nodig is voor de analyse en het verhelpen ervan of gedurende de periode die nodig is voor de verwerking van dat kwaadwillig gebruik;

c) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die die operatoren toestaat, zonder te voorzien in de verplichting een voorafgaand advies te vragen of een melding te doen aan een onafhankelijke autoriteit, andere gegevens dan die welke in de wet zijn bepaald te bewaren en te verwerken om fraude of kwaadwillig gebruik van het netwerk of de dienst te kunnen vaststellen of om de dader en de herkomst ervan te kunnen identificeren;

d) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die de operatoren toestaat, zonder te voorzien in de verplichting een voorafgaand advies te vragen of een melding te doen aan een onafhankelijke autoriteit, de verkeersgegevens voor een duur van twaalf maanden te bewaren en te verwerken die zij noodzakelijk achten om de veiligheid en de correcte werking van hun elektronische-communicatienetwerken en -diensten te garanderen, en in het bijzonder om een mogelijke of werkelijke schending van die veiligheid op te sporen en te analyseren, inclusief om de oorsprong van die schending te identificeren en, in geval van een

specifieke schending van de veiligheid van het netwerk, gedurende de periode die nodig is om deze te behandelen;

2. Dient artikel 15, lid 1, van de richtlijn 2002/58/EG, in samenhang gelezen met de artikelen 7, 8 en 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in die zin te worden geïnterpreteerd :

a) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die de operatoren van mobiele netwerken toestaat om locatiegegevens te bewaren en te verwerken, zonder dat de wetgeving precies omschrijft welke gegevens zijn bedoeld, in het kader van de verstrekking van dat netwerk of die dienst, gedurende een periode van, naargelang van het geval, vier of twaalf maanden, wanneer dat noodzakelijk is voor de goede werking en de veiligheid van het netwerk of de dienst, of om fraude of kwaadwillig gebruik van het netwerk op te sporen of te analyseren;

b) dat het zich verzet tegen een nationale wetgeving die aan die operatoren de mogelijkheid biedt om de locatiegegevens langer dan de voormelde termijnen te bewaren en te verwerken in geval van een specifieke schending, specifieke fraude of specifiek kwaadwillig gebruik;

3. Zou het Grondwettelijk Hof, indien het op grond van de antwoorden verstrekt op de eerste of de tweede prejudiciële vraag tot de conclusie zou komen dat sommige bepalingen van de wet van 20 juli 2022 « betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten », een of meer van de verplichtingen schenden die uit de in die vragen vermelde bepalingen voortvloeien, de gevolgen van de voormelde bepalingen van de wet van 20 juli 2022 tijdelijk kunnen handhaven teneinde rechtsonzekerheid te voorkomen en het mogelijk te maken dat de voorheen verzamelde en bewaarde gegevens alsnog kunnen worden gebruikt voor de door de wet beoogde doeleinden ?

- onder voorbehoud van de in B.121 vermelde interpretatie, verwerpt de overige grieven.

B.121.1: Tegen die achtergrond dient de wet van 20 juli 2022 op grondwetsconforme wijze te worden geïnterpreteerd rekening houdend met het feit dat het beroepsgeheim van de advocaat een algemeen beginsel is dat verband houdt met de naleving van de fundamentele rechten. Aldus kunnen de regels die daarvan afwijken, slechts strikt worden geïnterpreteerd, rekening houdend met de wijze waarop het beroep van advocaat in de interne rechtsorde is geregeld.

In de parlementaire voorbereiding met betrekking tot die bepaling wordt aangegeven :

« In het 2° van artikel 21 [dat 27 is geworden] wordt de vroegere paragraaf 3, dat de communicatiegegevens van artsen en advocaten beschermt, opnieuw opgenomen. De maatregel kan alleen betrekking hebben op hun elektronische communicatiemiddelen in bepaalde zeer specifieke situaties. Deze paragraaf is een herhaling van de artikelen 39bis, § 9, 56bis, 88bis, § 3 en 90octies W. Sv. » (Parl. St., Kamer, 2021-2022, DOC 55-2572/001, p. 145).

Met betrekking tot artikel 39bis, § 9, van het Wetboek van strafvordering heeft het Hof bij zijn arrest nr. 66/2021 van 29 april 2021 (ECLI:BE:GHCC:2021:ARR.066) geoordeeld :

« B.11.1. Artikel 39bis, § 9, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bepaalt dat de maatregel niet ten uitvoer mag worden gelegd zonder dat, naar gelang van het geval, de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen ervan op de hoogte werd gebracht, en dat die personen door de procureur des Konings in kennis zullen worden gesteld van wat volgens hem onder het beroepsgeheim valt.

B.11.2. Die bepaling stelt niet de wijze vast waarop het optreden van de vertegenwoordiger van de betrokken orde concreet dient plaats te vinden. In dat verband dient artikel 39bis, § 9, van het Wetboek van strafvordering zo te worden geïnterpreteerd dat die bepaling een nuttige uitwerking heeft in het licht van de ratio legis ervan, die erin bestaat het beroepsgeheim van de advocaat en van de arts te beschermen. Daaruit volgt dat artikel 39bis, § 9, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering in die zin dient te worden geïnterpreteerd dat het de procureur des Konings ertoe verplicht de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen op de hoogte te brengen vóór de uitvoering van de maatregel, zodat die erbij aanwezig kan zijn en in staat wordt gesteld om de documenten, bestanden of elementen die de procureur des Konings wenst in te zien, vooraf te onderzoeken en om hem mee te delen wat volgens hem onder het beroepsgeheim valt. De vertegenwoordiger van de betrokken orde kan daarenboven de adequate maatregelen aanbevelen die het mogelijk maken bepaalde stukken, die door het beroepsgeheim worden gedekt, in te zien zonder dat geheim in gevaar te brengen.

Het staat aan de procureur des Konings zich uit te spreken over het al dan niet vertrouwelijke karakter van de elementen die hij wenst in te zien, na het advies te hebben ingewonnen van, naar gelang van het geval, de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen. Bij onenigheid kan de vertegenwoordiger van de betrokken orde akte laten nemen van zijn voorbehoud in het proces-verbaal.

B.11.3. Aangezien dat prerogatief van de procureur des Konings samenhangt met zijn bevoegdheid om niet-geheime zoekingen in een informaticasysteem te bevelen, zoals in B.9.3 is vermeld, is het niet zonder redelijke verantwoording dat de procureur des Konings zelf uitspraak doet over het al dan niet vertrouwelijke karakter van de elementen die hij wenst in te zien, op voorwaarde dat de vertegenwoordiger van de betrokken orde advies uitbrengt en onverminderd de toetsing door de kamer van inbeschuldigingstelling en door de vonnisgerechten. De procureur des Konings is immers wettelijk verantwoordelijk voor het goede verloop van het opsporingsonderzoek, dat erin bestaat de misdrijven, hun daders en de bewijzen ervan op te sporen en de gegevens te verzamelen die dienstig zijn voor de uitoefening van de strafvordering (artikel 28bis, § 1, eerste en derde lid, van het Wetboek van strafvordering).

B.11.4. Krachtens artikel 39bis, § 9, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering worden de gegevens die volgens de procureur des Konings onder het beroepsgeheim vallen, niet opgenomen in het proces-verbaal en is de vertegenwoordiger van de betrokken orde tot geheimhouding verplicht.

[...]

B.14. Onder voorbehoud van de in B.11.2 vermelde interpretatie zijn de twee middelen niet gegrond ».

Hetzelfde voorbehoud van interpretatie is van toepassing op het bestreden artikel 88bis, § 3, van het Wetboek van strafvordering.

B.121.2. Diezelfde interpretatie dient mutatis mutandis op algemene wijze te gelden voor alle gegevens die onder het toepassingsgebied van artikel 458 van het Strafwetboek vallen en bijgevolg voor andere categorieën van beroepsbeoefenaars, volgens de nadere regels en onder de voorwaarden waarin door de wetgever is voorzien. Aldus dient in elk concreet geval waarin een onderzoeksrechter of een andere autoriteit toegang krijgt tot de bewaarde gegevens, de regel van het beroepsgeheim maar te wijken indien zulks kan worden verantwoord door een dwingende reden van algemeen belang en indien het opheffen van het geheim strikt evenredig is ten aanzien van dat doel.

Persbericht: <https://www.const-court.be/public/n/2024/2024-097n-info.pdf>

In het kort: Het Hof verwerpt gedeeltelijk de beroepen tegen de nieuwe wet betreffende de elektronische communicatie en stelt verschillende prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EU alvorens de overige kritieken te beantwoorden.

Verschillende instellingen, verenigingen en particulieren vorderen de vernietiging van de nieuwe wet van 20 juli 2022 betreffende de bewaring van gegevens inzake elektronische communicatie. Die wet ligt in het verlengde van de wet van 29 mei 2016, die een gelijkaardig doel had en die door het Hof was vernietigd. De verzoekende partijen voeren aan dat verschillende aspecten van de nieuwe wet niet verenigbaar zijn met het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op de bescherming van persoonsgegevens.

Het Hof verwerpt een groot deel van die kritieken, rekening houdend met het door de wetgever opgestelde kader en de waarborgen waarin hij heeft voorzien. Wat betreft de communicatie die onder het beroepsgeheim valt, geeft het Hof aan dat de wet op een bepaalde manier moet worden geïnterpreteerd. Wat betreft de bewaring van verkeersgegevens en locatiegegevens, stelt het Hof meerdere prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ).

Het Hof zal uitspraak doen over de overige kritieken wanneer het HvJ die vragen heeft beantwoord.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 4 juni 2024, <i>NJW</i> 2024, afl. 507, 733-742.

Hyperlink:

Trefwoorden: Valsheid in geschriften in een procesverbaal – Valse getuigenis – Politieambtenaar – Bijzondere omstandigheden tijdens een verhoor

Samenvatting: Een proces-verbaal van een verhoor moet een getrouwe weergave zijn van dit verhoor, zijnde de vragen en antwoorden, maar ook van de bijzondere omstandigheden (art. 47bis Sv., zoals van toepassing ten tijde van de feiten). Deze bijzondere omstandigheden betreffen zaken die zich tijdens een verhoor voordoen en relevant zijn of kunnen zijn bij de beoordeling van de inhoud of betrouwbaarheid van de verklaring, maar niet tot uiting komen door de loutere woordelijke weergave van de vragen en antwoorden. Dit kan gaan over non-verbale reacties (zoals draaien met de ogen, wenen, lachen, ...), maar ook over relevante uitlatingen of gebeurtenissen tijdens de pauzes van het verhoor. Het komt niet toe aan een rechercheur om relevante of nuttige informatie omtrent de betrouwbaarheid van een verklaring weg te laten. Een politieambtenaar die zulke omstandigheden niet opneemt in een proces-verbaal stelt zich bloot aan vervolging wegens valsheid in geschriften. Op een latere zitting tegenover de rechtbank ontkennen dat er zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan, verdraait de waarheid en kan leiden tot vervolging wegens het afleggen van een valse getuigenis.

Met noot: YPERMAN, W., "Nauwkeurigheid en volledigheid van het proces-verbaal van verhoor", *NjW* 2024, afl. 507, 742.

Antwerpen 20 juni 2024, *RW* 2024-25, afl. 7, 272-274.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Belang – Burgerlijke partij – Verbeurdverklaring – Weigering toewijzing aan de burgerlijke partij

2. Straf – Verbeurdverklaring – Teruggave en toewijzing – a) Weigering tot toewijzing – Hoger beroep van de burgerlijke partij – b) Verbeurdverklaarde zaken die niet toebehoren aan burgerlijke partij en geen vervangingsgoederen of -waarden of een equivalent hiervan vormen

Samenvatting: 1. en 2.a) In zoverre de beslissing betreffende de niet-toewijzing van verbeurdverklaarde gelden aan de burgerlijke partij een burgerlijk karakter heeft, kan de burgerlijke partij, overeenkomstig art. 202, 2° Sv., hoger beroep instellen tegen die beslissing.

2.b) Wanneer de verbeurdverklaarde zaken niet toebehoren aan de burgerlijke partij, geen goederen of waarden vormen die door de veroordeelde in de plaats gesteld zijn van zaken die toebehoren aan de burgerlijke partij of geen equivalent hiervan uitmaken, kunnen de verbeurdverklaarde zaken niet aan de burgerlijke partij worden teruggegeven of toegewezen

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Limburg (afd. Tongeren) 4 januari 2024, *Limb.Rechtsl.* 2024, afl. 2, 150.

Hyperlink:

Trefwoorden: Seksuele misdrijven – Aantasting seksuele integriteit – Cyberlokken – Vragen van naaktfoto's aan minderjarige jonger dan 16 jaar – Begin van uitvoering – Online grooming

Samenvatting: Het vragen naaktfoto's te versturen aan de minderjarige die geen volle zestien jaar oud is, is een aantasting van zijn seksuele integriteit, zelfs indien deze geen beelden verstuurt, vermits de inbreuk bestaat zodra er begin van uitvoering is.

Ingeval van benadering van minderjarigen voor seksuele doeleinden moet de dader materiële handelingen hebben gesteld die gericht zijn op het realiseren van het voorstel tot ontmoeting en van die ontmoeting zelf. Dit moet meer zijn dan een loutere communicatie over een verder ongedefinieerde wens of mogelijkheid tot ontmoeting. Bovendien moet de dader de bedoeling hebben om tijdens die ontmoeting seksuele misdrijven op de minderjarige te plegen.

Online grooming moet gericht zijn tegen een minderjarig slachtoffer. Dit is niet het geval ten aanzien van een persoon, die beweert minderjarig te zijn maar het in werkelijkheid niet is. Het is bovendien vereist dat wordt aangetoond dat het initiatief tot ontmoeting uitging van de verdachte en niet van de pedohunters.

Met noot: DELBROUCK, I., "Online grooming geen jachtterrein voor pedohunters", *Limb.Rechtsl.* 2024, afl. 2, 155-158

Corr. Leuven 13 februari 2024, *TJK* 2024, afl. 3, 271.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verkrachting - Aantasting van seksuele integriteit - Niet-consensuele seksuele handeling op minderjarige jonger dan 16 jaar - Verzwarende factoren (niet-consensuele seksuele handeling) - Benadering van een minderjarige voor seksuele doeleinden

Samenvatting: De strijd tegen seksueel geweld moet een prioriteit vormen binnen het strafrechtelijke beleid. Zedenzaken zijn per definitie gevoelig en delicaat, en vragen daarom altijd om een concrete en zorgvuldige benadering op maat. Men dient daarbij een balans te vinden tussen een straf die als rechtvaardig wordt ervaren door de maatschappij, doch

voldoende geïndividualiseerd en aangepast is aan de persoonlijke en bijzondere omstandigheden van elk dossier en veroordeelde.

De door beklaagde gepleegde feiten zijn ernstig. Zij getuigen van een verregaande normvervaging. De beklaagde stelde zijn eigen behoeftebevrediging centraal en stond niet stil bij de invloed die hij had op de jonge slachtoffers. De impact van de feiten op de verdere seksualiteitsontwikkeling en de psychische integriteit van de jonge slachtoffers, die op zoek waren naar een eigen seksualiteitsbeleving, mag niet onderschat worden. De beklaagde gebruikte daarbij zijn naambekendheid om de nieuwsgierigheid/interesse van de jonge slachtoffers op te wekken.

Met noot: COP, M., MARTIN, E., “Rechtvaardigheid in zedenzaken: strenger of slimmer straffen? Alternatieve bestraffing in seksueel strafrecht ter bescherming van minderjarigen en maatschappij”, *TJK* 2024, afl. 3, 272-280.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 19 juni 2024, <i>NjW</i> 2024, afl. 506, 687-692.

Hyperlink:

Trefwoorden: Sociaal strafrecht – Uitkeringsfraude – Onaangegeven samenwonen – Mededaderschap – Nalaten van handelen

Samenvatting: Een koppel werd gedagvaard voor de correctionele rechtbank. De vriendin genoot hogere sociale uitkeringen omdat de partner die bij haar inwoonde (zonder uitkering) elders stond gedomicilieerd. De partner werd mee vervolgd als mededader. Het mededaderschap werd aanvaard door de rechtbank. Het werd evenwel uitvoerig betwist door de verdediging omdat hij nooit uitkeringen gekregen heeft of een valse verklaring afgelegd heeft bij de dienst instelling van sociale zekerheid.

Met noot: VANDERHAEGHEN, A., “Mededader door omissie bij uitkeringsfraude”, *NjW* 2024, afl. 506, 692.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- CASSIERS, R., *Strafuitvoeringsrechtbank. APR-reeks*, Mechelen, Kluwer, 2024, 642 p.
- COLETTE, M., *De nutteloze noodzaak van het recht*, Brugge, Die Keure, 2024, 90 p.
- DE SMEDT, J., *De complexe verhouding tussen het Openbaar Ministerie en de fiscale administratie*, Brussel, Larcier Intersentia, 2024, 572 p.
- VERSTRAETEN, R., VERBRUGGEN, F., *Inleiding tot het Belgische strafrecht en strafprocesrecht*, Brussel, Larcier Intersentia, 2024, 906 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- DE KONINCK, C., *Het nieuwe buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht. Boek 6 BW: Een eerste commentaar op grond van de parlementaire stukken*, Antwerpen, Intersentia, 2024, 286 p.
- D'HONDT, L., *Bijzondere receptiviteit voor schade in het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht. De aansprakelijke neemt het slachtoffer zoals hij het aantreft?*, Mortsel, Intersentia, 2024, 494 p.
- ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., DE HERDT, J., *Boek I van het nieuwe Strafwetboek. De nieuwe regels van het algemeen strafrecht toegelicht*, Brugge, Die Keure, 2024, 417 p.
- VANDERMEERSCH, D., ROZIE, J., DE HERDT, J., *Le livre Ier du nouveau code pénal : les principes généraux du droit pénal revisités*, Brussel, La Chartre, 2024, 388p.
- VANSWEEVELT, T., *De Euthanasiewet 20 jaar: een evaluatie*, Brussel, Intersentia, 2023, 195 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- Nihil

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- DEJEMEPPE, B., « Le fantôme de l'interprétation littérale », *JT* 2024, afl. 27, 470. (noot bij Cass. 15 mei 2024 (P.24.0290.F))
- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “[Dierenrechten] Het lot van dieren ligt in handen van het Europees Hof van Justitie”, *NjW* 2024, afl. 508, 779-780. (noot bij Cass. 11 juni 2024 (P.23.1538.N))
- ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., DE HERDT, J., “Het nieuwe Strafwetboek (2) – De regels betreffende de strafwet, de bestanddelen van het misdrijf en de poging”, *NC* 2024, afl. 4, p. 209-220.
- TERSAGO, P., “Afpakken, die patserbakken! Zoekt buitgerichte aanpak van georganiseerde criminaliteit de grenzen van de rechtstaat op?”, *Juristenkrant* 2024, afl. 493, 12-13.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- CHRISTIANS, L.L., « Autonomie des cultes et hiérarchie des normes : règle religieuse versus discrimination ? », *JT* 2024, afl. 28, 488-490. (noot bij Cass. 19 december 2023 (P.22.0971.N))
- CLAES, A.L., GOORIS, A., “Om het Spaans benauwd van te krijgen? – De schending van het bestuursverbod vanuit een buitenlandse vennootschap”, *T.Strafr.* 2024, afl. 5, 290-299.
- DELBROUCK, I., “Online grooming geen jachtterrein voor pedohunters”, *Limb.Rechtsl.* 2024, afl. 2, 155-158. (noot bij Corr. Limburg (afd. Tongeren) 4 januari 2024)
- JANSEN, S., “Shunning: van vrijheid van godsdienst tot strafbare gedragingen?”, *NC* 2024, afl. 4, 253-262. (noot bij Cass. 19 december 2023 (P.22.0971.N))
- ROYER, S., CONINGS, C., “Catfishing, cyberbullying, deepfakes, dickpics, doxing, grooming, sextortion ... De kwalificatie van cyberfenomenen in het huidige en nieuwe Strafwetboek”, *T.Strafr.* 2024, afl. 4, 207-249.
- VANDERHAEGHEN, A., “Mededader door omissie bij uitkeringsfraude”, *NjW* 2024, afl. 506, 692. (noot bij Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 19 juni 2024).
- VAN OVERBEKE, S., “Een nieuw misdrijf: ongeoorloofde opname van de rechtszitting”, *RW* 2024-25, afl. 2, 42.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BUYLE, J.-P., « L'erreur de l'avocat et la force majeure », *JLMB* 2024, afl. 28, 1263-1264.
- DESTERBECK, F., “Zijn ons fiscaal strafrecht en strafprocesrecht op een gerechtvaardigde manier georganiseerd?”, *RW* 2024-2025, afl. 6, 233-240.
- LABEY, E., “De tenuitvoerlegging van confiscatiebevelen: carte blanche voor de rechter in de uitvoerende staat?”, *T.Strafr.* 2024, afl. 5, 30-310. (noot bij Cass. 12 maart 2024 (P.23.1658.N))

- LOUWETTE, A., “Strafvorderlijke nietigheden. Het gebruik van nietigheden in de strafprocedure: waarom en hoe?”, *NC* 2024, afl. Dossier, 1-62.
- MEESE, J., “De DNA-wet van 22 maart 1999 een kwarteeuw later”, *RW* 2024-25, afl. 7, 242.
- TERSAGO, P., “Spijtoptanten in de strafprocedure”, in X., *Strafrecht en strafvordering. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Kluwer, losbl. (bijgewerkt tot juni 2024, 40 p.)
- THIRIAR, P., “Geen rechtsvordering voor dierenwelzijn?”, *Juristenkrant* 2024, afl. 493, 11. (noot bij Cass. 11 juni 2024 (P.23.1538.N))
- VANCOILLIE, O., “De vrijwillige verschijning in strafzaken. Over de vrijheid van de verdachte om de strafvordering tegen zichzelf in te stellen als oplossing voor perikelen omtrent de saisine van de strafrechtbank”, *NC* 2024, afl. 1-2, 70-78. (noot bij Cass. 21 februari 2023 (P.22.0810.N))
- VAN VOLSEM, F., “De schriftelijke vordering van het Openbaar Ministerie bij de handhaving van de voorlopige hechtenis in hoger beroep”, *NC* 2024, afl. 1-2, 101-102. (noot bij Cass. 3 januari 2024 (P.23.1746.F))
- VANWALLEGHEM, P., “Voorrecht van rechtsmacht wordt ingeperkt”, *Juristenkrant* 2024, afl. 494, 6.
- X., “Geldigheidsduur voorwaarden voorlopige invrijheidstelling”, *Limb.Rechtsl.* 2024, afl. 3, 183-184. (noot bij Cass. 23 april 2024 (P.24.0513.N))
- YPERMAN, W., “Nauwkeurigheid en volledigheid van het proces-verbaal van verhoor”, *NjW* 2024, afl. 507, 742. (noot bij Gent 4 juni 2024)

E. Gemengde of andere bijdragen

- COP, M., MARTIN, E., “Rechtvaardigheid in zedenzaken: strenger of slimmer straffen? Alternatieve bestraffing in seksueel strafrecht ter bescherming van minderjarigen en maatschappij”, *TJK* 2024, afl. 3, 272-280.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- Nihil

